

MEGYE/MEGYÉK: GYŐR-MOSON-SOPRON

324. számú RÁBAKÖZI KÖRZET
ERDŐTERVE

ÉRVÉNYES: 2005. I. 1. - 2014. XII. 31.

Felelős tervező: Ádám Dénes

Tervezők: Bázsa Zoltán
Fillinger Balázs
Kelemen Géza
Kiss Tibor
Mészáros Zoltán

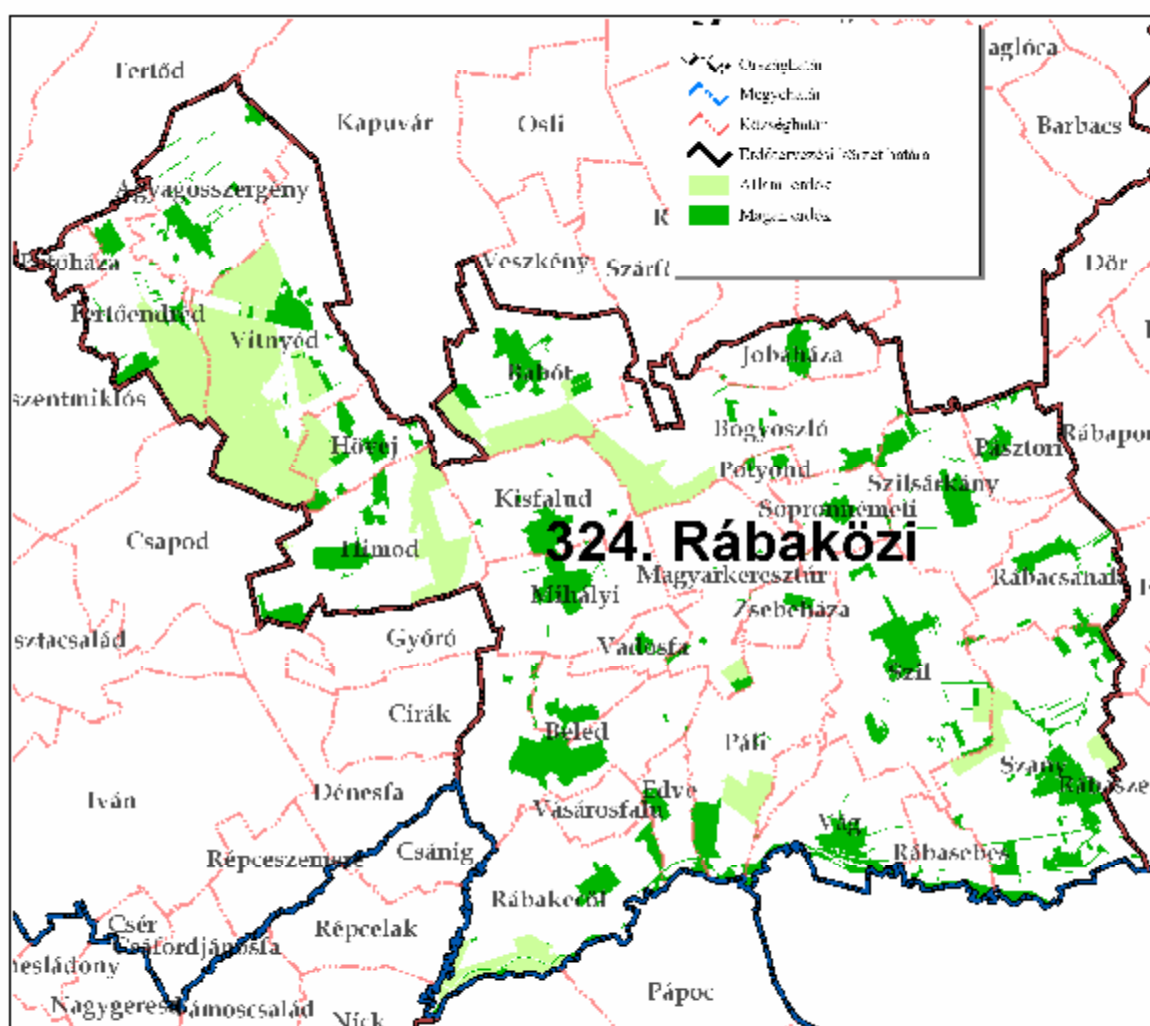
Ellenőrizte: Nagy Imre - Balogh Csaba

Törzskönyvi szám: **27/2005.**

Balogh Csaba s.k.
igazgatóhelyettes

Dátum: Szombathely, 2005. július 29.

**A 324. Rábaközi Erdőtervezési Körzet
áttekintő térképe**

Bevezető. A körzeti erdőtervezés

A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Erdészeti Főosztályának jogelődje 30447/1995. számú ügyiratában elrendelte az erdészeti tervezési körzetek kialakítását és az e szerinti erdőtervezést. Az erdőrendezés számára 1997. január 1-én életbelépő - az erdőről és az erdő védelméről szóló - 1996. évi LIV. törvény ezt törvénysszintre is emelte.

Eszerint az erdők felmérése, térbeli rendjének kialakítása, állapotának leírása és az erdőgazdálkodás erdőrésztlet szintű megtervezése erdészeti tervezési körzetekben történik, melyeket az FVM miniszter állapított meg. Jelenleg az ország területe 177 körzetre oszlik, mely hivatalos formában is megjelent a Magyar Közlöny 2000. évi 66. számában, a 31/2000. (VI. 26.) FVM rendelet 2. számú mellékletében.

A tervezési körzetek - a lehetőség határain belül - egyaránt igazodnak az erdőgazdasági tájak, tájrésztlet határaihoz és az akkori állami erdészetek működési területéhez. Természetesen kialakításukban elsődlegesen az ökológiai szempontok játszottak szerepet.

A körzet erdőterületei **egy időben, egységes szemlélettel** kerülnek felvételre.

Ez alól az erdőtervezés - az eltérő törvényi szabályozás miatt - az állami erdészetekre vonatkozóan kivételt tesz, melyeknél a vonatkozó körzet felvételi évétől eltérő évben is elvégezhető az erdészet felvétele, s az így készült erdőterv, a részletes terület-elszámolással és a hozamszabályozási résszel kiegészítve egyben az adott erdészet üzemterve is.

A körzet állapot leírása és szöveges elemzése minden esetben a teljes körzetről szól, így a statisztikák tartalmazzák a területén lévő állami erdészetek aktualizált Erdőadattári összevont adatait, jellemzőit is, melyek beépülnek a körzet leírásába, jellemzésébe és az erdőgazdálkodási irányelvekbe. A hosszú távú tervezés szintén a teljes körzet területére készül.

A körzetterv ezen keresztül is törekszik az erdőállományok szektorsemleges vizsgálatára és az erdőgazdálkodás szabályozására.

A középtávú (tízéves) tervezés csak a körzet erdészet nélküli területére készül el a körzeti erdőterv keretein belül.

Az állami erdészetek területeire önálló erdőterv szintű üzemterv készül teljes körű tervezéssel és hozamszabályozással.

A körzet erdészetekhez tartozó illetve azon kívül eső területeinek jellegzetes eltérésére az állapot jellemzésénél kitér a terv. Ennek segítésére a terv - a szöveges rész után kötve - tartalmazza a körzet erdészet nélküli területeire vonatkozó táblázatokat és statisztikákat is.

Ennek megfelelően a körzeti erdőterv **Területi adatok, Termőhelyi adatok, Állapot adatok és Hosszú távú tervezésről szóló fejezetei a teljes körzet statisztikáit**, míg a **középtávú (tízéves) tervezésről szóló fejezetei csak a körzet erdészet nélküli területeinek statisztikáit tartalmazzák.**

Az erdészetek részletszintű adatai a megfelelő állami erdészeti üzemtervekben találhatók.

A körzeti erdőtervek irányelveit és erdőtervi adatait az FVM miniszter határozatban hagyja jóvá.

A jóváhagyott körzeti erdőterv az alapja a körzeten belüli erdőgazdálkodási tervek - az úgynevezett **üzemtervek** - elkészítésének, illetve jóváhagyásának.

Az üzemterv elkészítése, illetve készíttetése az erdőgazdálkodó feladata.

Üzemtervet csak arra jogosult személy, vagy szervezet készíthet, melyet az Állami Erdészeti Szolgálat illetékes igazgatóságához tartozó **Erdőfelügyelőséghez** kell benyújtani jóváhagyásra.

Az üzemterv lejáratí éve mindenesetben azonos a vonatkozó körzetterv lejáratí évével.

Erdőgazdálkodó - az 1996. évi LIV. tv. 13.§ (1) bekezdése szerint - az erdő tulajdonosa, illetve a tulajdonos(-ok) megbízásából az erdőgazdálkodást folytató jogszerű használó.

Az erdőgazdálkodó illetve képviselője nevét, székhelyét az erdészeti hatóság veszi nyilvántartásba, mely feltétele a jogszerű erdőgazdálkodás folytatásának.

Az erdőgazdálkodó a felelős az üzemterv szerinti gazdálkodás előírásainak betartásáért, az erdők védelméért, illetve fennmaradásának biztosításáért.

Állami Erdészeti Szolgálat
Szombathelyi Igazgatósága

1. Hatósági eljárások

1.1. Előzetes jegyzőkönyv

1.2. Zárójegyzőkönyv

1.3. Határozatok

Körzeti erdőtervet jóváhagyó határozat

**A körzeti erdőterv természetvédelmi szempontú véleményezéséről,
illetve egyetértési jogkör gyakorlásáról szóló hivatalos levél**

A körzetben érvényét vesztt erdőállomány-gazdálkodási tervek

**Az erdészeti hatóság rendeltetéseket meghatározó, illetve megváltoztató
határozatai**

**FÖLDMŰVELÉSÜGYI ÉS VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM
ERDÉSZETI FŐOSZTÁLY
46020/34. /2005.**

HATÁROZAT

A Rábaközi (324) erdészeti tervezési körzetben lévő erdőkre az Állami Erdészeti Szolgálat által 2004. évben készített körzeti erdőtervet

j ó v á h a g y o m ,

kiadását és az Adattáron való átvezetését az Állami Erdészeti Szolgálat felé elrendelem.

A körzeti erdőterv érvényességi ideje: 2005. január 1-től 2014. december 31-ig terjed.

Egyidejűleg az erdészeti tervezési körzetbe tartozó erdőterületekre készült, a határozat mellékletében felsorolt erdőgazdasági üzemtervek hatályukat veszítik.

Határozatom ellen fellebbezésnek helye nincs, megváltoztatását vagy megsemmisítését a bíróságtól lehet kérni.

INDOKLÁS

A körzeti erdőterv a körzetben lévő erdő-, és az erdőgazdálkodás célját közvetlenül szolgáló területek, valamint erdőállományok adatait a felvétel, illetve az érvénybelépés időpontjára vonatkozóan az előírt pontossággal tartalmazza. Tervjavaslati és előírásai megfelelnek az erdőről és az erdő védelméről szóló 1996. évi LIV. tv. és a végrehajtására kiadott többször módosított 29/1997. (IV. 30.) FM rendelet vonatkozó előírásainak. A terv az erdőtervezési útmutató előírásainak figyelembevételével készült.

Határozatomat az 1996. évi LIV. tv. 24. §-ának (4) bekezdésében biztosított jogkörömben az 1957. évi IV. tv. 42-44. §-aiban foglaltak szerint hoztam meg. A jogorvoslatról az 1957. évi IV. tv. 64. §-a szerint rendelkeztem.

Budapest, 2005. évi októ hó 03 napján

[Signature]
/: Klemencsics András :/
főosztályvezető
a földművelésügyi és
vidékfejlesztési miniszter
megbízásából

2. Táblázatok, statisztikák a körzet teljes területére

2.1. Területi adatok

A 2.1.1. Részletes terület-kimutatás csak a körzet erdőszet nélküli területére vonatkozóan az adott erdőrészlet-lapokat tartalmazó kötet elejére megosztva került bekötésre.

2.1.2. Helységhatáros terület-kimutatás

2.1.3. Rendeltetések terület-kimutatása (halmozott területtel)

2.1.4.A. Elsődleges rendeltetések terület-kimutatása

2.1.4.B. További rendeltetések terület-kimutatása I.

2.1.4.C. További rendeltetések terület-kimutatása II.

2.1.5. Egyéb részletek terület-kimutatása

2.1.6. Területváltozás a körzetben

Helységhatáros területkimutatás

(területek hektárban)

Erdőterv 2.1.2.

Teljes körzet

Iroda: 3 Szombathelyi ETI

Körzet (teljes): 324 Rábaközi

Helység		E r d ő r é s z l e t e k					Egyéb részletek	Mind- összesen
Kód	Név	Védelmi	Gazdasági	Eü.-szoc. turisztikai	Oktatás- kutatási	Összesen		
3103	Agyagosszergény	15,68	52,08			67,76	0,37	68,13
3104	Babót	3,46	455,90			459,36	17,39	476,75
3105	Beled	10,98	19,47			30,45	1,35	31,80
3106	Bogyoszló	4,01	415,14			419,15	21,13	440,28
3109	Edve	5,21	12,36			17,57	7,88	25,45
3111	Fertőendréd	20,35	523,12			543,47	33,13	576,60
3113	Himod	1,85	547,23			549,08	21,72	570,80
3114	Hövej		269,31			269,31	15,80	285,11
3115	Jobaháza	3,64	4,94			8,58		8,58
3116	Kisfalud		13,32			13,32		13,32
3117	Magyarkeresztúr		73,66			73,66	0,83	74,49
3118	Mihályi	3,13	5,50			8,63		8,63
3119	Páli	9,58	285,74			295,32	10,35	305,67
3120	Pásztori	1,59	13,33			14,92		14,92
3122	Potyond	1,56	10,02			11,58	1,13	12,71
3123	Rábacsanak	9,65	37,14			46,79		46,79
3124	Rábakecöl	32,85	301,46			334,31	16,05	350,36
3126	Rábasebes	14,01	41,64			55,65	2,84	58,49
3129	Sopronnémeti	3,57	3,45			7,02		7,02
3130	Szany	72,22	453,77	0,23	3,34	529,56	14,69	544,25
3131	Szil	22,21	175,54			197,75	3,54	201,29
3132	Szilsárkány	7,31	70,80			78,11		78,11
3133	Vadosfa	1,37	0,51			1,88	0,32	2,20
3134	Vág	29,10	74,09			103,19	12,18	115,37
3137	Vitnyéd	69,29	1.271,79	12,91		1.353,99	345,02	1.699,01
3138	Zsebeháza	1,80				1,80		1,80
Össz: 7 GYŐR-MOSON-SOPRON MEGYE		344,42	5.131,31	13,14	3,34	5.492,21	525,72	6.017,93
Mindösszesen:		344,42	5.131,31	13,14	3,34	5.492,21	525,72	6.017,93

Rendeltetések kimutatása – elsődleges és további rendeltetések együtt (Halmazott terület hektárban)*

Erdőterv 2.1.3.

Teljes körzet

Iroda: 3 Szombathelyi ETI**Körzet (teljes): 324 Rábaközi****Védelmi rendeltetésű erdők***Védő erdők*

TAV	Talajvédelmi erdő	83,11
MVE	Mezővédő erdő	82,92
HON	Honvédelmi érdekeket szolgáló védőerdő	
HAT	Határrendészeti és nemzetbiztonsági érdekeket szolgáló védőerdő	
VV	Vadvédelmi erdő	1,48
VÍZ	Vízvédelmi erdő	
GÁT	Partvédelmi erdő	100,99
TLV	Településvédelmi és belterületi erdő	72,03
TÁJ	Tájképvédelmi erdő	
MŰV	Műtárgyvédelmi erdő	1,54

*Védő erdők összesen:***342,07***Fokozottan védett erdők*

FTV	Fokozottan védett természeti területen lévő erdő
REZ	Erdőrezervátum (fokozottan védett)
GÉN	Erdei génrezervátum (fokozottan védett)
TEM	Történelmi emlékhely területén lévő erdő (fokozottan védett)

*Fokozottan védett erdők összesen:**Védett (de nem fokozottan védett) erdők*

VTV	Védett természeti területen lévő erdő	2,35
GÉN	Erdei génrezervátum	
REZ	Erdőrezervátum	
TEM	Történelmi emlékhely területén lévő erdő	

*Védett (de nem fokozottan védett) erdők összesen:***2,35****Védelmi rendeltetésű erdők összesen****344,42****Gazdasági rendeltetésű erdők***Faanyagtermelést szolgáló erdők*

FT	Faanyagtermelő erdő	5.125,53
FAÜ	Faültetvény	1,49

*Faanyagtermelést szolgáló erdők összesen:***5.127,02***Egyéb gazdasági erdők*

SZA	Szaporítóanyag termelést szolgáló erdő	4,29
VK	Vadaskert	
KTE	Karácsonyfa-telep (erdőterületen létesített)	
BVE	Bot, vessző és díszítőgally termelést szolgáló erdő (erdőterületen létesített)	

*Egyéb gazdasági erdők összesen:***4,29****Gazdasági rendeltetésű erdők összesen:****5.131,31****Egészségügyi-szociális, turisztikai rendeltetésű erdők**

GYE	Gyógyerdő	
PA	Parkerdő (üdülő, sport, turisztika, kiránduló és sétaerdő)	13,14

Egészségügyi-szociális, turisztikai rendeltetésű erdők összesen:**13,14****Oktatási-kutatói rendeltetésű erdők**

TAN	Tanerdő	
KI	Kísérleti erdő	3,34
VP	Vadspark	

Oktatási-kutatói rendeltetésű erdők összesen:**3,34**

* Az egyes szakhatóságok szakhatósági jogkörébe tartozó területek a három rendeltetés oszlopából összesítve.

Teljes körzet

Iroda: 3 Szombathelyi ETI		Körzet (teljes): 324 Rábaközi	
Elsődleges rendeltetés*			Terület (ha)
Védelmi rendeltetésű erdők			
<i>Védő erdők</i>			
TAV	Talajvédelmi erdő		83,11
MVE	Mezővédő erdő		82,92
HON	Honvédelmi érdekeket szolgáló védőerdő		
HAT	Határrendészeti és nemzetbiztonsági érdekeket szolgáló védőerdő		
VV	Vadvédelmi erdő		1,48
VÍZ	Vízvédelmi erdő		
GÁT	Partvédelmi erdő		100,99
TLV	Településvédelmi és belterületi erdő		72,03
TÁJ	Tájképvédelmi erdő		
MŰV	Műtárgyvédelmi erdő		1,54
<i>Védő erdők összesen:</i>			342,07
<i>Védett erdők</i>			
FTV	Fokozottan védett természeti területen lévő erdő		
VTV	Védett természeti területen lévő erdő		2,35
GÉN	Erdei génrezervátum (fokozottan védett)		
REZ	Erdőrezervátum (fokozottan védett)		
TEM	Történelmi emlékhely területén lévő erdő (fokozottan védett)		
<i>Védett erdők összesen:</i>			2,35
Védelmi rendeltetésű erdők összesen			344,42
Gazdasági rendeltetésű erdők			
<i>Faanyagtermelést szolgáló erdők</i>			
FT	Faanyagtermelő erdő		5.125,53
FAÜ	Faültetvény		1,49
<i>Faanyagtermelést szolgáló erdők összesen:</i>			5.127,02
<i>Egyéb gazdasági erdők</i>			
SZA	Szaporítóanyag termelést szolgáló erdő		4,29
VK	Vadaskert		
KTE	Karácsonyfa-telep (erdőterületen létesített)		
BVE	Bot, vessző és díszítógally termelést szolgáló erdő (erdőterületen létesített)		
<i>Egyéb gazdasági erdők összesen:</i>			4,29
Gazdasági rendeltetésű erdők összesen:			5.131,31
Egészségügyi-szociális, turisztikai rendeltetésű erdők			
GYE	Gyógyerdő		
PA	Parkerdő (üdülő, sport, turisztika, kiránduló és sétaerdő)		13,14
Egészségügyi-szociális, turisztikai rendeltetésű erdők összesen:			13,14
Oktatási-kutatási rendeltetésű erdők			
TAN	Tanerdő		
KI	Kísérleti erdő		3,34
VP	Vadaspark		
Oktatási-kutatási rendeltetésű erdők összesen:			3,34
Mindösszesen (Erdőrészlet összesen):			5.492,21

* A táblázat csak az elsődleges rendeltetések szerinti csoportosítást tartalmazza, ezért tájékoztató jellegű !

Teljes körzet

Iroda: 3 Szombathelyi ETI		Körzet (teljes): 324 Rábaközi	
Elsődleges rendeltetés*			Terület (ha)
Védelmi rendeltetésű erdők			
<i>Védő erdők</i>			
TAV	Talajvédelmi erdő		83,11
MVE	Mezővédő erdő		82,92
HON	Honvédelmi érdekeket szolgáló védőerdő		
HAT	Határrendészeti és nemzetbiztonsági érdekeket szolgáló védőerdő		
VV	Vadvédelmi erdő		1,48
VÍZ	Vízvédelmi erdő		
GÁT	Partvédelmi erdő		100,99
TLV	Településvédelmi és belterületi erdő		72,03
TÁJ	Tájképvédelmi erdő		
MŰV	Műtárgyvédelmi erdő		1,54
<i>Védő erdők összesen:</i>			342,07
<i>Védett erdők</i>			
FTV	Fokozottan védett természeti területen lévő erdő		
VTV	Védett természeti területen lévő erdő		2,35
GÉN	Erdei génrezervátum (fokozottan védett)		
REZ	Erdőrezervátum (fokozottan védett)		
TEM	Történelmi emlékhely területén lévő erdő (fokozottan védett)		
<i>Védett erdők összesen:</i>			2,35
Védelmi rendeltetésű erdők összesen			344,42
Gazdasági rendeltetésű erdők			
<i>Faanyagtermelést szolgáló erdők</i>			
FT	Faanyagtermelő erdő		5.125,53
FAÜ	Faültetvény		1,49
<i>Faanyagtermelést szolgáló erdők összesen:</i>			5.127,02
<i>Egyéb gazdasági erdők</i>			
SZA	Szaporítóanyag termelést szolgáló erdő		4,29
VK	Vadaskert		
KTE	Karácsonyfa-telep (erdőterületen létesített)		
BVE	Bot, vessző és díszítőgally termelést szolgáló erdő (erdőterületen létesített)		
<i>Egyéb gazdasági erdők összesen:</i>			4,29
Gazdasági rendeltetésű erdők összesen:			5.131,31
Egészségügyi-szociális, turisztikai rendeltetésű erdők			
GYE	Gyógyerdő		
PA	Parkerdő (üdülő, sport, turisztika, kiránduló és sétaerdő)		13,14
Egészségügyi-szociális, turisztikai rendeltetésű erdők összesen:			13,14
Oktatási-kutatási rendeltetésű erdők			
TAN	Tanerdő		
KI	Kísérleti erdő		3,34
VP	Vadspark		
Oktatási-kutatási rendeltetésű erdők összesen:			3,34
Mindösszesen (Erdőrészlet összesen):			5.492,21

* A táblázat csak az elsődleges rendeltetések szerinti csoportosítást tartalmazza, ezért tájékoztató jellegű !

Teljes körzet

Iroda: 3 Szombathelyi ETI**Körzet (teljes): 324 Rábaközi****Második helyen álló rendeltetés*****Terület (ha)****Védelmi rendeltetésű erdők***Védő erdők*

TAV	Talajvédelmi erdő
MVE	Mezővédő erdő
HON	Honvédelmi érdekeket szolgáló védőerdő
HAT	Határrendészeti és nemzetbiztonsági érdekeket szolgáló védőerdő
VV	Vadvédelmi erdő
VÍZ	Vízvédelmi erdő
GÁT	Partvédelmi erdő
TLV	Településvédelmi és belterületi erdő
TÁJ	Tájképvédelmi erdő
MŰV	Műtárgyvédelmi erdő

*Védő erdők összesen:**Védett erdők*

FTV	Fokozottan védett természeti területen lévő erdő
VTV	Védett természeti területen lévő erdő
GÉN	Erdei génrezervátum
REZ	Erdőrezervátum (fokozottan védett)
TEM	Történelmi emlékhely területén lévő erdő (fokozottan védett)

*Védett erdők összesen:***Védelmi rendeltetésű erdők összesen****Gazdasági rendeltetésű erdők***Faanyagtermelést szolgáló erdők*

FT	Faanyagtermelő erdő
FAŰ	Faültetvény

*Faanyagtermelést szolgáló erdők összesen:**Egyéb gazdasági erdők*

SZA	Szaporítóanyag termelést szolgáló erdő
VK	Vadaskert
KTE	Karácsonyfa-telep (erdőterületen létesített)
BVE	Bot, vessző és díszítőgally termelést szolgáló erdő (erdőterületen létesített)

*Egyéb gazdasági erdők összesen:***Gazdasági rendeltetésű erdők összesen:****Egészségügyi-szociális, turisztikai rendeltetésű erdők**

GYE	Gyógyerdő
PA	Parkerdő (üdülő, sport, turisztika, kiránduló és sétaerdő)

Egészségügyi-szociális, turisztikai rendeltetésű erdők összesen:**Oktatási-kutatási rendeltetésű erdők**

TAN	Tanerdő
KI	Kísérleti erdő
VP	Vadaspark

Oktatási-kutatási rendeltetésű erdők összesen:**Mindösszesen (Erdőrészlet összesen):**

* A táblázat csak a második helyen álló rendeltetések szerinti csoportosítást tartalmazza, ezért tájékoztató jellegű !

Egyéb részletek területkimutatása

Nyomtatás ideje: 2005. 07. 13.

Erdőterv 2.1.5.

Erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló területek

Teljes körzet

Iroda: 3 Szombathelyi ETI

Körzet (teljes): 324 Rábaközi

Térképi jel és megnevezés

Terület hektár

CS	Csemetekert, dugványtelep	18,13
BV	Bot, vessző és díszítőgally termelést szolgáló terület	3,67
KT	Karácsonyfatelep	5,46
NY	Nyiladék és vezeték védősávja (ha 6 m-nél szélesebb)	115,39
TI	Erdei tisztás	146,61
TN	Kopár, terméketlen	40,90
RA	Rakodó és készletező hely	
VF	Vadföld	124,19
VI	Erdei vízfolyás és erdei tó	3,07
ÜK	Üzemen kívüli erdő	
PK	Park	
CE	Cserjés	13,34
Erdészeti létesítményhez tartozó területek összesen		54,96
ebből		
ÚT	Állandó jellegű erdészeti magánút	34,55
VA	Erdei vasút	
ÉP	Erdei épület	7,59
MV	Mesterségesen kialakított vízfelületek (tározó, csatorna)	10,18
BA	Bánya	1,51
EY	Egyéb erdészeti létesítményhez tartozó terület	1,13

Egyéb részletek összesen

525,72

2.1.6. Területváltozás a körzetben

Vonatkozás éve	Védelmi	Gazdasági	Eü. - Szoc. turisztikai	Oktatásk utatóási	Összes erdőréészlet	Egyéb réészletek területe	Összes terület
	elsőđleges rendeltetésű erđők						
	h e k t á r						
1995. körzet erđészet nélkül	294.4	1247.1	0.2	15.4	1557.1	47.4	1604.5
1995. erđészet	13.4	3682.4	24.7	3.1	3723.6	601.5	4325.1
1995. Összes:	307.8	4929.5	24.9	18,5	5280.7	648.9	5929.6
2005. körzet erđészet nélkül	264.59	1536.08	0.23	0.0	1800.90	72.47	1873.37
2005. erđészet	79.83	3595,23	12.91	3.34	3691,31	453.25	4144,56
2005. Összes:	344.42	5131,31	13.14	3.34	5492,21	525.72	6017,93

A táblázat csak az elsődleges rendeltetések szerinti csoportosítást tartalmazza ezért tájékoztató jellegű.

A 2.1.7. és 2.1.8. sz. táblázat a 4. fejezetben, a részletes terület-elszámolás pedig a mellékletben található.

2.2. Termőhelyi adatok

2.2.1. Termőhelytípus változatok megoszlása

2.2.2. Faállománytípusok klímák szerint

Termőhelytípus-változatok megoszlása

Terület hektár

Erdőterv 2.2.1.

Nyomtatás ideje: 2005. 09. 15.

Teljes körzet

Iroda: 3 Szombathelyi ETI

Körzet (teljes): 324 Rábaközi

H i d r o l ó g i a i v i s z o n y o k										
Genetikai talajtípus	Term.-réteg mélys.	Fiz. talaj f.	Többlet-vízhatástól független	Változó vízellátású	Szivárgó-vízű	Időszakos vízhatású	Állandó vízhatású	Felszínig nedves	Vízzel borított	Összesen
Gyertyános-tölgyes klíma										
220 HÖ	MÉ	V					2,50			2,50
750 ÖR	IMÉ	HV				8,49				8,49
		V				70,17				70,17
Klíma összesen						78,66	2,50			81,16
Kocsánytalan-tölgyes, illetve cseres klíma										
120 KV	ISE	TÖ	1,38							1,38
210 NYÖ	KMÉ	V				1,13				1,13
220 HÖ	SE	H	4,02							4,02
	KMÉ	HV				23,83				23,83
		V				47,26				47,26
	MÉ	V	2,52			214,65	4,71			221,88
350 CSERI	ISE	H	2,33							2,33
		HV	6,55							6,55
		V	356,98	3,03						360,01
	SE	H	7,62							7,62
		HV	1,48							1,48
		V	1.009,33	5,74						1.015,07
	KMÉ	V	12,00							12,00
440 PGBE	SE	V	377,72							377,72
	KMÉ	V	108,72	30,51		1,32				140,55
450 BFÖLD	KMÉ	V	12,02							12,02
710 TR	ISE	V	14,67			1,64				16,31
	SE	V	20,54	113,43		12,05	15,25			161,27
		A				2,46				2,46
	KMÉ	H				2,04	2,83			4,87
		HV				0,81				0,81
		V	10,40	4,00		177,02	17,73			209,15
		AV				4,01				4,01
		A					1,98			1,98
	MÉ	V		0,81		1,68				2,49
713 MSR	KMÉ	V				0,88				0,88
750 ÖR	SE	AV				23,19				23,19
	KMÉ	V		27,33		54,31	11,41			93,05
		A				2,42				2,42
	MÉ	V				16,41	3,77			20,18
		AV	13,25			42,42				55,67
	IMÉ	V				69,12	9,38			78,50
		AV				1,60				1,60
760 LR	KMÉ	V							1,18	1,18
910 RETIE	SE	HV				0,85				0,85
		V				25,26				25,26
	KMÉ	H				0,60				0,60
		V	345,71	21,05		400,76	1,09			768,61
		AV				37,72	16,15			53,87
		A				79,03				79,03
	MÉ	V		58,07		15,06				73,13

Termőhelytípus-változatok megoszlása
Terület hektár

Teljes körzet

Iroda: 3 Szombathelyi ETI Körzet (teljes): 324 Rábaközi

H i d r o l ó g i a i v i s z o n y o k										
Genetikai talajtípus	Term-réteg mélys.	Fiz. talaj f.	Többlet-vízhatástól független	Változó vízellátású	Szivárgó-vízű	Időszakos vízhatású	Állandó vízhatású	Felszínig nedves	Vízzel borított	Összesen
Kocsánytalan-tölgyes, illetve cseres klíma										
910 RETIE	MÉ	AV		0,65		48,83	1,18			50,66
		A	20,63			11,39				32,02
920 ÖE	IMÉ	AV				5,80				5,80
	SE	V		3,75		39,45				43,20
	KMÉ	HV				12,37				12,37
		V	35,87			333,59	0,35	4,05		373,86
	MÉ	V	253,06	4,62		274,27				531,95
		AV				6,36				6,36
		A				320,39	5,63			326,02
	IMÉ	AV				43,44				43,44
990 MEST	MÉ	A				4,05				4,05
		V				1,46				1,46
Klíma összesen			2.616,80	272,99		2.360,93	91,46	4,05	1,18	5.347,41
Erdőssztyepp klíma										
450 BFÖLD	KMÉ	V	6,13							6,13
710 TR	KMÉ	V				22,97				22,97
750 ÖR	KMÉ	V				8,43				8,43
	MÉ	V				4,18				4,18
760 LR	KMÉ	A					21,93			21,93
Klíma összesen			6,13			35,58	21,93			63,64
Körzet összesen			2.622,93	272,99		2.475,17	115,89	4,05	1,18	5.492,21

Faállománytípusok klímák szerint

Nyomtatás ideje: 2005. 09. 15.

Terület hektár

Erdőterv 2.2.2.

Teljes körzet

Iroda: 3 Szombathelyi ETI Körzet (teljes): 324 Rábaközi

Faállomány típus	Bükkös klíma		Gy-tölgyes klíma		Cs-ktt klíma		Erdőssztyepp klíma		Összesen	
	terület	%	terület	%	terület	%	terület	%	terület	%
Bükkös										
Gy-Tölgyes					39,78	0,7			39,78	0,7
Kt.Tölgyes					8,66	0,2			8,66	0,2
Ks.Tölgyes			39,99	49,3	1.503,89	28,1			1.543,88	28,1
Cseres			5,35	6,6	1.274,41	23,8			1.279,76	23,3
Mo.Tölgyes										
Akácos			1,00	1,2	793,80	14,8	15,12	23,8	809,92	14,7
Gyertyános					7,92	0,1			7,92	0,1
Juharos					33,32	0,6	0,51	0,8	33,83	0,6
Kórises			7,84	9,7	372,63	7,0	5,33	8,4	385,80	7,0
Ek.lombos			6,70	8,3	87,90	1,6	0,80	1,3	95,40	1,7
N.nyár - n. fűz			11,60	14,3	575,21	10,8	37,29	58,6	624,10	11,4
Hazai nyáras					24,28	0,5	4,59	7,2	28,87	0,5
Füzes					36,33	0,7			36,33	0,7
Égeres			8,68	10,7	109,56	2,0			118,24	2,2
Hársas					11,49	0,2			11,49	0,2
Nyíres					3,05	0,1			3,05	0,1
El.lombos										
Erdeifenyves					459,04	8,6			459,04	8,4
Feketefenyves					3,82	0,1			3,82	0,1
Lucfenyves					1,14				1,14	
Egyéb fenyves					1,18				1,18	
Összesen			81,16	100,0	5.347,41	100,0	63,64	100,0	5.492,21	100,0

2.3. Állapot adatok

2.3.1. Korosztály táblázatok fafajonként, terület hektárban és fakészlet köbméterben

(A. faanyagtermelést szolgáló, B. különleges, C. összes)

2.3.2. Faanyagtermelést nem szolgáló erdők korosztálytáblája

(Terület hektárban)

2.3.3. Faállomány megoszlása fatermő-képességi csoportok szerint

2.3.4. Vágásérettségi korokhoz tartozó terület fajok szerint

(faanyagtermelést szolgáló, különleges és összes erdők bontásban)

2.3.5. Vágásérettségi csoportok területe fajok szerint 100 évre

(faanyagtermelést szolgáló, különleges és összes erdők bontásban)

2.3.6. Vágásérettségi csoportok terület és fakészlet adatai fajok szerint 30 évre

(faanyagtermelést szolgáló, különleges és összes erdők bontásban)

2.3.7. Záródás minősítése faállomány-típusonként

2.3.8. Erdőterület megoszlása károsítók szerint

2.3.9. Egészségi állapot fajcsoportonként

2.3.10. Állapotadatok változásának áttekintő táblázata

2.3.11. Fajok terület- és fakészlet-adatainak változása

Terület hektár

Teljes körzet

Erdőterv 2.3.1.

Iroda: 3 Szombathelyi ETI Körzet (teljes): 324 Rábaközi

FAANYAGTERMELÉST SZOLGÁLÓ ERDŐK (elsődleges rendeltetés szerint)

Fafaj	1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-	Összesen	%
Kst m	194,68	281,63	239,18	77,41	110,56	70,43	72,37	73,84	70,30	19,50	10,70	1.220,60	25,2
Kst s		0,32			3,72	9,39	4,84	10,75	34,93	2,94		66,89	1,4
Ktt m						0,28	2,87		3,82	0,62		7,59	0,2
Ktt s			0,53			0,43			0,81			1,77	
Et	8,44	11,00	7,38	3,10	1,21			0,57				31,70	0,7
T össz	203,12	292,95	247,09	80,51	115,49	80,53	80,08	85,16	109,86	23,06	10,70	1.328,55	27,4
Cs m	43,72	256,61	156,25	66,61	74,52	130,90	133,06	103,74	55,25	6,75	3,76	1.031,17	21,2
Cs s		0,32	0,04	0,28	0,67	11,36	13,30	6,78	30,16	5,98		68,89	1,4
Cs össz	43,72	256,93	156,29	66,89	75,19	142,26	146,36	110,52	85,41	12,73	3,76	1.100,06	22,7
Bükk m													
Bükk s													
B össz													
Gyertyán		3,71	7,45	17,89	12,20	1,26	1,54	1,26	6,25			51,56	1,1
Akác m	92,98	44,95	53,08	40,18	5,43	3,16						239,78	4,9
Akác s	74,78	160,21	198,88	42,85	26,85	10,70	0,49					514,76	10,6
A össz	167,76	205,16	251,96	83,03	32,28	13,86	0,49					754,54	15,5
Juhar	2,00	14,55	15,11	8,12	5,28	2,24	0,44		2,91			50,65	1,0
Szil	0,49	3,07	2,60	0,30	0,08	0,08						6,62	0,1
Kőris	40,32	67,06	62,82	48,51	27,86	27,11	49,63	34,18	37,98	8,26	1,90	405,63	8,4
EKL	2,92	28,69	0,29		1,02	0,98	2,33	4,82	1,87			42,92	0,9
J-EKL össz	45,73	113,37	80,82	56,93	34,24	30,41	52,40	39,00	42,76	8,26	1,90	505,82	10,4
NNY	192,06	67,71	90,28	85,21	12,99	3,29	0,60					452,14	9,3
HNY	1,43	8,44	6,90	5,07	10,65	0,40	3,46	0,31				36,66	0,8
NY össz	193,49	76,15	97,18	90,28	23,64	3,69	4,06	0,31				488,80	10,1
Füz	0,06	4,69	9,04	2,89	0,50		0,11					17,29	0,4
Éger	7,61	4,15	34,31	42,65	9,67	7,27	1,33	0,94				107,93	2,2
Hárs		0,75	0,61	9,99	15,62	0,65			4,27			31,89	0,7
ELL			1,73	2,34	1,32							5,39	0,1
Füz-ELL ö	7,67	9,59	45,69	57,87	27,11	7,92	1,44	0,94	4,27			162,50	3,3
EF		7,86	157,69	112,16	139,51	33,57		0,38				451,17	9,3
FF					3,67	0,67		3,06	0,24			7,64	0,2
LF				1,03								1,03	
VF													
EGYF					1,18							1,18	
F össz		7,86	157,69	113,19	144,36	34,24		3,44	0,24			461,02	9,5
Összes	661,49	965,72	1.044,17	566,59	464,51	314,17	286,37	240,63	248,79	44,05	16,36	4.852,85	100,0
Üres												274,17	
Mindösszes												5.127,02	

Terület hektár

Teljes körzet

Iroda: 3 Szombathelyi ETI Körzet (teljes): 324 Rábaközi

KÜLÖNLEGES ERDŐK (elsődleges rendeltetés szerint)

[illegible]

Terület hektár

Teljes körzet

Erdőterv 2.3.1.

Iroda: 3 Szombathelyi ETI Körzet (teljes): 324 Rábaközi

ÖSSZESEN

Fafaj	1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-	Összesen	%
Kst m	194,68	282,23	242,80	79,56	110,62	70,43	73,98	76,54	70,30	19,50	13,83	1.234,47	23,7
Kst s		0,32	0,77		3,72	9,39	4,84	10,75	39,19	2,94		71,92	1,4
Ktt m						0,28	2,87		3,82	0,62		7,59	0,1
Ktt s			0,53			0,43			0,81			1,77	
Et	8,44	17,51	7,38	3,10	1,21			0,57				38,21	0,7
T össz	203,12	300,06	251,48	82,66	115,55	80,53	81,69	87,86	114,12	23,06	13,83	1.353,96	26,0
Cs m	43,72	263,21	183,27	66,61	75,93	136,34	133,52	103,74	55,43	6,75	3,76	1.072,28	20,6
Cs s		0,32	12,53	0,28	0,67	11,52	13,30	6,78	38,81	5,98		90,19	1,7
Cs össz	43,72	263,53	195,80	66,89	76,60	147,86	146,82	110,52	94,24	12,73	3,76	1.162,47	22,3
Bükk m													
Bükk s													
B össz													
Gyertyán		4,19	7,63	19,23	12,68	1,26	1,54	1,26	7,73			55,52	1,1
Akác m	94,36	45,01	53,08	41,52	7,42	3,16						244,55	4,7
Akác s	88,87	175,18	210,87	51,86	35,52	10,70	0,49					573,49	11,0
A össz	183,23	220,19	263,95	93,38	42,94	13,86	0,49					818,04	15,7
Juhar	3,33	18,65	16,81	16,56	11,68	2,24	0,44		2,91			72,62	1,4
Szil	0,84	4,20	3,61	1,57	1,17	0,08						11,47	0,2
Kóris	42,91	68,47	65,83	54,16	30,10	27,48	52,17	38,09	38,24	8,26	2,10	427,81	8,2
EKL	2,98	28,81	0,57	0,41	1,98	0,98	2,33	4,82	1,87			44,75	0,9
J-EKL össz	50,06	120,13	86,82	72,70	44,93	30,78	54,94	42,91	43,02	8,26	2,10	556,65	10,7
NNY	205,84	71,64	114,50	93,75	49,89	3,29	0,60					539,51	10,4
HNY	2,01	9,79	8,05	7,65	17,55	2,16	3,46	0,31				50,98	1,0
NY össz	207,85	81,43	122,55	101,40	67,44	5,45	4,06	0,31				590,49	11,3
Füz	0,35	6,25	9,90	7,20	8,38	1,12	0,11					33,31	0,6
Éger	8,41	4,64	36,29	47,98	19,49	12,20	1,33	0,94				131,28	2,5
Hárs	0,11	0,97	0,91	10,09	16,20	0,65			4,27			33,20	0,6
ELL			1,73	2,34	1,32							5,39	0,1
Füz-ELL ö	8,87	11,86	48,83	67,61	45,39	13,97	1,44	0,94	4,27			203,18	3,9
EF		7,86	157,79	112,16	142,16	33,57		1,02				454,56	8,7
FF					3,67	0,67		3,21	0,24			7,79	0,1
LF				1,03								1,03	
VF													
EGYF					1,18							1,18	
F össz		7,86	157,79	113,19	147,01	34,24		4,23	0,24			464,56	8,9
Összes	696,85	1.009,25	1.134,85	617,06	552,54	327,95	290,98	248,03	263,62	44,05	19,69	5.204,87	100,0
Üres												287,34	
Mindösszes												5.492,21	

Iroda: 3 Szombathelyi ETI Körzet (teljes): 324 Rábaközi

FAANYAGTERMELÉST SZOLGÁLÓ ERDŐK (elsődleges rendeltetés szerint)

Fafaj	1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-	Összesen	%
Kst m	1.352	13.066	30.887	12.914	22.500	15.923	17.268	22.579	20.514	7.929	4.223	169.155	21,6
Kst s		36			642	2.075	1.416	3.207	10.025	700		18.101	2,3
Ktt m						64	977		1.620	256		2.917	0,4
Ktt s			63			85			266			414	0,1
Et		609	1.265	844	255			191				3.164	0,4
T össz	1.352	13.711	32.215	13.758	23.397	18.147	19.661	25.977	32.425	8.885	4.223	193.751	24,8
Cs m	110	8.454	16.689	10.183	17.306	34.052	41.262	30.883	18.589	2.247	1.436	181.211	23,2
Cs s		23	4	42	102	2.720	3.881	1.910	10.428	1.535		20.645	2,6
Cs össz	110	8.477	16.693	10.225	17.408	36.772	45.143	32.793	29.017	3.782	1.436	201.856	25,8
Bükk m													
Bükk s													
B össz													
Gyertyán		186	398	2.287	1.684	208	293	239	1.591			6.886	0,9
Akác m	2.436	1.851	6.401	5.838	1.578	185						18.289	2,3
Akác s	1.474	13.482	23.079	5.876	4.775	1.913	52					50.651	6,5
A össz	3.910	15.333	29.480	11.714	6.353	2.098	52					68.940	8,8
Juhar	102	881	1.730	1.301	1.137	518	106		539			6.314	0,8
Szil	7	130	427	42	23	23						652	0,1
Kőris	773	3.837	9.234	10.423	7.884	9.363	17.235	14.422	16.125	4.242	1.178	94.716	12,1
EKL	38	705	24		218	270	487	1.467	683			3.892	0,5
J-EKL össz	920	5.553	11.415	11.766	9.262	10.174	17.828	15.889	17.347	4.242	1.178	105.574	13,5
NNY	6.292	11.399	18.297	18.098	3.412	980	112					58.590	7,5
HNY	49	1.003	1.435	1.489	1.881	110	1.195	93				7.255	0,9
NY össz	6.341	12.402	19.732	19.587	5.293	1.090	1.307	93				65.845	8,4
Fűz	2	551	1.912	444	111		48					3.068	0,4
Éger	201	448	4.840	8.921	2.445	2.175	433	272				19.735	2,5
Hárs		50	77	1.977	3.388	160			1.404			7.056	0,9
ELL			414	330	375							1.119	0,1
Fűz-ELL ö	203	1.049	7.243	11.672	6.319	2.335	481	272	1.404			30.978	4,0
EF		862	30.779	25.810	37.627	9.223		114				104.415	13,4
FF					1.172	193		1.073	66			2.504	0,3
LF				116								116	
VF													
EGYF					664							664	0,1
F össz		862	30.779	25.926	39.463	9.416		1.187	66			107.699	13,8
Összes	12.836	57.573	147.955	106.935	109.179	80.240	84.765	76.450	81.850	16.909	6.837	781.529	100,0

Korosztály táblázat fafajonként													
Fakészlet köbméterben													
Erdőterv 2.3.1.													
Nyomtatás ideje: 2005. 08. 31.													
Teljes körzet													
Iroda: 3 Szombathelyi ETI Körzet (teljes): 324 Rábaközi													
KÜLÖNLEGES ERDŐK (elsődleges rendeltetés szerint)													
Fafaj	1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-	Összesen	%
Kst m		27	168	371	6		217	1.246		8	1.411	3.454	7,2
Kst s			31						942			973	2,0
Ktt m													
Ktt s													
Et		33										33	0,1
T össz		60	199	371	6		217	1.246	942	8	1.411	4.460	9,3
Cs m		57	1.311		222	647	55		35	14		2.341	4,9
Cs s			375			20			2.417			2.812	5,9
Cs össz		57	1.686		222	667	55		2.452	14		5.153	10,8
Bükk m													
Bükk s													
B össz													
Gyertyán		23	9	150	67				303			552	1,2
Akác m	18	3		142	242							405	0,8
Akác s	491	1.065	1.223	786	800							4.365	9,1
A össz	509	1.068	1.223	928	1.042							4.770	10,0
Juhar	66	353	197	1.264	1.308							3.188	6,7
Szil	8	51	65	85	247							456	1,0
Kőris	90	71	480	1.218	492	72	516	672	146		142	3.899	8,2
EKL	2	6	60	27	101							196	0,4
J-EKL össz	166	481	802	2.594	2.148	72	516	672	146		142	7.739	16,2
NNY	360	457	3.399	1.681	6.970							12.867	26,9
HNY	78	81	95	559	1.711	89						2.613	5,5
NY össz	438	538	3.494	2.240	8.681	89						15.480	32,4
Fűz	9	81	133	1.009	2.174	32						3.438	7,2
Éger	39	36	408	1.068	2.668	1.079						5.298	11,1
Hárs	1	11	42	8	164							226	0,5
ELL													
Fűz-ELL ö	49	128	583	2.085	5.006	1.111						8.962	18,8
EF			10		550			85				645	1,3
FF								24				24	0,0
LF													
VF													
EGYF													
F össz			10		550			109				669	1,4
Összes	1.162	2.355	8.006	8.368	17.722	1.939	788	2.027	3.843	22	1.553	47.785	100,0

Korosztály táblázat fafajonként													
Fakészlet köbméterben												Erdőterv 2.3.1	
Nyomtatás ideje: 2005. 08. 31.													
Teljes körzet													
Iroda: 3 Szombathelyi ETI Körzet (teljes): 324 Rábaközi													
ÖSSZESEN													
Fafaj	1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-	Összesen	%
Kst m	1.352	13.093	31.055	13.285	22.506	15.923	17.485	23.825	20.514	7.937	5.634	172.609	20,8
Kst s		36	31		642	2.075	1.416	3.207	10.967	700		19.074	2,3
Ktt m						64	977		1.620	256		2.917	0,4
Ktt s			63			85			266			414	0,0
Et		642	1.265	844	255			191				3.197	0,4
T össz	1.352	13.771	32.414	14.129	23.403	18.147	19.878	27.223	33.367	8.893	5.634	198.211	23,9
Cs m	110	8.511	18.000	10.183	17.528	34.699	41.317	30.883	18.624	2.261	1.436	183.552	22,1
Cs s		23	379	42	102	2.740	3.881	1.910	12.845	1.535		23.457	2,8
Cs össz	110	8.534	18.379	10.225	17.630	37.439	45.198	32.793	31.469	3.796	1.436	207.009	25,0
Bükk m													
Bükk s													
B össz													
Gyertyán		209	407	2.437	1.751	208	293	239	1.894			7.438	0,9
Akác m	2.454	1.854	6.401	5.980	1.820	185						18.694	2,3
Akác s	1.965	14.547	24.302	6.662	5.575	1.913	52					55.016	6,6
A össz	4.419	16.401	30.703	12.642	7.395	2.098	52					73.710	8,9
Juhar	168	1.234	1.927	2.565	2.445	518	106		539			9.502	1,1
Szil	15	181	492	127	270	23						1.108	0,1
Kóris	863	3.908	9.714	11.641	8.376	9.435	17.751	15.094	16.271	4.242	1.320	98.615	11,9
EKL	40	711	84	27	319	270	487	1.467	683			4.088	0,5
J-EKL össz	1.086	6.034	12.217	14.360	11.410	10.246	18.344	16.561	17.493	4.242	1.320	113.313	13,7
NNY	6.652	11.856	21.696	19.779	10.382	980	112					71.457	8,6
HNy	127	1.084	1.530	2.048	3.592	199	1.195	93				9.868	1,2
NY össz	6.779	12.940	23.226	21.827	13.974	1.179	1.307	93				81.325	9,8
Fűz	11	632	2.045	1.453	2.285	32	48					6.506	0,8
Éger	240	484	5.248	9.989	5.113	3.254	433	272				25.033	3,0
Hárs	1	61	119	1.985	3.552	160			1.404			7.282	0,9
ELL			414	330	375							1.119	0,1
Fűz-ELL ö	252	1.177	7.826	13.757	11.325	3.446	481	272	1.404			39.940	4,8
EF		862	30.789	25.810	38.177	9.223		199				105.060	12,7
FF					1.172	193		1.097	66			2.528	0,3
LF				116								116	
VF													
EGYF					664							664	0,1
F össz		862	30.789	25.926	40.013	9.416		1.296	66			108.368	13,1
Összes	13.998	59.928	155.961	115.303	126.901	82.179	85.553	78.477	85.693	16.931	8.390	829.314	100,0

Korosztály táblázat fafajonként

Terület hektár

Teljes körzet

Iroda: 3 Szombathelyi ETI Körzet (teljes): 324 Rábaközi

[illegible]

Faanyagtermelést nem szolgáló erdők
Korosztály táblázat fafajonként
Fakészlet köbméterben

Nyomtatás ideje: 2005. 07. 13.
Teljes körzet

Erdőterv 2.3.2.A

Iroda: 3 Szombathelyi ETI Körzet (teljes): 324 Rábaközi

Fafaj	1-40	41-60	61-80	81-100	101-120	121-140	141-160	161-	Összesen	%	Folyó- növedék m ³ /év	Átlagnö- vekmény m ³ /év
Kst m	168		217						385	8,1	24	11
Kst s	31								31	0,6	5	1
Ktt m												
Ktt s												
Et												
T össz	199		217						416	8,7	29	12
Cs m	1.311	683	55	35					2.084	43,6	211	74
Cs s	375	20							395	8,3	42	17
Cs össz	1.686	703	55	35					2.479	51,9	253	91
Bükk m												
Bükk s												
B össz												
Gyertyán				303					303	6,3	1	3
Akác m												
Akác s	25								25	0,5	1	1
A össz	25								25	0,5	1	1
Juhar	40								40	0,8	3	1
Szil												
Kóris	26		1.133	146					1.305	27,3	34	20
EKL												
J-EKL össz	66		1.133	146					1.345	28,1	37	21
NNY												
HNY	95								95	2,0	5	3
NY össz	95								95	2,0	5	3
Fűz												
Éger												
Hárs												
ELL												
Fűz-ELL ö												
EF	8		85						93	1,9	1	1
FF			24						24	0,5		
LF												
VF												
EGYF												
F össz	8		109						117	2,4	1	1
Összes	2.079	703	1.514	484					4.780	100,0	327	132

Faállománytípusok megoszlása fatermőképességi csoportok szerint

Nyomtatás ideje: 2005. 08. 31.

Terület hektár

Erdőterv 2.3.3.

Teljes körzet

Iroda: 3 Szombathelyi ETI

Körzet (teljes): 324 Rábaközi

E l s ő d l e g e s r e n d e l t e t é s

Faállomány típus	Faanyagtermelést szolgáló erdőkben	Különleges erdőkben				Összes erdőkben			
		Jó	Közepes	Gyenge	Összes	Jó	Közepes	Gyenge	Összes
Bükkös	Ha								
	%								
Gy-Tölgyes	Ha		39,78		39,78			39,78	39,78
	%		100,0		100,0			100,0	100,0
Kt.tölgyes	Ha	0,68	7,76		8,44			0,68	8,44
	%	8,1	91,9		100,0			8,1	100,0
Ks.tölgyes	Ha	138,05	1.248,65	11,55	1.398,25	8,63	4,61	13,24	138,05
	%	9,9	89,3	0,8	99,1	65,2	34,8	0,9	1.257,28
Cseres	Ha	70,16	1.020,92	74,29	1.165,37	12,91	55,94	68,85	16,16
	%	6,0	87,6	6,4	94,4	18,8	81,2	5,6	1.411,49
Mo.tölgyes	Ha								1,1
	%								100,0
Akác	Ha	21,47	663,51	37,78	722,76				130,23
	%	3,0	91,8	5,2	92,0				1.234,22
Gyertyános	Ha		4,16		4,16				10,6
	%		100,0		52,5				100,0
Juharos	Ha		13,93		13,93	0,79	19,11	19,90	16,16
	%		100,0		41,2	4,0	96,0	58,8	1.411,49
Kóris	Ha	52,41	303,21		355,62				1,1
	%	14,7	85,3		95,7				100,0
Ek.lombos	Ha	5,50	54,64		60,14				1,1
	%	9,1	90,9		74,4				100,0
N.nyár-n.fűz	Ha	11,05	461,09		472,14	1,04	95,44	1,64	1,64
	%	2,3	97,7		82,8	1,1	97,3	1,7	570,26
Hazai nyáras	Ha	8,61	9,63		18,24				1,64
	%	47,2	52,8		75,5				100,0
Fűzes	Ha	3,43	18,36		21,79				1,64
	%	15,7	84,3		60,0				100,0
Éger	Ha	1,85	94,75		96,60				1,64
	%	1,9	98,1		79,6				100,0
Hársas	Ha		11,49		11,49				1,64
	%		100,0		100,0				100,0
Nyíres	Ha		3,05		3,05				1,64
	%		100,0		100,0				100,0
El.lombos	Ha								1,64
	%								100,0
Erdeifenyves	Ha	0,80	444,36	9,79	454,95				1,64
	%	0,2	97,7	2,2	99,2				100,0
Feketefenyves	Ha		3,82		3,82				1,64
	%		100,0		100,0				100,0
Lucfenyves	Ha		1,14		1,14				1,64
	%		100,0		100,0				100,0
Egyéb fenyves	Ha		1,18		1,18				1,64
	%		100,0		100,0				100,0
ÖSSZESEN	Ha	314,01	4.405,43	133,41	4.852,85	1,83	276,13	74,06	315,84
	%	6,0	84,6	2,6	93,2				4.681,56
ÜRES	Ha				274,17				207,47
	%								5.204,87
MINDÖSSZESEN	Ha				5.127,02				5.204,87
	%				93,4				100,0

Terület hektárban

Teljes körzet

Erdőterv 2.3.4.

Iroda: 3 Szombathelyi ETI Körzet (teljes): 324 Rábaközi

KÜLÖNLEGES ERDŐK (elsődleges rendeltetés szerint)

[illegible]

Terület hektárban

Teljes körzet

Erdőterv 2.3.4.

Iroda: 3 Szombathelyi ETI Körzet (teljes): 324 Rábaközi

ÖSSZESEN

Fafaj	V á g á s é r e t t s é g i k o r o k													Átl.	
	-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-	Összesen vékor	
Kst m				1,20	0,21	5,21	42,83	192,78	660,76	294,61	23,23	0,15	8,26	1.229,24	100
Kst s					0,32		0,71	11,29	30,30	23,62	0,41	4,26	0,24	71,15	101
Ktt m									3,36	4,23				7,59	104
Ktt s								0,53	1,24					1,77	97
Et						6,51	10,79	12,11	7,96	0,84				38,21	84
T össz				1,20	0,53	11,72	54,33	216,71	703,62	323,30	23,64	4,41	8,50	1.347,96	99
Cs m			0,25		0,98	8,27	176,23	553,54	256,60	37,26	3,58	0,34	1,86	1.038,91	90
Cs s					0,32	4,87	1,13	18,48	34,91	8,87		8,65	0,31	77,54	96
Cs össz			0,25		1,30	13,14	177,36	572,02	291,51	46,13	3,58	8,99	2,17	1.116,45	90
Bükk m															
Bükk s															
B össz															
Gyertyán		0,13	0,18	6,08	11,90	5,46	6,34	7,02	10,22	6,71				54,04	72
Akác m	0,75	11,90	195,21	29,54	2,29	2,08		1,86	0,92					244,55	39
Akác s	3,15	22,59	441,24	68,67	13,58	6,22	7,06	9,24	1,49					573,24	39
A össz	3,90	34,49	636,45	98,21	15,87	8,30	7,06	11,10	2,41					817,79	39
Juhar	1,17	1,47	5,75	9,91	15,17	13,04	12,66	4,70	5,85	2,29				72,01	60
Szil	0,51	1,09	1,06	3,40	1,25	2,47	0,60	1,09						11,47	48
Kőris	1,15	2,06	8,87	13,79	16,07	26,28	87,80	155,52	81,31	23,96	2,97	1,04	0,07	420,89	80
EKL			0,49	0,07	2,25	1,54	27,24	5,36	3,74	3,86	0,20			44,75	81
J-EKL össz	2,83	4,62	16,17	27,17	34,74	43,33	128,30	166,67	90,90	30,11	3,17	1,04	0,07	549,12	76
NNY		222,74	261,44	43,39	9,42	0,55	1,37	0,60						539,51	34
HNY		0,62	7,07	16,41	14,15	3,59	5,41	0,31	2,27					49,83	54
NY össz		223,36	268,51	59,80	23,57	4,14	6,78	0,91	2,27					589,34	35
Füz		0,18	17,58	14,24	0,57	0,57	0,11		0,06					33,31	42
Éger	0,11	0,70	5,95	13,89	49,66	52,26	6,59	1,39	0,28	0,45				131,28	60
Hárs			0,17	4,27	4,48	7,52	4,46	9,27	3,03					33,20	70
ELL				2,85				0,14	2,40					5,39	65
Füz-ELL ö	0,11	0,88	23,70	35,25	54,71	60,35	11,16	10,80	5,77	0,45				203,18	58
EF		0,02	0,42		31,79	230,57	168,86	21,65	0,53					453,84	73
FF					0,38	3,76	3,26	0,24						7,64	72
LF				1,03										1,03	50
VF															
EGYF						1,18								1,18	70
F össz		0,02	0,42	1,03	32,17	235,51	172,12	21,89	0,53					463,69	73
Összes	6,84	263,50	945,68	228,74	174,79	381,95	563,45	1.007,12	1.107,23	406,70	30,39	14,44	10,74	5.141,57	63
Üres														287,34	
Vágásos üzemmód teljes															
korlátozás															
Faanyagtermelést nem szolgáló és a nem vágásos (szálaló) üzemmódú erdők – részletes fafajbontást lásd a 2.3.2.A és B táblákban – összesen														63,30	
Mindösszes														5.492,21	

Terület hektárban

Teljes körzet

Erdőterv 2.3.5.

Iroda: 3 Szombathelyi ETI Körzet (teljes): 324 Rábaközi

FAANYAGTERMELÉST SZOLGÁLÓ ERDŐK (elsődleges rendeltetés szerint)[illegible]

Terület hektárban

Teljes körzet

Erdőterv 2.3.5.

Iroda: 3 Szombathelyi ETI Körzet (teljes): 324 Rábaközi

KÜLÖNLEGES ERDŐK (elsődleges rendeltetés szerint)

[illegible]

Terület hektárban

Teljes körzet

Iroda: 3 Szombathelyi ETI Körzet (teljes): 324 Rábaközi

ÖSSZESEN

V á g á s é r e t t s é g i c s o p o r t o k												
Fafaj	túltartott	0-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80-89	90-	Összesen
Kst m		30,43	47,15	56,98	140,59	58,84	82,95	166,45	199,24	236,74	209,87	1.229,24
Kst s		14,42	4,97	30,84	3,84	14,75	2,16	0,17				71,15
Ktt m		0,62	0,21	3,61	2,87	0,28						7,59
Ktt s			0,81			0,43		0,53				1,77
Et					0,57		10,32	8,08	14,60	4,64		38,21
T össz		45,47	53,14	91,43	147,87	74,30	95,43	175,23	213,84	241,38	209,87	1.347,96
Cs m		53,81	50,08	129,54	224,26	53,98	83,01	195,50	176,08	68,05	4,60	1.038,91
Cs s		20,86	20,59	9,60	12,26	13,95		0,28				77,54
Cs össz		74,67	70,67	139,14	236,52	67,93	83,01	195,78	176,08	68,05	4,60	1.116,45
Bükk m												
Bükk s												
B össz												
Gyertyán		6,99	8,95	7,44	14,81	1,52	2,84	5,32	2,40	0,32	3,45	54,04
Akác m	9,86	32,56	64,23	63,04	65,34	5,17	0,42	2,21	0,92	0,80		244,55
Akác s	27,04	75,61	247,42	124,63	78,36	4,37	1,57	7,18	5,19	1,29	0,58	573,24
A össz	36,90	108,17	311,65	187,67	143,70	9,54	1,99	9,39	6,11	2,09	0,58	817,79
Juhar	1,54	3,92	7,04	14,75	22,05	5,50	5,92	4,98	4,36	1,71	0,24	72,01
Szil		1,46	2,60	1,62	2,07	2,18	0,40	0,20	0,94			11,47
Kőris		57,71	47,09	59,70	43,58	42,85	22,02	66,27	44,60	26,53	10,54	420,89
EKL	0,36	0,59		5,11	7,69	1,33	0,20	25,11	3,90	0,04	0,42	44,75
J-EKL össz	1,90	63,68	56,73	81,18	75,39	51,86	28,54	96,56	53,80	28,28	11,20	549,12
NNY	34,63	224,41	72,11	154,56	51,51	0,40	0,52		1,37			539,51
HNY	1,93	11,37	15,47	9,57	4,32	2,84	0,56	1,75		2,02		49,83
NY össz	36,56	235,78	87,58	164,13	55,83	3,24	1,08	1,75	1,37	2,02		589,34
Füz	1,62	12,29	12,57	6,05	0,59	0,13				0,06		33,31
Éger	0,03	13,98	18,96	29,97	54,00	7,72	4,34	0,80	1,48			131,28
Hárs	0,06	8,49	3,74	4,80	6,19	5,76	2,93	1,23				33,20
ELL			1,70	1,15			1,46	0,50	0,58			5,39
Füz-ELL ö	1,71	34,76	36,97	41,97	60,78	13,61	8,73	2,53	2,06	0,06		203,18
EF		5,45	18,72	69,65	171,72	140,88	44,04	3,23		0,15		453,84
FF	3,06	0,62		1,46	2,50							7,64
LF			1,03									1,03
VF												
EGYF				1,18								1,18
F össz	3,06	6,07	19,75	72,29	174,22	140,88	44,04	3,23		0,15		463,69
Összes	80,13	575,59	645,44	785,25	909,12	362,88	265,66	489,79	455,66	342,35	229,70	5.141,57
Üres												287,34
Vágásos üzemmód teljes korlátozás												
Faanyagtermelést nem szolgáló és a nem vágásos (szálaló) üzemmódú erdők – részletes fafajbontást lásd a 2.3.2.A és B táblákban – összesen												63,30
Mindösszes												5.492,21

Vágásérettségi csoportok terület és fakészlet adatai fafajok szerint 30 évre

Nyomtatás ideje: 2005. 07. 13.

Erdőterv 2.3.6.

Teljes körzet

Iroda: 3 Szombathelyi ETI Körzet (teljes): 324 Rábaközi

FAANYAGTERMELÉST SZOLGÁLÓ ERDŐK (elsődleges rendeltetés szerint)

Fafaj	Vágásérettség 0-9 éven belül		Vágásérettség 10-19 éven belül		Vágásérettség 20-29 éven belül		30 év összesen		30 év átlaga		Folyónöv.	Átlagnöv.	Hozamt.
	ha	m³	ha	m³	ha	m³	ha	m³	ha/év	m³/év	m³/év	m³/év	ha
Kst m	30,43	9269	44,02	14349	56,32	20422	130,77	44040	4,36	1.468	10380	4223	12,29
Kst s	14,42	4328	4,97	1647	30,84	10421	50,23	16396	1,67	547	275	238	0,67
Ktt m	0,62	274	0,21	72	3,61	1893	4,44	2239	0,15	75	60	38	0,06
Ktt s			0,81	296			0,81	296	0,03	10	9	7	0,01
Et											541	121	0,36
T össz	45,47	13871	50,01	16364	90,77	32736	186,25	62971	6,21	2.099	11265	4627	13,39
Cs m	53,81	18769	50,08	16686	129,54	44256	233,43	79711	7,78	2.657	6613	3728	11,50
Cs s	20,86	6927	20,59	6504	9,60	3290	51,05	16721	1,70	557	166	275	0,73
Cs össz	74,67	25696	70,67	23190	139,14	47546	284,48	96432	9,48	3.214	6779	4003	12,23
Bükk m													
Bükk s													
B össz													
Gyertyán	6,86	1359	8,37	1608	6,22	1117	21,45	4084	0,71	136	187	158	0,66
Akác m	39,61	7346	64,10	11063	63,75	10747	167,46	29156	5,58	972	1909	920	6,19
Akác s	88,40	15322	233,42	37811	114,98	16990	436,80	70123	14,56	2.337	3265	2276	13,23
A össz	128,01	22668	297,52	48874	178,73	27737	604,26	99279	20,14	3.309	5174	3196	19,42
Juhar	4,34	909	2,91	645	8,93	2494	16,18	4048	0,54	135	447	207	0,77
Szil	0,82	123	2,50	640	0,83	190	4,15	953	0,14	32	70	28	0,14
Köris	56,80	24599	46,30	20649	59,54	28005	162,64	73253	5,42	2.442	4154	2022	4,86
EKL	0,59	265			4,62	1610	5,21	1875	0,17	62	217	93	0,51
J-EKL össz	62,55	25896	51,71	21934	73,92	32299	188,18	80129	6,27	2.671	4888	2350	6,28
NNY	195,38	46004	65,74	18265	146,05	22211	407,17	86480	13,57	2.883	3276	2997	13,65
HNy	3,79	1130	14,10	3639	7,57	2861	25,46	7630	0,85	254	235	223	0,64
NY össz	199,17	47134	79,84	21904	153,62	25072	432,63	94110	14,42	3.137	3511	3220	14,29
Füz	3,37	710	8,68	2197	4,75	1377	16,80	4284	0,56	143	173	124	0,42
Éger	12,72	3658	8,70	2692	23,17	6780	44,59	13130	1,49	438	771	599	1,80
Hárs	8,55	2444	3,74	1409	4,70	1638	16,99	5491	0,57	183	317	151	0,42
ELL			1,70	262	1,15	519	2,85	781	0,09	26	55	36	0,09
Füz-ELL ö	24,64	6812	22,82	6560	33,77	10314	81,23	23686	2,71	790	1316	910	2,73
EF	5,43	2288	18,72	6346	67,00	21447	91,15	30081	3,04	1.003	3435	2950	6,17
FF	3,68	1293			1,46	575	5,14	1868	0,17	62	37	46	0,10
LF			1,03	197			1,03	197	0,03	7	6	4	0,02
VF													
EGYF					1,18	910	1,18	910	0,04	30	15	15	0,02
F össz	9,11	3581	19,75	6543	69,64	22932	98,50	33056	3,28	1.102	3493	3015	6,31
Összes	550,48	147017	600,69	146977	745,81	199753	1.896,98	493747	63,23	16.458	36613	21479	75,31

VÁGÁSOS ERDŐK TELJES KORLÁTOZÁSSAL

Üres területből számított évi hozami terület 3,47

Vágásérettségi csoportok terület és fakészlet adatai fafajok szerint 30 évre

Nyomtatás ideje: 2005. 07. 13. Erdőterv 2.3.6.

Teljes körzet
Iroda: 3 Szombathelyi ETI Körzet (teljes): 324 Rábaközi

KÜLÖNLEGES ERDŐK (elsődleges rendeltetés szerint)													
Fafaj	Vágásos		Érdekt		30 év összesen		30 év átlaga		Folyónöv.	Átlagnöv.	Hozamt.		
	0-9 éven belül ha	m³	10-19 éven belül ha	m³	20-29 éven belül ha	m³	ha	m³	ha/év	m³/év	m³/év	m³/év	ha
Kst m			3,13	1535	0,66	116	3,79	1651	0,13	55	54	41	0,08
Kst s											9	10	0,04
Ktt m													
Ktt s													
Et											21	3	0,09
T össz			3,13	1535	0,66	116	3,79	1651	0,13	55	84	54	0,21
Cs m											18	7	0,07
Cs s											10	27	0,06
Cs össz											28	34	0,13
Bükk m													
Bükk s													
B össz													
Gyertyán	0,13	2	0,58	90	1,22	221	1,93	313	0,06	10	8	6	0,04
Akác m	2,81	383	0,52	59	0,04	4	3,37	446	0,11	15	31	12	0,11
Akác s	14,25	1495	16,65	2097	13,55	2304	44,45	5896	1,48	197	382	233	1,45
A össz	17,06	1878	17,17	2156	13,59	2308	47,82	6342	1,59	211	413	245	1,56
Juhar	1,12	218	4,13	1078	6,89	2106	12,14	3402	0,40	113	184	100	0,35
Szil	0,64	150	0,10	25	1,30	251	2,04	426	0,07	14	34	12	0,07
Kőris	0,91	153	0,79	389	1,31	393	3,01	935	0,10	31	160	78	0,18
EKL	0,36	25			0,49	129	0,85	154	0,03	5	10	5	0,01
J-EKL össz	3,03	546	5,02	1492	9,99	2879	18,04	4917	0,60	164	388	195	0,61
NNY	63,66	11411	6,37	1287	11,95	1645	81,98	14343	2,73	478	381	416	2,27
HNy	9,51	1954	1,37	364	2,00	707	12,88	3025	0,43	101	53	67	0,33
NY össz	73,17	13365	7,74	1651	13,95	2352	94,86	17368	3,16	579	434	483	2,60
Fűz	10,54	2901	3,89	895	1,30	269	15,73	4065	0,52	135	107	82	0,32
Éger	1,29	437	10,26	3392	6,91	1965	18,46	5794	0,62	193	159	129	0,36
Hárs					0,10	15	0,10	15	0,00	0	15	7	0,01
ELL													
Fűz-ELL ö	11,83	3338	14,15	4287	8,31	2249	34,29	9874	1,14	329	281	218	0,69
EF	0,02	3			2,65	752	2,67	755	0,09	25	13	12	0,04
FF													
LF													
VF													
EGYF													
F össz	0,02	3			2,65	752	2,67	755	0,09	25	13	12	0,04
Összes	105,24	19132	47,79	11211	50,37	10877	203,40	41220	6,78	1.374	1649	1247	5,88

VÁGÁSOS ERDŐK TELJES KORLÁTOZÁSSAL

Üres területből számított évi hozami terület **0,16**

Vágásérettségi csoportok terület és fakészlet adatai fafajok szerint 30 évre

Nyomtatás ideje: 2005. 07. 13. Erdőterv 2.3.6.

Teljes körzet
Iroda: 3 Szombathelyi ETI Körzet (teljes): 324 Rábaközi

ÖSSZESEN													
Fafaj	0-9 éven belül ha	V á g á s é r e t t m³	10-19 éven belül ha	m³	20-29 éven belül ha	m³	30 év összesen ha	m³	30 év átlaga ha/év	m³/év	Folyónöv. m³/év	Átlagnöv. m³/év	Hozamt. ha
Kst m	30,43	9269	47,15	15884	56,98	20538	134,56	45691	4,49	1.523	10434	4264	12,37
Kst s	14,42	4328	4,97	1647	30,84	10421	50,23	16396	1,67	547	284	248	0,71
Ktt m	0,62	274	0,21	72	3,61	1893	4,44	2239	0,15	75	60	38	0,06
Ktt s			0,81	296			0,81	296	0,03	10	9	7	0,01
Et											562	124	0,45
T össz	45,47	13871	53,14	17899	91,43	32852	190,04	64622	6,33	2.154	11349	4681	13,60
Cs m	53,81	18769	50,08	16686	129,54	44256	233,43	79711	7,78	2.657	6631	3735	11,57
Cs s	20,86	6927	20,59	6504	9,60	3290	51,05	16721	1,70	557	176	302	0,79
Cs össz	74,67	25696	70,67	23190	139,14	47546	284,48	96432	9,48	3.214	6807	4037	12,36
Bükk m													
Bükk s													
B össz													
Gyertyán	6,99	1361	8,95	1698	7,44	1338	23,38	4397	0,78	147	195	164	0,70
Akác m	42,42	7729	64,62	11122	63,79	10751	170,83	29602	5,69	987	1940	932	6,30
Akác s	102,65	16817	250,07	39908	128,53	19294	481,25	76019	16,04	2.534	3647	2509	14,68
A össz	145,07	24546	314,69	51030	192,32	30045	652,08	105621	21,74	3.521	5587	3441	20,98
Juhar	5,46	1127	7,04	1723	15,82	4600	28,32	7450	0,94	248	631	307	1,12
Szil	1,46	273	2,60	665	2,13	441	6,19	1379	0,21	46	104	40	0,21
Kóris	57,71	24752	47,09	21038	60,85	28398	165,65	74188	5,52	2.473	4314	2100	5,04
EKL	0,95	290			5,11	1739	6,06	2029	0,20	68	227	98	0,52
J-EKL össz	65,58	26442	56,73	23426	83,91	35178	206,22	85046	6,87	2.835	5276	2545	6,89
NNY	259,04	57415	72,11	19552	158,00	23856	489,15	100823	16,30	3.361	3657	3413	15,92
HNY	13,30	3084	15,47	4003	9,57	3568	38,34	10655	1,28	355	288	290	0,97
NY össz	272,34	60499	87,58	23555	167,57	27424	527,49	111478	17,58	3.716	3945	3703	16,89
Füz	13,91	3611	12,57	3092	6,05	1646	32,53	8349	1,08	278	280	206	0,74
Éger	14,01	4095	18,96	6084	30,08	8745	63,05	18924	2,10	631	930	728	2,16
Hárs	8,55	2444	3,74	1409	4,80	1653	17,09	5506	0,57	184	332	158	0,43
ELL			1,70	262	1,15	519	2,85	781	0,09	26	55	36	0,09
Füz-ELL ö	36,47	10150	36,97	10847	42,08	12563	115,52	33560	3,85	1.119	1597	1128	3,42
EF	5,45	2291	18,72	6346	69,65	22199	93,82	30836	3,13	1.028	3448	2962	6,21
FF	3,68	1293			1,46	575	5,14	1868	0,17	62	37	46	0,10
LF			1,03	197			1,03	197	0,03	7	6	4	0,02
VF													
EGYF					1,18	910	1,18	910	0,04	30	15	15	0,02
F össz	9,13	3584	19,75	6543	72,29	23684	101,17	33811	3,37	1.127	3506	3027	6,35
Összes	655,72	166149	648,48	158188	796,18	210630	2.100,38	534967	70,01	17.832	38262	22726	81,19

VÁGÁSOS ERDŐK TELJES KORLÁTOZÁSSAL

FAANYAGTERMELÉST NEM SZOLGÁLÓ ERDŐ –részletes fafajbontást lásd a 2.3.2.A táblában 327 132

NEM VÁGÁSOS (SZÁLALÓ) ÜZEMMÓDÚ ERDŐ –részletes fafajbontást lásd a 2.3.2.B táblában

Üres területből számított évi hozami terület 3,63

Záródás minősítése faállománytípusonként

Terület hektárban

Nyomtatás ideje: 2005. 07. 13.

Erdőterv 2.3.7.

Teljes körzet

Iroda: 3 Szombathelyi ETI

Körzet (teljes): 324 Rábaközi

Z á r ó d á s m i n ő s í t é s e

	Zárt	Felújítandó üres vágásterület	Bontási záródás- hiány	Természetes záródás- hiány	Erdősítési záródás- hiány	Gazdálko- dási hibából eredő záródás- hiány	Károsítások miatt bekövetke- zett záródás- hiány	Túltartott erdők záródás- hiánya	Túlzott záródás	Összesen
Bükkös										
Gy-Tölgyes	35,66						4,12			39,78
Kt.tölgyes	7,76									7,76
Ks.tölgyes	1.106,64	25,04	1,00	33,84	319,10	0,52	71,94			1.558,08
Cseres	1.083,81	21,11		46,60	73,44	3,00	46,90			1.274,86
Mo.tölgyes										
Akácos	624,59	7,13		47,53	42,12	15,88	68,67			805,92
Gyertyános	5,57			2,35						7,92
Juharos	11,38			1,27		1,18	20,00			33,83
Kőrises	287,56	11,78		16,19	8,69	10,90	50,68			385,80
Ek.lombos	24,54	4,49		23,06	26,88	2,31	9,72			91,00
N.nyár - n. fűz	336,55	40,34	5,48	34,20	95,86	9,56	95,85		6,26	624,10
Hazai nyáras	7,30			2,71	6,68		12,18			28,87
Fűzes	27,18			2,40		3,05	3,70			36,33
Égeres	100,47	2,38		4,08	2,88	4,80	3,63			118,24
Hársas	0,63						10,86			11,49
Nyíres	3,05									3,05
El.lombos										
Erdeifenyves	437,04	1,10		15,11			5,79			459,04
Feketefenyves							3,82			3,82
Lucfenyves							1,14			1,14
Egyéb fenyves	1,18									1,18
Összesen	4.100,91	113,37	6,48	229,34	575,65	51,20	409,00		6,26	5.492,21

Teljes körzet

Felvétel éve: 2004

Iroda: 3 Szombathelyi ETI

Körzet (teljes): 324 Rábaközi

Erdőterület megoszlása károsítók szerint*

Erdőterv 2.3.8.

Károsító, kórokozó és kárkép megnevezése			Károsítással érintett terület megoszlása a károsodás mértéke szerint										Érintett terület		Károsodott terület(ha)
kódja			0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	ha	%	
Bekorhadt sarjtuskó, egyéb tuskó károsodás	1,3	ha	31,06	56,05	91,43	60,33	22,22	0,27					261,36	12,4	64,20
		%	11,9	21,4	35,0	23,1	8,5	0,1					100,0		
Fenyő rontó tapló	2	ha													
		%													
Törzstaplók, golyvák, rákos sebek, fekélyek	11-13	ha	10,85	35,75	4,66	0,69							51,95	2,5	7,20
		%	20,9	68,8	9,0	1,3							100,0		
Kéregtetűk, pajzstetűk, farontó bogarak	14-16	ha				0,69							0,69		0,20
		%				100,0							100,0		
Fagyléc, fagyrepedés	18	ha	45,73	155,68	144,81	52,95			6,63				405,80	19,3	85,00
		%	11,3	38,4	35,7	13,0			1,6				100,0		
Egyéb törzskárosodás	19	ha	1,28										1,28	0,1	0,10
		%	100,0										100,0		
Kéregsebzés	21,22	ha		2,99									2,99	0,1	0,40
		%		100,0									100,0		
Csúcsszáradás	31	ha	255,32	321,38	158,78	132,55	31,07	40,37	38,75	21,17	7,78	20,09	1.027,26	48,8	248,70
		%	24,9	31,3	15,5	12,9	3,0	3,9	3,8	2,1	0,8	2,0	100,0		
Lomb- és hajtás károsító rovarok, gombák, fagyöngy	32-36	ha	17,29	33,75	55,06	5,97	5,85	1,33	8,40				127,65	6,1	30,70
		%	13,5	26,4	43,1	4,7	4,6	1,0	6,6				100,0		
Immiszió, koronatörés, egyéb károsítás	37-39	ha													
		%													

* A táblázatban az utolsó oszlop kivételével nem a redukált (károsodott) terület, hanem az érintett terület szerepel!

Teljes körzet

Felvétel éve: 2004

Erdőterület megoszlása károsítók szerint*

Iroda: 3 Szombathelyi ETI

Körzet (teljes): 324 Rábaközi

Erdőterv 2.3.8.

Károsító, kórokozó és kárkép megnevezése	kódja	Károsítással érintett terület megoszlása a károsodás mértéke szerint										Érintett terület		Károsodott terület(ha)
		0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	ha	%	
Magas talajvíz, pangó víz	41,42	ha												
		%												
Erózió	43	ha												
		%												
Egyéb talajkárosodás (talajvíz süllyedés stb.)	44-47	ha												
		%												
Tűzkár	51	ha		2,95								2,95	0,1	0,40
		%		100,0								100,0		
Hervadásos pusztulás	52	ha												
		%												
Széldöntés, kidőlés, törzstörés	53	ha												
		%												
Aszály, hőség okozta kár	54	ha												
		%												
Helytelen gazdálkodásból fakadó károsodás	55	ha												
Egyéb károsodások	56	ha												
		%												
Vad által okozott kár	61-65	ha	15,27	35,03	113,99	39,88	3,28	15,57	0,11			223,13	10,6	58,20
		%	6,8	15,7	51,1	17,9	1,5	7,0				100,0		

* A táblázatban az utolsó oszlop kivételével nem a redukált (károsodott) terület, hanem az érintett terület szerepel!

Teljes körzet

Felvétel éve: 2004

Erdőterület megoszlása károsítók szerint*

Erdőterv 2.3.8.

Iroda: 3 Szombathelyi ETI

Körzet (teljes): 324 Rábaközi

Károsító, kórokozó és kárkép megnevezése	kódja	Károsítással érintett terület megoszlása a károsodás mértéke szerint										Érintett terület		Károsodott terület(ha)
		0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	ha	%	
Pajor és pocok által okozott kár	4	ha												
		%												
Összes érintett terület	1-64	376,80	643,58	568,73	293,06	62,42	57,54	53,89	21,17	7,78	20,09	2.105,06	100,0	495,10
		17,9	30,6	27,0	13,9	3,0	2,7	2,6	1,0	0,4	1,0	100,0		
Abiotikus károsodás 18, 22, 31, 38, 41-43, 47, 51, 53, 54	ha	301,05	480,01	303,59	185,50	31,07	40,37	45,38	21,17	7,78	20,09	1.436,01	68,2	334,10
Biotikus eredetű kár 1-4, 11-16, 19, 32-36, 39, 52, 61-65	ha	75,75	160,58	265,14	107,56	31,35	17,17	8,51				666,06	31,6	160,60
Emberi eredetű kár 21, 37, 44-46, 55, 56	ha		2,99									2,99	0,1	0,40

* A táblázatban az utolsó oszlop kivételével nem a redukált (károsodott) terület, hanem az érintett terület szerepel!

Egészségi állapot fajokcsoportonként

Erdőterv 2.3.9.

Teljes körzet

Felvétel éve: 2004

Iroda: 3 Szombathelyi ETI

Körzet (teljes): 324 Rábaközi

Fafajcsoport megnevezése		Károsodással érintett terület megoszlása a károsodás mértéke szerint*										Károsodással nem érintett terület (ha)	Fafajcsoport összesen terület (ha)
		0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100		
		t e r ü l e t e k h e k t á r b a n											
Tölgyek	terület	149,52	127,29	171,35	63,08	7,77	19,69	8,40				806,86	1.353,96
	%	11,0	9,4	12,7	4,7	0,6	1,5	0,6				59,6	100,0
Cser	terület	78,20	218,55	245,10	118,16	23,72	4,23	6,63				467,88	1.162,47
	%	6,7	18,8	21,1	10,2	2,0	0,4	0,6				40,2	100,0
Gyertyánok	terület	3,03	1,03	1,21			3,59		0,12		1,48	45,06	55,52
	%	5,5	1,9	2,2			6,5		0,2		2,7	81,2	100,0
Akácok	terület	36,91	82,77	39,11	37,69	17,32	14,94	14,08	9,39			565,83	818,04
	%	4,5	10,1	4,8	4,6	2,1	1,8	1,7	1,1			69,2	100,0
Juharok	terület	1,42	4,85	8,78	0,67	0,52	0,88					55,50	72,62
	%	2,0	6,7	12,1	0,9	0,7	1,2					76,4	100,0
Szilek	terület	1,25	0,26	0,43								9,53	11,47
	%	10,9	2,3	3,7								83,1	100,0
Kőrisek	terület	33,20	40,07	20,68	19,13	1,95	2,01		0,45			275,88	393,37
	%	8,4	10,2	5,3	4,9	0,5	0,5		0,1			70,1	100,0
Diók	terület	1,02		1,18	1,56							37,23	40,99
	%	2,5		2,9	3,8							90,8	100,0
Vadgyümölcsök	terület											2,48	2,48
	%											100,0	100,0
Egyéb kemény lombosok	terület	0,38	5,08	0,25			0,25					29,76	35,72
	%	1,1	14,2	0,7			0,7					83,3	100,0
Nemes nyárok és nemes fűzek	terület	15,89	54,26	39,90	43,08	1,01	7,96	8,75	8,88	7,78	17,41	334,59	539,51
	%	2,9	10,1	7,4	8,0	0,2	1,5	1,6	1,6	1,4	3,2	62,0	100,0
Hazai nyárok	terület	2,99	3,25	6,39	0,47	1,86	0,21	8,61				27,20	50,98
	%	5,9	6,4	12,5	0,9	3,6	0,4	16,9				53,4	100,0

- Folytatás a következő oldalon -

* A táblázatban nem a redukált (károsodott) terület, hanem az érintett terület szerepel!

Teljes körzet													
Felvétel éve: 2004		Iroda: 3 Szombathelyi ETI				Körzet (teljes): 324 Rábaközi							
Fafajcsoport	megnevezése	Károsodással érintett terület megoszlása a károsodás mértéke szerint*										Károsodással nem érintett terület (ha)	Fafajcsoport összesen terület (ha)
		0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100		
t e r ü l e t e k h e k t á r b a n													
Füzek	terület	1,09	2,68	13,93	1,56	0,26	2,50					11,29	33,31
	%	3,3	8,0	41,8	4,7	0,8	7,5					33,9	100,0
Égerek	terület	11,23	11,76	2,65	2,38						1,20	102,06	131,28
	%	8,6	9,0	2,0	1,8						0,9	77,7	100,0
Hársak	terület	3,67	0,91	1,63	0,28			2,96	0,93			22,82	33,20
	%	11,1	2,7	4,9	0,8			8,9	2,8			68,7	100,0
Nyírek	terület		0,50		1,32	0,30			1,40			1,87	5,39
	%		9,3		24,5	5,6			26,0			34,7	100,0
Erdeifenyők	terület	36,60	89,87	12,70	2,65	7,71	1,28	4,46				299,29	454,56
	%	8,1	19,8	2,8	0,6	1,7	0,3	1,0				65,8	100,0
Feketefenyők	terület	0,40	0,45	3,44								3,50	7,79
	%	5,1	5,8	44,2								44,9	100,0
Lucfenyők	terület				1,03								1,03
	%				100,0								100,0
Egyéb fenyők	terület											1,18	1,18
	%											100,0	100,0
Összesen	terület	376,80	643,58	568,73	293,06	62,42	57,54	53,89	21,17	7,78	20,09	3.099,81	5.204,87
	%	7.2	12.4	10.9	5.6	1.2	1.1	1.0	0.4	0.1	0.4	59.6	100.0
Üres (faállománnyal nem borított) terület												287,34	
Erdőterület összesen												5.492,21	

* A táblázatban nem a redukált (károsodott) terület, hanem az érintett terület szerepel!

2.3.10. Állapotadatok változásának áttekintő táblázata

Erdőterv vonatkozási éve	Erdőterület	Fakészlet		Folyónövedék		Átl. v.é. kor	Évi átlagos végh. ter.
	ha	1 ha-on m ³	összesen m ³	1 ha- on m ³	összesen m ³	év	ha
2005. körzet erdőszet nélkül	1800,90	129	231563	7,1	12801	43	38,33
2005. erdőszet	3691,31	164	597751	7,0	25461	80	42,86
2005. KÖRZET ÖSSZES	5492,21	152	829314	7,0	38262	63	81,19
1995. körzet erdőszet nélkül	1556,4	182	282983	7,7	11975	39	37,4
1995. erdőszet	3724,3	156	581451	6,5	24043	72	48,2
1995. KÖRZET ÖSSZES	5280,7	164	864434	6,8	36018	58	85,6
2005-1995* ÖSSZESEN VÁLTOZÁSA	+211,51	-12	-35120	+0,2	+2244	+5	-4,41

* 2005-1995: **előjelhelyesen** tartalmazza a két év adatainak különbségét.

2.3.11. Fafajok terület- és fakészlet-adatainak változása

Fafaj	1995. évi állapot				2005. évi állapot			
	Terület		Fakészlet		Terület		Fakészlet	
	Ha	%	m ³	%	ha	%	m ³	%
KST	1276,6	25,7	196768	22,7	1306,39	25,1	191683	23,1
KTT	11,0	0,2	2928	0,3	9,36	0,2	3331	0,4
ET	30,8	0,6	2468	0,3	38,21	0,7	3197	0,4
CS	1040,7	20,9	171826	19,9	1162,47	22,3	207009	25,0
B	0	0	0	0	0	0	0	0
GY	55,0	1,1	9238	1,1	55,52	1,1	7438	0,9
A	638,1	12,8	61254	7,1	818,33	15,7	73710	8,9
J	63,7	1,3	10393	1,2	72,62	1,4	9502	1,1
SZ	7,6	0,2	1345	0,2	11,47	0,2	1108	0,1
K	352,0	7,1	94763	11,0	427,81	8,2	98615	11,9
EKL	36,6	0,7	2959	0,3	44,75	0,9	4088	0,5
NNY	630,9	12,7	155279	18,0	539,51	10,4	71457	8,6
HNY	56,8	1,1	13852	1,6	50,98	1,0	9868	1,2
FÜ	40,6	0,8	8393	1,0	33,31	0,6	6506	0,8
É	151,9	3,1	29071	3,4	131,28	2,5	25033	3,0
H	38,8	0,8	9569	1,1	33,20	0,6	7282	0,9
ELL	7,0	0,1	1014	0,1	5,39	0,1	1119	0,1
EF	517,4	10,4	88542	10,2	454,56	8,8	105060	12,7
FF	14,9	0,3	3352	0,4	7,79	0,2	2528	0,3
LF	2,7	0,1	701	0,1	1,03	0	116	0
VF	0	0	0	0	0	0	0	0
EGYF	1,6	0	719	0	1,18	0	664	0,1
Összes:	4974,7	100	864434	100	5204,87	100	829314	100
Üres terület:	306,0				287,34			
Mind-össz.:	5280,7				5492,21		829314	

2.4. Tervadatok

Hosszú távú tervadatok a körzet teljes területére

2.4.1. Távlati erdőkép táblák:

**2.4.1.A. Távlati célállománytípusok és a jelenlegi faállománytípusok
mátrix**

**2.4.1.B. Távlati célállománytípusok - erdősítési célállománytípusok
(középtávú) mátrix**

**2.4.1.C. Távlati célállománytípusok és a jelenlegi faállománytípusok
részletező táblázata**

2.4.2. Korlátozások területkimutatása üzemmódonként

2.4.6. Erdő-felújítási mátrix

Távlati célállománytípusok - jelenlegi faállománytípusok mátrix
Terület hektár

Teljes körzet

Iroda: 3 Szombathelyi ETI

Körzet (teljes): 324 Rábaközi

Jelenlegi faállománytípusok	T á v l a t i c é l á l l o m á n y t í p u s o k																						Jelenlegi összesen
	Bükkös	Gy-Tölgyes	Kt.tölgyes	Ks.tölgyes	Cseres	Mo.tölgyes	Akácos	Gyertyános	Juharos	Kőrises	Ek. lombos	N. nyár-n. fűz	Hazai nyáras	Fűzes	Égeres	Hársas	Nyíres	El. lombos	Erdeifenyves	Feketefenyves	Lucfenyves	Egyéb fenyves	
Bükkös																							
Gy-Tölgyes		7,52		32,26																			39,78
Kt.tölgyes				7,76																			7,76
Ks.tölgyes		3,10		1.228,80	182,94					6,51													1.421,35
Cseres				637,17	593,25																		1.230,42
Mo.tölgyes																							
Akácos			0,29	295,57	327,48		19,03			88,11	15,81	0,50	35,67										782,46
Gyertyános				6,51						1,41													7,92
Juharos				7,01	11,71					1,09	7,70	1,80	4,52										33,83
Kőrises				246,05	7,57					110,33			5,33		2,26								371,54
Ek.lombos				59,78	8,84					4,59	4,13		0,80										78,14
N.nyár - n. fűz				356,18	0,88					108,14	0,91	39,48	57,46	2,41	4,80								570,26
Hazai nyáras				5,08									19,08										24,16
Fűzes				4,98						2,10		1,27	21,96	6,02									36,33
Égeres				36,38						25,66					59,35								121,39
Hársas				11,49																			11,49
Nyíres				3,05																			3,05
El.lombos																							
Erdeifenyves				74,11	383,05														1,58				458,74
Feketefenyves					3,82																		3,82
Lucfenyves				1,14																			1,14
Egyéb fenyves				1,18																			1,18
Üres		6,20		207,98	40,04		3,60			26,08	1,39	4,68	4,48		1,63				0,30				296,38
Távlati összesen		16,82	0,29	3.222,48	1.559,58		22,63			374,02	29,94	47,73	149,30	8,43	68,04				1,88				5.501,14

Terület hektár

Erdőterv 2.4.1.B.

Iroda: 3 Szombathelyi ETI

Körzet (teljes): 324 Rábaközi

Erdősítési célállomány- típusok	T á v l a t i c é l á l l o m á n y t í p u s o k																						Erdősítési cá.összesen
	Bükkös	Gy-Tölgyes	Kt.tölgyes	Ks.tölgyes	Cseres	Mo.tölgyes	Akácós	Gyertyános	Juharos	Kórises	Ek. lombos	N. nyár-n. fűz	Hazai nyáras	Fűzes	Égeres	Hársas	Nyíres	El. lombos	Erdeifenyves	Feketefenyves	Lucfenyves	Egyéb fenyves	
Bükkös																							
Gy-Tölgyes																							
Kt.tölgyes	0,90																						0,90
Ks.tölgyes	4,20	342,56	10,06	5,89																		362,71	
Cseres	25,50 90,71																						116,21
Mo.tölgyes																							
Akácós	10,85 12,21 0,57 10,46 1,98 1,10																						37,17
Gyertyános																							
Juharos	0,67																						0,67
Kórises	70,81 0,43 86,65 0,21 2,51 2,20 2,19																						165,00
Ek.lombos	2,00	5,01	7,98 3,99 1,41																		20,39		
N.nyár - n. fűz	78,58 19,15 2,18 5,70 0,99 1,40																						108,00
H.nyáras	6,43 0,40 34,58																						41,41
Fűzes	2,93																						2,93
Égeres	0,72 0,50																						1,22
Hársas																							
Nyíres																							
El.lombos																							
Erdeifenyves	2,00																						2,00
Feketefenyves																							
Lucfenyves																							
Egyéb fenyves																							
Távtlati összesen	6,20	540,46	116,31	0,57 130,13 4,20 5,09 49,47 0,99 4,09 1,10																		858,61	

Távlati célállománytípusok és a jelenlegi faállománytípusok részletező táblázata

Nyomtatás ideje: 2005. 07. 13.

Terület hektárban

Erdőterv 2.4.1.C.

Teljes körzet

Iroda: 3 Szombathelyi ETIKörzet (teljes): 324 Rábaközi

Távlati célállomány / faállománytípusok		Távlati célállomány			Jelenlegi faállománytípusok		
kód	jel	Faanyag termelés	Különleges	Összesen	Faanyag termelés	Különleges	Összesen
13	GY-KST	6,20		6,20	24,16		24,16
14	GY-KST-CS	7,52		7,52	15,62		15,62
Gy-Ks. tölgyes		13,72		13,72	39,78		39,78
18	KTT-CS				7,76		7,76
19	KTT-H	0,29		0,29			
Kocsánytalan tölgyes		0,29		0,29	7,76		7,76
25	KST	203,99		203,99	416,42		416,42
26	KST-CS	891,17	13,69	904,86	142,99		142,99
29	KST-K	1.992,25	112,87	2.105,12	67,81	4,61	72,42
30	KST-EL	3,12		3,12	772,24	8,63	780,87
31	KST-F				8,65		8,65
Kocsányos tölgyes		3.090,53	126,56	3.217,09	1.408,11	13,24	1.421,35
32	CS	104,35	26,54	130,89	380,73	12,04	392,77
33	CS-KTT	10,80		10,80			
34	CS-KST	1.362,57	51,90	1.414,47	132,51		132,51
36	CS-EL	2,98		2,98	528,65	56,81	585,46
37	CS-EF				85,29		85,29
39	CS-EGYF				34,39		34,39
Cseres		1.480,70	78,44	1.559,14	1.161,57	68,85	1.230,42
44	A	21,65		21,65	592,02	45,07	637,09
45	A-NNY				6,15	1,75	7,90
46	A-HNY				6,79		6,79
47	A-EL	0,98		0,98	110,76	15,69	126,45
48	A-F				4,23		4,23
Akácos		22,63		22,63	719,95	62,51	782,46
49	GY					0,76	0,76
50	GY-E				4,16	3,00	7,16
51	J				1,49	2,93	4,42
52	J-E				12,44	16,97	29,41
53	K	17,59	17,24	34,83	307,07	15,92	322,99
54	K-T	241,05	34,92	275,97	47,34		47,34
55	K-E	56,74	6,48	63,22	1,21		1,21
56	VT				3,10	6,51	9,61
57	FD				27,70		27,70
58	EKL	5,23	24,71	29,94	26,66	14,17	40,83
Egyéb kemény lombos		320,61	83,35	403,96	431,17	60,26	491,43
59	NNY	44,98	2,07	47,05	390,12	54,69	444,81
60	NNY-HNY				0,74	3,64	4,38
61	NNY-A				10,11	2,27	12,38
62	NNY-EL		0,68	0,68	70,58	37,52	108,10
63	NNY-F				0,59		0,59
N.nyáras és füzes		44,98	2,75	47,73	472,14	98,12	570,26
66	HNY	82,32	41,61	123,93	16,27	0,71	16,98
67	HNY-NNY	4,41	1,75	6,16	1,97	4,59	6,56
68	HNY-A	0,70		0,70			
69	HNY-KST	1,16	5,15	6,31			

Távlati célállománytípusok és a jelenlegi faállománytípusok részletező táblázata

Nyomtatás ideje: 2005. 07. 13.

Terület hektárban

Erdőterv 2.4.1.C.

Teljes körzet

Iroda: 3 Szombathelyi ETIKörzet (teljes): 324 Rábaközi

Távlati célállomány / kód	faállománytípusok jel	T á v l a t i c é l á l l o m á n y			J e l e n l e g i f a á l l o m á n y t í p u s o k		
		Faanyag termelés	Különleges	Összesen	Faanyag termelés	Különleges	Összesen
70	HNY-EL	7,12	5,08	12,20		0,62	0,62
Hazai nyáras		95,71	53,59	149,30	18,24	5,92	24,16
73	FÜ	2,60	0,99	3,59	10,33	2,71	13,04
74	FÜ-E	4,84		4,84	11,46	11,83	23,29
75	MÉ	30,80	5,48	36,28	49,03	10,82	59,85
76	MÉ-E	17,73	14,03	31,76	47,57	13,97	61,54
77	H				0,63		0,63
78	H-E				10,86		10,86
79	NYI				1,40		1,40
80	NYI-E				1,65		1,65
Egyéb lágý lombos		55,97	20,50	76,47	132,93	39,33	172,26
82	EF	0,78		0,78	255,30		255,30
85	EF-T	1,10		1,10	11,01		11,01
86	EF-CS				11,50		11,50
88	EF-EL				161,49	3,79	165,28
89	EF-F				15,65		15,65
Erdeifenyves		1,88		1,88	454,95	3,79	458,74
93	FF-EL				3,82		3,82
Feketefenyves					3,82		3,82
97	LF-EL				1,14		1,14
Lucfenyves					1,14		1,14
100	EGYF				1,18		1,18
Egyéb fenyves					1,18		1,18
Összesen		5.127,02	365,19	5.492,21	4.852,74	352,02	5.204,76
Üres							296,38
Mindösszesen							5.501,14

Korlátozások területkimutatása üzemmódonként

Nyomtatás ideje: 2005. 07. 13.

Terület hektárban

Erdőterv 2.4.2.

Teljes körzet

Iroda: 3 Szombathelyi ETI

Körzet (teljes): 324 Rábaközi

VÁGÁSOS ÜZEMMÓD

Megnevezés	Nincs k o r l á t o z á s	Részleges	Teljes
Védelmi: védő		281,12	
Védelmi: védett			
Faanyagtermelést szolgáló	5.127,02		
Egyéb gazdasági		4,29	
Egészségügyi-szociális, turisztikai		13,14	
Oktatás, kutatást célját szolgáló		3,34	
Összesen: terület hektárban	5.127,02	301,89	
részletek száma	1241	189	

NEM VÁGÁSOS (SZÁLALÓ) ÜZEMMÓD

Megnevezés	Nincs k o r l á t o z á s	Részleges	Teljes
Védelmi: védő			
Védelmi: védett			
Faanyagtermelést szolgáló			
Egyéb gazdasági			
Egészségügyi-szociális, turisztikai			
Oktatás, kutatást célját szolgáló			
Összesen: terület hektárban			
részletek száma			

FAANYAGTERMELÉST NEM SZOLGÁLÓ ERDŐK

Megnevezés	Nincs k o r l á t o z á s	Részleges	Teljes
Védelmi: védő			60,95
Védelmi: védett			2,35
Egészségügyi-szociális, turisztikai			
Oktatás, kutatást célját szolgáló			
Összesen: terület hektárban			63,30
részletek száma			10

Részletes erdőfelújítási mátrix
Terület hektár

Nyomtatás ideje: 2005. 09. 26.

Erdőterv 2.4.6.

Teljes körzet

Iroda: 3 Szombathelyi ETI

Körzet (teljes): 324 Rábaközi

I. erdősítési előírás célfállománytípusai	J e l e n l e g i f a á l l o m á n y t í p u s o k																						Összesen
	Bükkös	Gy-Tölgyes	Kt.tölgyes	Ks.tölgyes	Cseres	Mo.tölgyes	Akácos	Gyertyános	Juharos	Kőrises	Ek. lombos	N. nyár-a. fűz	Hazai nyáras	Fűzes	Égeres	Hársas	Nyíres	El. lombos	Erdei fenyves	Fekete fenyves	Lucfenyves	Egyéb fenyves	
Bükkös																							
Gy-Tölgyes																							
Kt.tölgyes			0,90																				0,90
Ks.tölgyes		3,97		96,75	73,94		41,21			20,52	2,36	116,79		3,43	1,20		1,40				1,14		362,71
Cseres					57,89		36,28			7,57									12,36	3,06			117,16
Mo.tölgyes																							
Akácos							36,07												1,10				37,17
Gyertyános																							
Juharos												0,67											0,67
Kőrises							19,72		0,65	54,48	1,84	80,06			8,25								165,00
Ek.lombos							4,82		1,18	4,79	4,40	3,77			1,43								20,39
N.nyár - a. fűz							16,55					90,39			1,06								108,00
Hazai nyáras							4,24		0,31	3,56		21,21	4,02	8,07									41,41
Fűzes														2,93									2,93
Égeres												0,72			0,50								1,22
Hársas																							
Nyíres																							
El.lombos																							
Erdei fenyves																			2,00				2,00
Fekete fenyves																							
Lucfenyves																							
Egyéb fenyves																							
Összesen		3,97	0,90	96,75	131,83		158,89		2,14	90,92	8,60	313,61	4,02	14,43	12,44		1,40		15,46	3,06	1,14		859,56

3. Szöveges értékelés

3.1. Területi adatok

3.1.1. Területi adatok ismertetése

A 324. sz. Rábaközi Erdőtervezési Körzet (továbbiakban: Körzet) Győr-Moson-Sopron megye dél-keleti részén, Csornától és Kapuvártól délre található. A Körzetbe nem esik egyetlen város sem, a legnagyobb települések 3.000 fő körüli lakossággal Beled, Szany és Szil nagyközségek. A Körzet községei az északi szomszéd városok; Kapuvár, és Csorna vonzáskörzetébe esnek. A terület déli határa a megyehatárokkal esik egybe. A Körzetben található 28 község közül erdőgazdálkodási szempontból legjelentősebb Vitnyéd, a maga 1.694 ha-os erdőterületével, de található a körzetben több olyan település is, amelyben a erdőtervezési kötelezettség alá nem esik egyetlen földhivatalnál erdőművelési ágban nyilvántartott földrészlet sem.

A szomszédos erdőtervezési körzetek földrajzi-ökológiai viszonyai nagyjából egyeznek a Körzet széleinek hasonló jellemzőivel, éles határvonal nem húzható. A határokat az egyes szélső helyzetű községek közigazgatási határai adják. A szomszédos körzetek a következők: északon a 315. Dél-Hansági, nyugaton a 111. Soproni, délnyugaton a 321. Vasegerszegi, délen a 323. Kemenesháti Erdőtervezési Körzet illetve a megyehatár, keleten a 312. Győri Erdőtervezési Körzet. A Vasegerszegi és a Kemenesháti Körzetek Vas megye területére esnek, határuk egyben megyehatár is.

A Körzet *természetföldrajzilag*¹ meghatározóan a 2.1.31. Kapuvári-sík kistáj területére esik, azonban Fertőendréd, Petőháza a 3.2.11. Ikva-sík, míg Szany a 2.1.32. Csorna-sík kistáj része. A körzetalakítás ismérvei között fontosságát tekintve másodikként szerepel a közigazgatási beosztás, a községhatárok kiterjedésének figyelembe vétele. Ezért vannak olyan községek, melyek valamely szempont szerint kilógnak akár a kistájak, vagy a körzetalakítás rendszeréből.

Az ingatlan-nyilvántartás adatai szerint a Körzet községeiben:

közigazgatási terület:	41.915	ha	100,0%
ebből erdő:	5.980,83	ha	14,3 %

Az adattári adatok alapján a Körzet erdőterülete 5.980,83 ha, melyből 4.107,46 ha-on a Rábaközi Erdészeti (továbbiakban Erdészeti) gazdálkodik. A területen az állami erdészeti erdők aránya 69 %, míg az egyéb tulajdonú erdőterületek 1.873,37 ha-on 31 %-ot tesznek ki.

A Körzet erdőterületének (erdészeti és egyéb) terepi felvételére is a 2004-es évben került sor.

A Körzet teljes területe mintegy 41,9 ezer ha, amelynek durván 14,3 %-a erdő (beszámítva az egyéb részleteket is). Az erdősültség nem éri el az országos átlagot. Ennek egyik oka a viszonylag fejlett mezőgazdaság, különösen az intenzív szántóföldi növénytermesztés.

A Körzetben az erdőgazdálkodók közül mindenekelőtt a Kisalföldi Erdőgazdaság Rt. Rábaközi Erdészeti (továbbiakban: Erdészeti) kell kiemelni. Az Erdészeti a Körzetben az

¹Marosi S.-Somogyi S. (szerk.): Magyarország kistájainak katasztere I-II.

MTA Földrajztudományi Kutató Intézet, Bp., 1990.

összes erdőterület 69 %-án gazdálkodik, tehát meghatározó jelentőséggel bír, főként, ha figyelembe vesszük az általuk kezelt erdők gazdasági és ökológiai jelentőségét is.

Az Erdészetnek a Körzet községeiben változó arányban vannak erdőterületei. Az erdészet területeinek közel 40 %-a egy községben, Vitnyéden található, emellett területi arányát tekintve nagy jelentőséggel bír Babót, Bogyoszló, Fertőendréd, Himod, Hövej, Páli, Rábakecöl és Szany községekben is.

A Körzet erdőterületei az alábbi 28 község határában helyezkednek el:

Községek	Erdészet	Egyéb gazd.
Agyagosszergény	0	68,13
Babót	397,92	78,83
Beled	0	31,8
Bogyoszló	352,88	87,4
Edve	0	25,45
Fertőendréd	465,43	111,17
Himod	426,96	143,84
Hövej	176,04	109,07
Jobaháza	0	8,58
Kisfalud	0	13,32
Magyarkeresztúr	37,36	37,13
Mihályi	0	8,63
Páli	155,42	150,25
Pásztori	0	14,92
Potyond	0	12,71
Rábacsanak	0	46,79
Rábakecöl	237,18	113,18
Rábasebes	0	58,49
Sopronnémeti	0	7,02
Szany	205,39	338,86
Szil	52,64	148,65
Szilsárkány	0	78,11
Vadosfa	0	2,2
Vág	0	115,37
Vitnyéd	1.637,34	61,67
Zsebeháza	0	1,8
Összesen:	4.144,56	1.873,37

Az alábbi táblázatban tulajdoncsoportok szerint foglaljuk össze a körzet területét:

Tulajdonforma	Részlet (ha)		
	Erdő	Egyéb	Összesen
Köztulajdon			
<i>Állami tulajdon</i>			
Ebből: Erdőgazdasági Rt.	3.691,31	453,25	4.144,56
Észak-dunántúli VIZIG	88,70	26,18	114,88
MÁV Igazgatóság Budapest	0,86		0,86
<i>Közösségi tulajdon</i>	0		
Ebből: Önkormányzati	1,25	3,67	4,92
Egyházi, felekezeti	0		
Alapítványi	0		
Egyesületi	0		
Egyéb közösségi tulajdonban	0		
Magán tulajdon	1.009,23	11,78	1.021,01
Rendezetlen gazdálkodási viszonyok	700,86	30,84	731,70
Összes terület	5.492,21	525,72	6.017,93

Az Észak-dunántúli VIZIG kezelésében 114,88 ha erdőterület van. A Vízügy kezelésében lévő erdők sajátos helyzetűek, ugyanis alapvetően az ár- és partvédelem az elsődleges feladat. Emiatt a területek kárpótlásra sem kerülhettek.

A MÁV Igazgatóság kezelésében 0,86 ha erdőterület van.

A magánerdők részaránya a teljes területhez viszonyítva 29 %-os (1.752,71ha). Ezen belül szövetkezeti kezelésben már nem találtunk erdőket.

A magántulajdonú erdők 7,5 %-a jogi személyiségű gazdasági társulás kezelésében van. (Bogyoszló Tölösi EBT. - 50,31 ha, Buga Erdő EBT. - 11,78 ha, Rábasebesi Rábamelléki EBT. - 42,75 ha, Fagyöngy 2004 EBT. - 27,34 ha)

A körzetben a magán erdőgazdálkodók közt egy részvénytársaság (Rábamenti TAK-HUS RT - 6,09 ha), három kft. (Keszegér kft. - 35,21 ha, T&T Láda kft. - 3,65 ha, Tisza-Holz kft. - 47,83 ha), valamint egy polgárjogi társaság (Beledi Csibetelep PJT. 8,84 ha) is található. Ezek közül a Tisza-Holz kft. illetve a Keszegér kft. bír jelentősebb erdőterülettel.

Az egységes erdőkezelés miatt kívánatos lenne az erdőbirtokok koncentrálódása. Ennek egyik lehetséges útja a társult formában történő erdőgazdálkodás nagyobb körben történő kiterjesztése. Ehhez nem csak a tulajdonosok szándéka, hanem az erdészeti szolgálat céltudatos, következetes segítsége is hozzájárulhat.

A magántulajdonú erdőterületeken belül az egyéni, és társult erdőgazdálkodók alkotják a legjelentősebb, 45 %-os gazdálkodási formát. A rendezetlen területek mértéke is számottevő.

Az egyéni tulajdon az esetek túlnyomó részében (a magántulajdonú erdők 83 %-a) közös képviselő, vagy "társult erdőgazdálkodó" megbízása által képviselt az erdőgazdálkodási tevékenység. Sajnos a társult erdőgazdálkodók nagy része is meglehetősen kis birtokokat kezel, ez jelentősen megnöveli a fajlagos területre vonatkozó hatósági eljárási

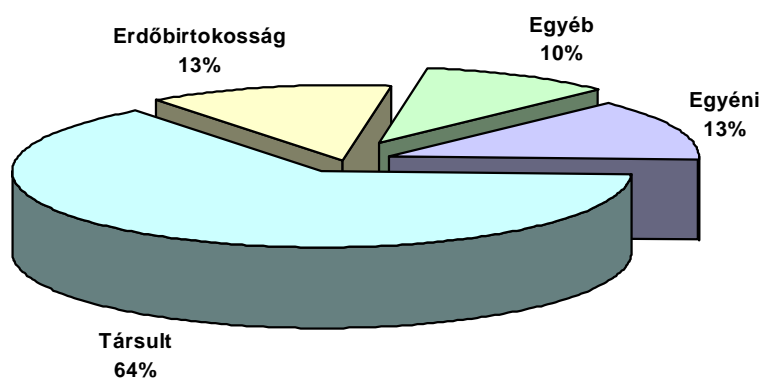
munkát, és ezzel párhuzamosan emeli az egy gazdálkodó területére eső állami eljárási díj mértékét is.

A maradék 17 % saját, egyedüli kezelés (ún. „1/1-es”) formájában gazdálkodik. Az 1/1-es kezelés a legtöbb társult erdőgazdálkodó „vágyálma”, de egyelőre mégis osztatlan közös tulajdon maradt a földrészletek jelentős része.

Az erdők mintegy 12 %-a (erdészeti területek nélkül 41 %-a) rendezetlen gazdálkodási viszonyú. Ezek szinte mindegyike magántulajdonú. Ebben a kategóriában tartjuk nyilván azokat az erdőket, amelyeknek tulajdonosai az Állami Erdészeti Szolgálatnál még nem regisztráltatták magukat, illetve még nem jelentették be gazdálkodási igényüket. A gazdálkodási viszonyok letisztulása után ezek az erdők a kezelt magánerdők területét fogják növelni.

A rendezetlen gazdálkodási viszonyú erdők legnagyobb problémáját az előhasználatok elmaradása jelenti. Az állományok egy részében ez helyrehozhatatlan leromlást okoz. Ezen negatív folyamatok főleg a fiatalabb erdőkben tapasztalhatók, de az idősödő gyorsan növényfaállományokban (pl. nemes nyarasok) is meglátszik az állománynevelés hiánya. Az elmaradt véghasználatok miatt sok helyütt erős csúcsszáradás, szálankénti és csoportos pusztulás figyelhető meg. A káros folyamat az erdősávok esetében különösen feltűnő.

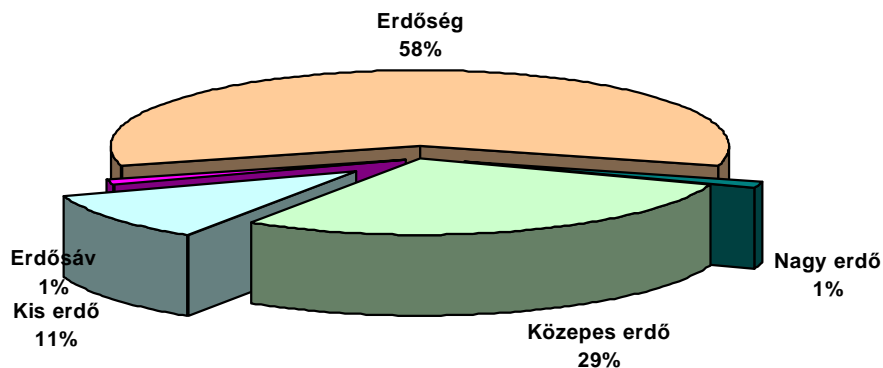
Körzet további, nem számottevő nagyságú erdőgazdálkodói az önkormányzatok. Az általuk kezelt erdők aránya nem éri el az összes erdőterület 0,1 %-át. Az önkormányzatokra a rendszeres erdőgazdálkodási tevékenység nem jellemző. Erdeik általában közszolgálati funkciókat (pl. volt földút menti erdősülés, rézsűk, árkok, bánya, szemétkerítő hely, rekultiváció, településvédelem, stb.) látnak el.

Magán erdőgazdálkodók százalékos megoszlása 1. ábra

A területi adatokat áttekintve a birtokszerkezet mellett egy másik erdőgazdálkodási és természetvédelmi szempontból fontos vizsgálandó jellemző a körzetben található erdőterületek térbeli szerkezete. A térbeli elhelyezkedésre az „erdőtest jellege” utal.

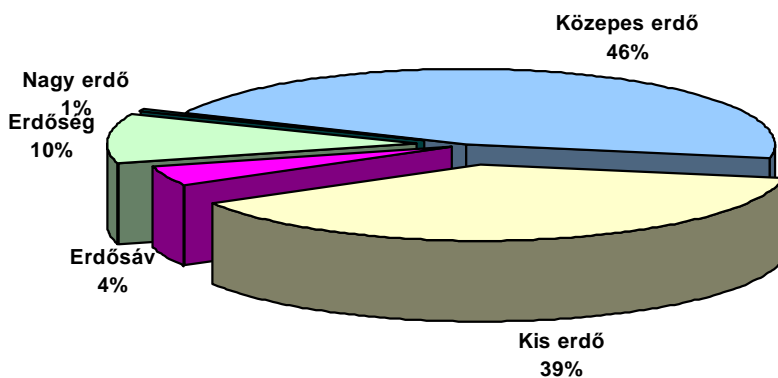
Az erdőtest jellege arra az összefüggő erdőterületre vonatkozó megállapítás, amelyikben az erdőrészlet fekszik. A helységhatár, birtokhatár, út, vasút, patak, nyiladék, stb. az erdőtest egységét nem bontja meg.

Erdőterületek megoszlása erdőtest jellege szerint a teljes körzet tekintetében 2. ábra

Az erdőtest jellegét tekintve az erdőrészek 58 %-a található 1.000 ha feletti erdőségekben. A 2. és 3. sz. ábrát együtt szemlélve láthatjuk, hogy az erdőségek túlnyomó részén az erdészeti gazdálkodás folyik. (Az állami területek kárpótlásánál törekedtek arra, hogy a nagyobb összefüggő erdőterületek, melyek egységes, koncentráltabb gazdálkodást tesznek lehetővé, továbbra is állami kezelésben maradjanak.)

Érdekes megfigyelni, hogy a nagy erdők (300,1-1.000 ha) részaránya csupán csak 1 %-os. Számottevő még a 29 %-os közepes erdők (30,1-300 ha) és a 11 %-ot elérő kis erdők (0,5-30,0 ha) szerepe. Az erdősávok térfoglalása csak 1 %-os, de ökológiai jelentőségük (mezőgazdasági területek védelme, élőhely biztosítása) a területi arányukat jóval meghaladja. A hosszú évekig tartó csapadékszegény időjárás szélsőséges hatásait csökkentő, ökológiai folyosóként is működő és tájképileg meghatározó sávok fenntartása kiemelt figyelmet érdemel. 1997-től a 0,5 ha alatti erdőfoltokra és erdősávokra nincs erdőtervezési kötelezettség, ennek tudható be, hogy a Körzetben erdőfolt nem került felvételre.

Erdőterületek megoszlása erdőtest jellege szerint a körzet erdészeti területén 3. ábra

A magán erdők erdőtest jellegét vizsgálva már más képet láthatunk. Erdőségnek, illetve nagy erdőnek nevezett tömbös erdők a magánkézben lévő területnek mindössze 11 %-át képezik. Jóval nagyobb arányban (46%) található a 30-300 ha közötti erdőterületek. Ezek esetében célként fogalmazódik meg az erdőrészek (földrészek) további aprózódásának megakadályozása, illetve a területek egységes kezelése a fenntartható tartamos erdőgazdálkodás érdekében. Jelentős, 39 %-nyi a kis erdőnek nevezett erdőterületek részesedése a körzetben. Mivel a magán erdőgazdálkodók jelentős részének elsődleges célja a tűzifa nyerése, ezért itt kiemelten indokoltnak tartjuk a tarvágást elkerülő, kisebb volumenű fahasználatok (elsősorban készletgondozó használat) előtérbe helyezését. Fokozottan igaz ez a területen 4 %-os részaránnyal jelenlévő erdősávok esetében.

Az átlagos erdőrésztlet nagyság a teljes Körzetben 2,4 ha. Az átlagos résztletnagyság fokozatos csökkentése elsősorban a helyrajzi számonként történő erdőtervezésnek, a magán erdőgazdálkodók megosztási igényének, illetve a birtokszerkezet jellegének köszönhető. Az erdőrésztletek nagyságának további csökkentése nem kívánatos.

3.1.2. Területváltozások értékelése

3.1.2.1. Területváltozás (2.1.6. tábla)

A területváltozások értékelése során a lejárt erdőtervek adatait összesítettük és hasonlítottuk össze az új területadatokkal. A gazdálkodói szintű összehasonlításra majd csak a körzeti erdőterv alapján készülő üzemtervekben nyílik lehetőség. A 2.1.6. számú táblázatban található meg a lejárt üzemtervek, illetve a megújított körzeti erdőterv területi értékei.

Ennek alapján megállapítható, hogy a Körzet (erdészeti területek nélkül) területe 268,87 ha-ral növekedett a lejárt üzemtervekhez viszonyítva. Ezt a területgyarapodást a talált erdők, az erdőtelepítések, az Erdészeti Rt.-től a kárpótlási folyamat során magán, illetve közösségi tulajdonba került erdőterületek felvétele idézte elő.

A kárpótlások során magánkézbe került erdőterületeken az erdészeti szakembergárda a gazdaságilag bizonytalan helyzetben csak szűk körben tud tevékenykedni, és még a kezelt erdőkben folyó tevékenység is nagy kívánni valókat maga után.

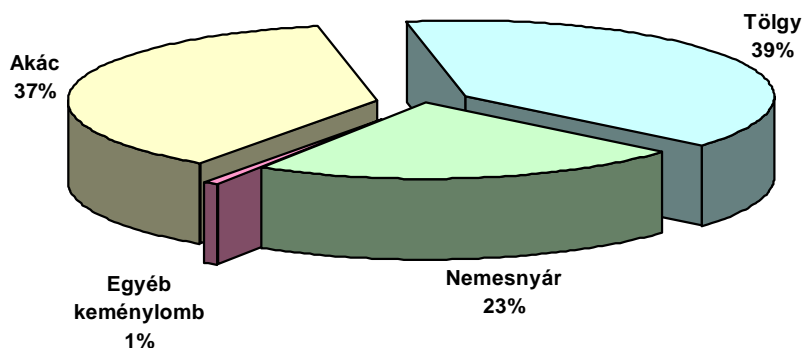
Az erdészetek nélküli erdőterület mintegy 41 %-át kitevő rendezetlen gazdálkodási viszonyú erdőterületek aránya, az állami erdészeti szolgálat közreműködésének is köszönhetően, a jövőben remélhetőleg csökkenni fog. (A pesszimistább jóslatok szerint erre kevés esély van. Sok esetben megoldást jelent a tulajdonosnak, ha életjáradék fejében felajánlja erdőterületét a Nemzeti Földalaprak, ezzel megszabadul a gazdálkodással járó problémáktól. Ugyanakkor ezzel újabb lehetőség is nyílik a gazdálkodás elindítására, és a birtokkoncentrációra.)

Az arányok további javulására az erdőtelepítések jóvoltából is számíthatunk. Ezeknek az Országos Erdőállomány Adattárban történő folyamatos átvezetését (gazdálkodók bejegyzése) az erdészeti hatóság végzi.

Az erdők és a gazdálkodók szempontjából is kívánatos a nagyobb gazdálkodói-tulajdonosi tömörülések, a nagyobb területű erdőbirtokosságok létrejötte. Sajnos erre vonatkozóan is sok a negatív tapasztalat, mivel a tulajdonosok nagy része nem kedveli a társult formában történő erdőgazdálkodást, holott ez sok esetben előnyökkel járna.

A „talált erdők” kategória azon újonnan erdőtervezett területekre vonatkozik, amelyeket a földhivatal az előző terepi felvételek óta erdőművelési ágba sorolt át (önerdőszülések, önerős erdőtelepítések), valamint azon területekre, amelyek ugyan nem erdőművelési ágban vannak, de az 1996. évi LIV. Törvény (az ún. Erdőtörvény) 5. és 8.§-ának értelmében erdőterületnek tekintendők.

A művelési ág földhivatalnál való átvezetésének kötelezettsége a gazdálkodót (tulajdonost) terheli! Ettől függetlenül az erdőtervezés során talált művelési ág eltéréseket az illetékes földhivatalok felé jelezni fogjuk.

Erdőtelepítések faállományai 4. ábra

A Körzetben átlagosnak mondható erdőtelepítési kedv tapasztalható (az elmúlt 10 évben közel 137 ha erdőt telepítettek). Többnyire a magángazdák a szántóföldi művelés számára gyenge területeken (a mezőgazdaság számára nem rentábilis termőhelyek) létesítenek erdőt. A földeket jellemzően akáccal, illetve nemes nyárral ültetik be, melynek gyors növekedése és viszonylag rövid vágásfordulója „belátható időn belüli” haszonnal járhat. Sajnos az akác, illetve a nemesnyár az ökológiai problémák mellett a határ-termőhelyeken ráadásul gyenge növekedésű is, őshonos fajokkal többre mennének. A statisztikát némiképp javítja az elmúlt öt évben Szilsárkány községben kocsányos tölgygel történt 32 ha erdőtelepítés, melynek minősége(növekedése) közepesnek mondható.

EU csatlakozásunkat követően remélhetőleg az erdőtelepítések fajösszetétele javulni fog. Az erdőtelepítésekbe vetett bizalmunkat az is megalapozhatja, hogy a mezőgazdasági termelésnek nem kedvez a jelenlegi gazdasági környezet, amikor is a mezőgazdasági termékek terén a világon (Európai Unióban is) túltermelés tapasztalható. Emiatt a mezőgazdasági termelők csak nyomott árakon tudják értékesíteni termékeiket. Ennek alternatívájaként szolgálhat az erdőtelepítés.

Az erdőtelepítés másik oka a szántóföldi növénytermesztés erdőgazdálkodásnál intenzívebb munka-, gép- és pénzigénye, amit a kárpótlás során, vagy részarány-tulajdonként szerzett terület újdonsült tulajdonosai nem mindig tudnak vállalni.

Az újonnan felvett erdőterületek mellett néhány esetben az erdőrésztletek megszüntetésével is találkoztunk. A megszünt résztletek csökkentik az erdőtervezett területet, ide azon erdő- és egyéb résztletek sorolhatók, amelyek az előző üzemtervekben még szerepeltek, de az új felvételek során már nem kerültek be a körzeti erdőtervbe.

A megszüntetés okai a következők lehetnek:

- Azok az erdőművelési ágban nyilvántartott területek, amelyek az Erdőtörvény 4., 5., 6. és 8.§ alapján nem esnek erdőtervezési kötelezettség alá (pl. majorfásítás, erdőfoltok, erdőtümbön kívüli bot-, vessző termelését szolgáló földrésztletek).
- Erdőművelési ágból kivonásra kerültek, és erdő sem áll rajtuk.
- Azok a korábban üzemtervezett nem erdőművelési ágú területek, amelyek most kikerültek a nyilvántartásból (egyéb résztletek esetében).

A területváltozásokhoz hozzájárul még az erdőterületek alakjának változásából adódó területmódosulás. A terület módosulások abszolút értelmű változásokat tartalmaznak, ugyanis egyes erdőrésztleteknél növekedés, másoknál csökkenés tapasztalható. Ha egyazon erdőrésztlet területe egyik részén nőtt, a másik részén csökkent, akkor a kétirányú változás egyenlege

szerepel előjelhelyesen. Az "alakváltozás, újabb részlethatárok" fogalmak arra az esetre vonatkoznak, ha az erdőrészlet külső határvonalai kevésbé változtak a korábbi erdőtervezéshez képest. A változást eredményezheti, hogy az erdőterület határai, alakja nem felel meg teljes mértékben a régebben készült földhivatali térképek által meghatározott határvonalaknak. Másik ok lehet, hogy az erdő ténylegesen kifelé terjed. Ez különösen fiatal akácok széléin megfigyelhető jelenség. Ilyenkor az erdő határokat a valós, új határokhoz igazítjuk, ha elég nagy, akkor külön erdőrészletet alakítunk. Egy részük tulajdonképpen a "talált erdők" közé tartozna, de ennek eldöntése "hízások" esetén bizonytalan, ezen kívül az erdőrészlet egészére nem vonatkoztathatjuk a "talált" kifejezést.

Az „egyéb részletek” területe a körzetben 25 ha-ral növekedett. Ez a romló termőhelyi viszonyoknak tudható be, miszerint az erdőterület annyira kiritkult vagy eltűnt az erdő, hogy egyéb részletek közé kellett sorolni. Esetenként pedig az eddigi erdőrészletből megosztás révén újabb nyiladékok, tisztások stb. alakultak, tisztább képet adva ezáltal az erdőállományról.

3.1.2.2. Rendeltetések területi változásai (2.1.3. táblázat)

Az erdő elsődleges rendeltetése szerint védelmi, gazdasági, egészségügyi-szociális, turisztikai, oktatás-kutatási célokat szolgáló lehet. A körzeti erdőterv és az üzemterv az erdő elsődleges rendeltetése mellett meghatározhatja az erdő további rendeltetését. Az erdő egyes rendeltetései egymástól elválaszthatatlanok, ezért az erdőgazdálkodási tevékenység során minden rendeltetésre egyidejűleg kell tekintettel lenni.

Az erdő elsődleges rendeltetését erdőrészletenként kell megállapítani. Új erdő telepítésekor az erdőgazdálkodó javaslata figyelembevételével, az erdőtelepítési terv jóváhagyásakor, az elsődleges rendeltetés szerint illetékes hatóság szakhatósági hozzájárulásával az erdészeti hatóság határozatban állapítja meg az erdő elsődleges rendeltetését. Ennek során az állami támogatás igénybevétele nélkül jogszerűen telepített erdő gazdasági rendeltetésének jóváhagyását az erdészeti hatóság nem tagadhatja meg.

Gazdasági rendeltetésűnek minősül az erdő, ha a gazdálkodás elsődleges célja az erdei termékek előállítása és hasznosítása, így különösen: a faanyagtermelést szolgáló erdő, a szaporítóanyag-termelést szolgáló erdő, az intenzív vadgazdálkodásra kijelölt bekerített erdő (vadaskert), az erdőterületen létesített karácsonyfatelep, bot, vessző és díszítógally termelését szolgáló erdő.

A természet- és környezetvédelmi, valamint egyéb védelmi szempontok megvalósítása érdekében védelmi rendeltetésű az a védett, illetve védő erdő, amely különleges kezelést igényel, és ezért abban az erdőgazdálkodási tevékenység korlátozására lehet szükség.

A védő erdő elsősorban a természeti környezet, a létesítmények védelmét vagy egyéb védelmi célokat szolgálja. Ennek megfelelően védő erdőnek minősül a meredek hegyoldalon, a sekély termőtalajon az erodált területeken levő, valamint a víz és a szél káros hatásának kitett talajok védelmét szolgáló talajvédelmi erdő. A szomszédos mezőgazdasági terület védelmét szolgáló mezővédő erdő. A honvédelmi miniszter által kijelölt honvédelmi érdekeket szolgáló erdő. A határrendészeti és nemzetbiztonsági érdekeket szolgáló erdő. Az erdei vadállomány védelmét, életkörülményeinek javítását szolgáló vadvédelmi erdő. A talaj vízháztartását szabályozó, a források vízbőségét és tisztaságát, víztározók és egyéb víznyerőhelyeknél a víz tisztaságát biztosító vízvédelmi erdő. Az árvízvédelmi töltés hullámverés és jég elleni védelmét szolgáló erdő, a csatorna, a folyó, a tó és holtág partszakaszait védő partvédelmi erdő. A városok, a községek, a lakótelep és más települést védő

településvédelmi, valamint belterületi erdő. A természeti táj szépségének megőrzését, vagy a tájban történt káros beavatkozás takarását szolgáló tájvédelmi erdő. Az utak és műtárgyaik, a vonalas vízellátási-műnyek, a vasutak és tartozékaik védelmét, takarását - a közlekedés biztonságát - szolgáló műtárgyvédelmi erdő.

Védett erdőnek minősül: a különleges védelmet igénylő erdő, a természeti értéknek minősülő erdő, illetőleg a természetközeli erdei életközösség megtartására különlegesen alkalmas erdő, a biológiai sokféleség megőrzését szolgáló erdő, valamint az erdőfejlődés kutatására kijelölt erdő, továbbá az erdőterületen lévő történelmi emlékhely területének védelmére szolgáló erdő. Ennek megfelelően védett erdőnek minősül a fokozottan védett természeti területen lévő erdő; a védett természeti területen lévő erdő; az erdei génkészletek, az erdészeti szaporító-anyaggazdálkodás biológiai alapjainak megőrzését szolgáló erdei génrezervátum; a természetközeli erdei életközösség megőrzését, fejlődésének kutatását szolgáló erdőrezervátum; a történelmi emlékhely területén lévő erdő.

Egészségügyi-szociális, turisztikai rendeltetésű erdőnek minősül a gyógyintézet területén, valamint annak környezetében levő erdő (gyógyerdő); a sport, turisztika és üdülés céljára kijelölt üdülőerdő (parkerdő).

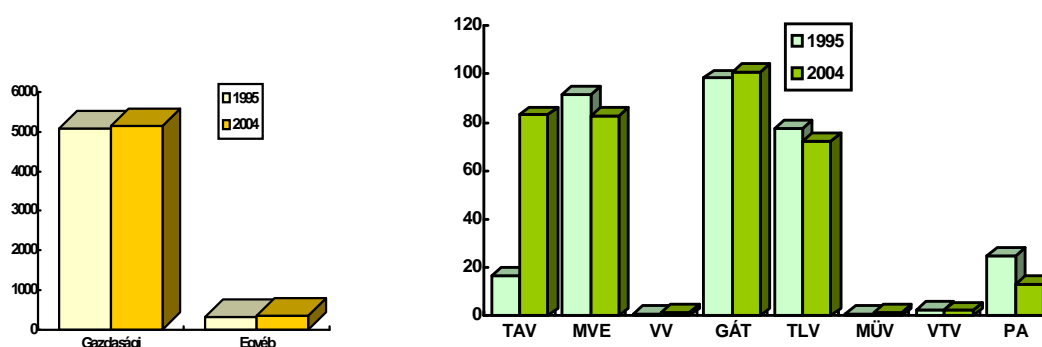
Oktatás-kutatás célját szolgáló erdőnek minősül a szakoktatási tevékenység célját szolgáló tanerdő; az erdészeti kutatás, kísérlet céljára kijelölt kísérleti erdő; az erdőterületen a külön jogszabály rendelkezései szerint kialakított vadspark.

Az erdő elsődleges rendeltetésnek megváltoztatása

Az erdő elsődleges rendeltetésének megváltoztatását a gazdálkodó kérésére, illetve közérdekből - általános esetben - az erdészeti hatóság engedélyezi.

A tájvédelmi, valamint a védett erdő elsődleges rendeltetésének megváltoztatásához be kell szerezni a természetvédelmi hatóság előzetes szakhatósági hozzájárulását. A védő erdő elsődleges rendeltetésének megváltoztatására az illetékes szakhatóság döntése, illetve hozzájárulása alapján történhet. Az erdő rendeltetésének közérdekből történő megváltoztatásából eredő többletköltség megtérítéséről a kezdeményező köteles gondoskodni.

Az erdőtervi területek rendeltetése és változása (ha) teljes körzetben:

Összes rendeltetés

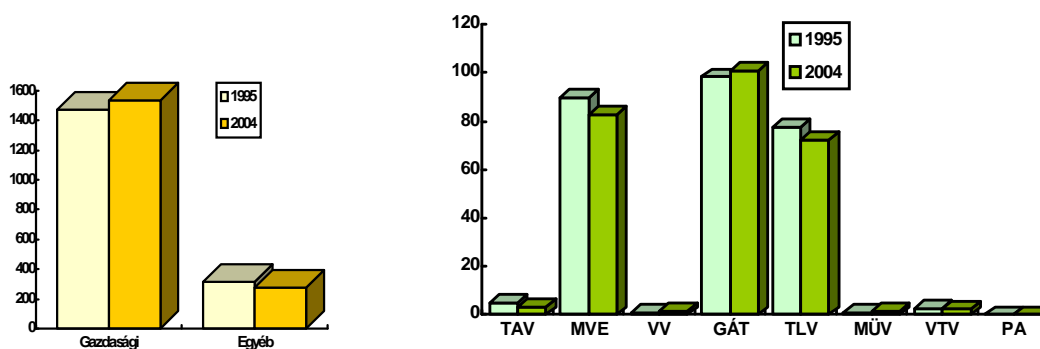
Nem gazdasági rendeltetések

5. ábra

Az elmúlt tervidőszakhoz képest a körzetben jelentős rendeltetés módosítást elsősorban az erdészeti területén találunk. A 2004-es évben történő erdőtervezés során az

erdészet területén ~190 ha gyenge termőhelyen álló erdő kapott talajvédelmi rendeltetést. Az erdészet esetében ez az összes védő erdőterület több mint 85 %-a. A fennmaradó 15 %-ot a parkerdő (üdülő, sport, turisztika, kiránduló és sétaerdő), egy erdőrészlet esetében pedig kísérleti erdő teszi ki. Más védelmi rendeltetést, vagy védett erdő elsődleges rendeltetést nem kapott egyetlen erdőrészlet sem.

Az erdőtervi területek rendeltetése és változása (ha) körzetben (erdészet nélkül):

Összes rendeltetés

Nem gazdasági rendeltetések

6. ábra

A körzet (erdészet nélküli) területén az erdészethez hasonló komoly mértékű rendeltetés módosítást nem történt.

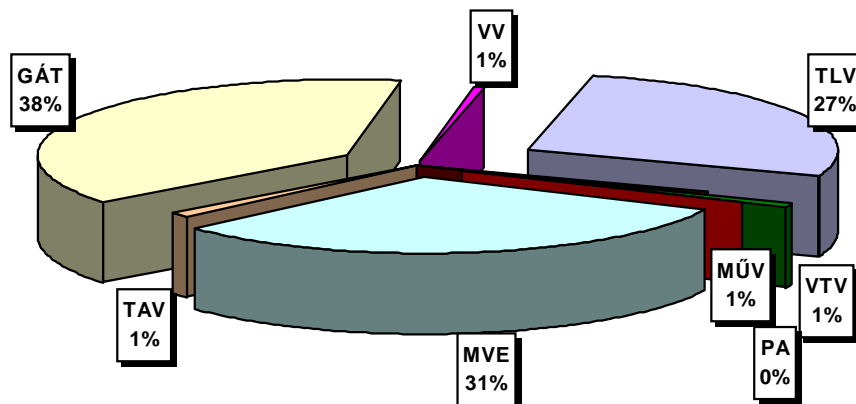
A körzetben meghatározó a gazdasági rendeltetésű erdőterületek aránya (1.536,08 ha). Ezen erdőterületek 99,9 %-a faanyagtermelő erdő, melynek elsődleges célja a fatermesztés.

Faültetvény rendeltetés a körzetben Kisfalud 3C, Szany 36D, Szilsárkány 6A részletek esetében található, összesen 1,49 ha-on.

A tíz évvel ezelőtti erdőtervezéshez képest 45,2 ha-al csökkent a nem gazdasági erdőterületek nagysága. A legtöbb település esetében 2 ha vagy az alatt volt a rendeltetés módosulás mértéke. A csökkenés általában a jelenleg hatályos törvényekben előírt erdőtervezési kötelezettség alá nem eső erdőterületek üzemtervezés alól való kivonása jelentette (majorfásítás, erdősáv, 0,5 ha el nem érő erdőfolt). A növekedést pedig elsősorban az újonnan felvett erdőterületek védelmi rendeltetései jelentik. Fontos még megemlíteni az egykori MGTSZ-ek területén található erdőket, melyek mezővédő erdő funkciót is betöltöttek. Az árkok, vízállások mentén sok ilyen sáv verődött fel spontán, amelyek szintén mezővédő erdőként is funkcionálnak. A számokat alapján figyelemre méltó a nem gazdasági erdők egymáshoz képesti aránya, amit a Körzet különleges mezőgazdasági, domborzati és vízrajzi adottsága is befolyásol.

Az így kialakított elsődleges rendeltetések összetétele a 2.1.3. táblázat alapján az erdővel borított terület:

- 85,3 %-a gazdasági rendeltetésű,
- 14,7 %-a nem gazdasági elsődleges rendeltetésű erdő.

Rendeltetések megoszlása

7. ábra

A különleges rendeltetésű erdők szinte kizárólag (99,9 %) védelmi rendeltetésűek. A védett, vagy védő erdő védelmi rendeltetése mindig az első helyen áll, gazdasági elsődleges rendeltetést ilyen erdőrészlet nem kaphat.

Legnagyobb részarányban a partvédelmi elsődleges rendeltetésű erdőterületek találhatók. A Rába árterületének erdei az összes nem gazdasági rendeltetésű erdőterület 38,6 %-át (100,99 ha) adják. Legnagyobb területtel Rábakecöl, Szany, és Vág községhatárában találhatók, összesen 77,7 ha-on. Ezen erdőterületeken szinte kizárólag az Észak-dunántúli VIZIG a gazdálkodó, míg a kisebb egyéb gazdálkodónál pedig szakhatóságként működik közre.

Második legnagyobb részarányban a mezővédő erdők képviselik magukat. Területük a körzetben az összes nem gazdasági (erdészeti nélküli) erdőterület 31,6 % -a (82,92 ha). Ezek az erdőrészletek túlnyomórészt szövetkezeti tulajdonból kerültek magánkézbe. Sajnálatos módon a jelenleg érvényes erdőtervezési kötelezettségnek a régen üzemtervezett mezővédő erdősávok egy jelentős része nem felel meg, és így kikerülnek az üzemtervezés alól, ami nem vetít biztató jövőképet sorsukról.

Harmadikként szerepel a védőerdők listáján a településvédelmi funkciót ellátó, illetve belterületi erdők (72 ha), melyek a nem gazdasági erdők területének (körzet erdészeti nélkül) 27,1 %-át alkotják. Településvédelmi erdőt a körzet majdnem minden községében találhatunk. Ezek egy része belterületen álló erdő, melyek elsődleges rendeltetése automatikusan településvédelmi rendeltetés.

A többi nem gazdasági rendeltetésű erdőterület csekély jelentőségű.

Az erdészethez képest feltűnően alacsony a talajvédelmi erdők aránya, mely alig haladja meg az 1 %-ot. Ilyen erdőrészletet mindössze kettőt találunk (Fertőendréd 25A, 30A).

A vadvédelmi erdőket a körzetben csak egy részlet képviseli (1,48 ha).

Műtárgyvédelmi erdőt Szany (18 B), és Zsebeháza (1 A) községben találhatunk.

Védett természeti területen álló erdő Páli 11 E részlet, ami egy helyi védettségű gyertyános-tölgyes.

Parkerdő rendeltetést csak egy 0,23 ha-os erdőrészlet kapott (Szany 35 D).

Az elsődleges rendeltetéseket községenként (ha-ban, és erdőrészlet darabszámban) az alábbi táblázat mutatja be:

Község	FT (ha)	Db	FAÜ (ha)	db	TAV (ha)	Db	MVE (ha)	db	VV (ha)	db	GÁT (ha)	db	TLV (ha)	db	MÜV (ha)	db	VTV (ha)	db	PA (ha)	Db
Agyagosszergény	52,8	13					10	11					5,64	2						
Babót	75,37	20					1	2					2,46	2						
Beled	19,47	9					7,69	6	1,48	1			1,81	2						
Bogyoszló	76,84	33					4,01	1												
Edve	12,36	7									5,21	3								
Fertőendréd	105,7	46			3,28	2					5,18		1,74	2						
Himod	141,4	28					0,98	1					0,87	1						
Hövej	97,57	34																		
Jobaháza	4,94	3					2,77	4					0,87	1						
Kisfalud	13,2	9	0,12	1																
Magyarkeresztúr	36,51	11																		
Mihályi	5,5	5					0,92	1					2,21	3						
Páli	134,6	32										4	2,05	1			2,35	1		
Pásztori	13,33	8					1,59	1												
Potyond	10,02	3					1,56	2												
Rábacsanak	37,14	15					8,37	4					1,28	2						
Rábakecöl	71,68	37									32,9	19								
Rábasebes	41,64	13									12,9	9	1,11	1						
Sopronnémedi	3,45	2											3,57	5						
Szany	260,7	98	0,83	1			21,6	14			22	11	27,8	18	0,86	1			0,23	1
Szil	123,9	61					8,59	6					13,6	4						
Szilsárkány	70,26	22	0,54	1			5,22	4					2,09	2						
Vadosfa	0,51	1											1,37	1						
Vág	74,09	26					4,67	5			22,8	10	1,6	1						
Vitnyéd	52,4	16					3,96	5					0,83	1						
Zsebeháza													1,12	2	0,68	1				
Összesen terület (ha) :	1535		1,49	3	3,28	2	82,9	67	1,48	1	101		72		1,54		2,35		0,23	
Erdőrészlet (db):		552		3		2		67		1		56		51		2		1		1

Rendeltetések megoszlása

8. ábra

3.1.3. Terület-elszámolás (2.1.7., 2.1.8. és 2.1.9. táblázatok)

A terület-elszámolás a földnyilvántartási adatok és az erdőtervi térképek összevetésével készült, a földnyilvántartási adatokhoz viszonyítva.

A földnyilvántartásból kigyűjtésre kerültek az erdőművelési ágú, illetve azon nem erdőművelési ágú területek, melyek erdőtervezési kötelezettség alá estek (erdőállománnyal borított területek, 2.1.7. és 2.1.8. táblázatok a községenkénti kötetekben).

A 2.1.8 "Földnyilvántartástól való eltérés terület-elszámolása" táblázatban feltüntetett "mérési eltérés" a hibás ingatlan-nyilvántartási területadat és a valós erdőtervi területadat eltérése, az ingatlan-nyilvántartás szemszögéből nézve. A "nyilvántartási eltérés" az ingatlan-nyilvántartás téves művelési ág megállapítását korrigálja. Nyilvántartási eltérésnek vettük az erdőtervezési kötelezettség alá nem eső, de erdőművelési ágban szereplő erdőterületeket (botvessző telep az erdőtömbön kívül, majorfásítás).

A 2.1.7 táblázatban azt a nem erdő művelési ágban nyilvántartott földrészletet vagy alrészletet, amelyet az ingatlan-nyilvántartás szerinti művelési ágban már nem hasznosítanak,

és a faállományának fedettsége az ötven százalékot eléri, vagy meghaladja, erdőterületnek minősítettük. A földhivatal a terület művelési ágát – az erdészeti hatóság szakhatósági hozzájárulása vagy megkeresése alapján, illetve védett természeti területen a természetvédelmi hatóság egyetértésével – az ingatlan-nyilvántartásban erdőművelési ágra változtatja. Hasonlóan kell eljárni akkor is, ha a feltételek a földrészlet, vagy alrészlet 1.500 m²-én, vagy annál nagyobb részterületén állnak fenn.

Az erdészeti területek részletes terület-elszámolását lásd a vonatkozó erdészeti üzemtervben.

3.1.4. Geodéziai munkák és feldolgozások

3.1.4.1. Geodéziai mérések, térképezés

Az állami erdőgazdaságok erdeiről már 1956-57-től kezdődően rendelkezünk részletes felmérésekkel. Az egykori nagybirtokok számottevő részéről az első üzemtervek 1889-92-ben készültek.

1. A felmérés módja

A körzet erdőterületeinek jelenlegi felmérésekor a rendelkezésre álló földhivatali térképi alapadatok felhasználásával terepi felvételi munkatérkép készült. Az erdőtervezőknek kiadott munkatérképeken szerepeltek a birtokhatárok, vonalas és egyéb létesítmények, illetve az erdőtervi térkép tartalmát és pontosságát befolyásoló adatok. A terepi helyszínelés során a megváltozott erdőrészlet határokat rávezettük a munkatérképekre.

A felmérés módjai:

1. Földi eljárások

- a) Hagyományos felmérés, poláris részletméréssel. A kiegészítő földi méréseket WILD T0 busszola-teodolit készülékkel végeztük körüljáró, illetve ugrópontos technológiával (szögmérési pontosság: 1 szögperc, optikai távolságmérés pontossága: 0,1 m). A távolság nagyobb pontosságú mérésére 50 m-es acél mérőszalagot, vagy kézi lézeres távmérőt alkalmaztunk. A felmérések pontossága megfelel a jelenleg érvényben lévő Erdőtervezési Útmutató és ezen belül a digitális erdészeti térkép (DET) előírásainak. Így a pontossági kritérium az erdőrészletek esetében a határpont azonosíthatóságának (állandósított határjel, faállomány határ) megfelelően 2 m-től 5 m-ig terjedhet. A fenti pontosságú felmérés csak az erdészeti alkalmazásban előírt pontossági és tartalmi előírásoknak felel meg.
- b) Műholdas helymeghatározás, amely a hagyományos földi méréseket jelentősen a háttérbe szorította. Három, terepi adatrögzítésre alkalmas műszert használtunk. A TRIMBLE Pathfinder méter alatti pontosságot biztosító műszer mellett a 2-3 m-es pontosságú Compaq iPAQ + EMTAC BTGPS műszert alkalmaztuk legtöbbször. Emellett a 2-5 m-es pontosságot biztosító SILVA Multinavigator kézi GPS készülékeket is használtuk.

2. Légi eljárás

A terepi bejárás során a kiadott színhelyes légifényképeken a kiértékelendő objektumok és terepi vonalak azonosítása, illetve a munkatérképekkel való összevetése történt meg.

A régi F3 szabályzatban, az F7 szabályzatban és a jelenleg hatályos DAT1 szabályzatban (MSZ 7772-1, MSZ 7772-2) előírt pontosságú és tartalmú felmérés nem az erdőtervezés feladata. A földmérés által megkövetelt felmérési módszer, pontosság, illetve tartalom alkalmazására az Állami Erdészeti Szolgálat Szombathelyi Igazgatósága is felkészült. Külön megrendelés alapján az adott földmérési, felmérési, kitűzési feladatot a földmérési szabályzatoknak – főként az F2 szabályzatnak – megfelelően, nem feltétlenül az erdőtervezéshez kapcsolódóan elvégezzük.

2. A térképkészítés módja

A körzeti erdőtervi térképek alapjai a Digiterra MAP v3.0 térinformatikai programmal, a földhivatali adatokkal egyeztetve készültek, mérettartó anyagon, EOV szelvényezéssel, 1:10 000 méretarányban.

Jelen üzemtervhez már számítástechnikai úton előállított térképet mellékelünk.

A rendelkezésre álló és felhasznált földmérési térképek

A térképek helyesbítésénél felhasznált alapanyagok:

Helység	Vetületi rendszer	Alap/átnézeti	Felvétel (helyesb.) éve	Megjegyzés
Agyagosszergény	Sztereografikus	átnézeti	2002 (1914)	M=1:10000
Babót	Sztereografikus	átnézeti	2000 (1907)	M=1:10000
Beled	Sztereografikus	átnézeti	1999 (1907)	M=1:10000
Bogyoszló	Sztereografikus	átnézeti	2000 (1906)	M=1:10000
Edve	Sztereografikus	átnézeti	2000 (1907)	M=1:10000
Fertőendréd	Sztereografikus	átnézeti	2000 (1914)	M=1:10000
Himod	Sztereografikus	átnézeti	2001 (1907)	M=1:10000
Hövej	Sztereografikus	átnézeti	1987 (1907)	M=1:10000
Jobaháza	Sztereografikus	átnézeti	2000 (1906)	M=1:10000
Kisfalud	Sztereografikus	átnézeti	2000 (1912)	M=1:10000
Magyarkeresztúr	Sztereografikus	átnézeti	1997 (1907)	M=1:10000

Mihályi	Sztereografikus	átnézeti	2001 (1912)	M=1:10000
Páli	Sztereografikus	átnézeti	2000 (1907)	M=1:10000
Pásztori	Sztereografikus	átnézeti	2001 (1906)	M=1:10000
Potyond	Sztereografikus	átnézeti	2001 (1906)	M=1:10000
Rábacsanak	Sztereografikus	átnézeti	2000 (1908)	M=1:10000
Rábakecöl	Sztereografikus	átnézeti	2000 (1912)	M=1:10000
Rábasebes	Sztereografikus	átnézeti	2000 (1907)	M=1:10000
Sopronnémeti	Sztereografikus	átnézeti	1998 (1906)	M=1:10000
Szany	Sztereografikus	átnézeti	1979 (1908)	M=1:10000
Szil	Sztereografikus	átnézeti	1999 (1906)	M=1:10000
Szilsárkány	Sztereografikus	átnézeti	2000 (1906)	M=1:10000
Vadosfa	Sztereografikus	átnézeti	2000 (1906)	M=1:10000
Vág	Sztereografikus	átnézeti	1998 (1907)	M=1:10000
Vitnyéd	Sztereografikus	átnézeti	1989 (1907)	M=1:10000
Zsebeháza	Sztereografikus	átnézeti	1998 (1907)	M=1:10000

- MKH digitális községhatár állomány,
- digitális földhivatali DXF állományok a külterületi földrészletek vonatkozásában,
- előző üzemterv asztronon alaplapjai,
- földi mérések jegyzőkönyvei alapján készített számítógépes feldolgozások,
- földmérési áttekintő térképek (M=1:10 000),
- földmérési alaptérképek, illetve alaptérkép-részletek (M=1:2 880, M=1:4 000),
- földmérési topográfiai térképek (M=1:10 000),
- a 2002. és 2003. évi légifényképezés egyes adatai digitális módszerrel kiértékelve, ortofotók előállításával.

A térképkészítés menete:

A térképszeti feldolgozás első lépéseként a földmérési alaptérképek erdészeti szempontból lényeges tartalmát hagyjuk meg. A papír alapú földmérési (raszteres) térképek digitalizálása mellett az ITR 3.1 szoftver által előállított DXF formátumú fájlokban szolgáltatott adatok feldolgozása történik meg. A földhivatali adatok feldolgozásához mindkét esetben a fejezet elején említett Digiterria MAP v3.0 szoftvert használjuk. A raszteres földhivatali térképekből a szükséges helyrajzi számok határát és területét rajzoltuk meg. Más

esetben a DXF állományok vonal és pont típusú objektumait átalakítottuk a Digiterria Map formátumára. Ezután az egyes földrészletek terület objektumait állítottuk elő.

A terepi felmérések munkarészeiből tisztázati térképek készültek különböző szerkesztési eljárásokkal. Ezek a térképek tartalmazzák a terepi tervezés során létrejött térképi változásokat.

Az erdészeti térképrajzolás minőségét, a terepi felvételezés pontosságát, az üzemi térképek helyesbítését jelentősen elősegítik a légifénykép feldolgozásával előállított ortofotók. Az erdészeti célú alkalmazásnál a légifényképeket a repülőgépen elhelyezett mérőkamerák készítik. Az ortofotók előállításához ismerni kell az egyes fényképek tájékozási paramétereit (pl. forgatási-, eltolási-, méretarány tényezők, vetületi rendszer, stb.), a felület-modellt, valamint megfelelő fénykép - térkép - terep azonos pontokat. Az alkalmazott program segítségével, a fenti paraméterek ismeretében felépül a térmodell, azaz az ortofotó. Ha ezen az állományon körberajzolunk valamilyen területegységet, vagy jellemző pontot veszünk fel, akkor már az általunk használt vetületi rendszerbe (EOV) illesztett koordinátákkal rendelkezik az objektum.

Az új erdőtervi térkép végső soron számítástechnikai úton, a földhivatali térképek, a terepi méréseket tartalmazó tisztázati térképek, a légifénykép kiértékelések és a meglévő erdészeti térképek digitális rajzolásával készülnek. A digitális térkép készítésének szabályait a fentiekben már említett DET szabályzat tartalmazza.

A gazdálkodó geodéziai feladatai az üzemtervezés során:

Az erdőtervezés terepi munkálatai megkezdése előtt az erdőgazdálkodó a birtokhatárát állandó, illetve ideiglenes határvonalait, főbb töréspontjait célszerűen megjelöli. A felmérés és állomány felvételt helyi ismeretével segíti.

3. A terület-meghatározás módja

A területeket számítástechnikai úton határoztuk meg, és területszámítási egységenként az állami földnyilvántartás – talált térképi eltérésekkel módosított – adataira egyenlítettük ki. A kiegyenlítés mértéke nem haladta meg a 0,5%-ot. Ha a földmérési térképek felújítása során változott a földnyilvántartási terület, ennek megfelelően változtak az új erdőtervi területek is. Hasonló módon, az új területmérésekkel kapcsolatban változhatott egyes erdőrészletek és egyéb részletek területe is.

A terület-elszámolás jelenlegi módja szervesen kapcsolódik a fentiekben már vázolt térinformatikai feldolgozás munkafolyamatához. A földrészletek, alrészletek, valamint az erdő- és egyéb részletek területének digitális úton történő meghatározása a használt térinformatikai szoftver beépített funkciója. Az objektumok, illetve objektum csoportok területét hibahatáron belül a hivatalos ingatlan-nyilvántartási területadatokra javítjuk. Azaz a helyrajzi számonkénti földrészlet területre állunk rá. Az esetleges eltéréseket az Erdőtervezési Útmutatóban megfogalmazott és előírt módon kezeljük le. A végleges területeket az erdő- és egyéb részletek adataiban átvezetjük.

3.1.4.2. Határállandósítás

Az erdőtervezés terepi munkái során alapvető jelentőségű a határazonosítás, a határjelek meglétének ellenőrzése. Megállapítható, hogy a meglévő határoszlopok állapota a községek nagy részében kielégítő volt, az üzemi térképen ábrázolt határoszlopok 70%-a a terepen fellelhető. Felújításukra, illetve új oszlopok elhelyezésére azonban még jelen tervezési időszak elején szükség lesz. Amennyiben a terepen a határoszlop nem található meg, akkor a digitális térképen sem tüntettük fel, ha a határjelek száma hiányzik csak, akkor szám nélkül ábrázoltuk őket.

A terepi tervezéskor a megváltozott, illetve az új belső határvonalak rögzítését elvégeztük, szükség esetén a határfák megfestésével. Ahol az új határvonal terepi azonosítása egyértelmű (pl. nyiladékok, árkok, eltérő fafaj, stb. esetében), ott a rendelkezésre álló légifotók (ortofotók) és földhivatali-, topográfiai térképek segítségével digitális úton határoztuk meg a határvonalakat.

A magánosítás során keletkezett határvonalak kitűzése és állandósítása, a meglévő határjelek karbantartása és a hiányzó határjelek pótlása a gazdálkodó(tulajdonos) feladata.

3.1.4.3. Erdőtervi térképek ismertetése

A körzeti erdőterv mellékletében egy sorozat M=1:20.000 méretarányú, tematikus térkép található. Ez a térkép a négy fő tulajdonforma szerint színezett, digitális úton előállított üzemi térkép.

A mellékleten kívül jelentkező térképi igények kielégítése térítési díj ellenében külön megrendeléssel lehetséges. Ezek a térképek is digitális úton készülnek, számos lehetőség adódik mind a méretarány, mind a színes tematikus térképi tartalom tekintetében:

- faállománytípus térkép,
- fakitermelési terv és nyilvántartó térkép,
- erdősírtési terv és nyilvántartó térkép,
- termőhelyi tényezők és távlati erdőkép térkép,
- vadgazdálkodási térkép,
- egyéb tematikus térkép (pl. vágásérettségi mutató, genetikai talajtípus stb. szerint).

Az körzeti erdőtervből készülő üzemtervekhez a terület függvényében térkép kivágatokat ill. teljes üzemtervi térkép szelvényeket mellékelünk.

3.2. A termőhelyi viszonyok értékelése

3.2.1. Földrajzi fekvés, erdőgazdasági táj

Földrajzi tájakat tekintve a terület egyrészt a 2. Kisalföld nagytájon belül a 2.1. Győri-medence középtáj 2.1.31. Kapuvári-sík és 2.1.32. Csornai-sík kistájaiban, másrészt a 3. Nyugat-magyarországi peremvidék nagytájon belül a 3.2 Sopron-Vasi-síkság középtáj 3.2.11 Ikva-sík kistájában helyezkedik el.

A Körzet a következő erdőgazdasági tájakban helyezkedik el:

IV. Kisalföld erdőgazdasági tájcsoporthoz.

38. Szigetköz-Rábaköz erdőgazdasági táj

38. c. Rábaköz erdőgazdasági tájrészlet.

39. Fertő-Hanság-medence erdőgazdasági táj

V. Nyugat-Dunántúl erdőgazdasági tájcsoporthoz.

45. Sopron-Vasi-síkság erdőgazdasági táj

45. a. Ikva-Répcse-sík erdőgazdasági tájrészlet

3.2.2. Geológiai viszonyok

Rábaköz:

A Rába északra lejtő, megsüllyedt, jelenkori folyóvízi üledékekkel borított hordalékkúp-vidéke, melyből az északi szélén néhány homokkal borított teraszsziget emelkedik ki. Ezek alatt 10-50 m vastag víztározó homokos-kavicsos jégkori üledékréteg fekszik, de víztározó rétegek mélyebben is föllelhetők.

Fertő-Hanság-medence:

A Fertőt délről szegélyező keskeny síkság. A náddal borított részekben ma is folyik a tőzegképződés. A mesterségesen lecsapolt szárazulatokat ártéri iszap, lápi és réti agyag borítja. Mélyebben vastag homokos-kavicsos rétegek szolgálnak jó víztározóként.

Ikva-Répcse-sík:

A jégkorszak folyamán az Ős-Ikva nagy területet behálózva jól fejlett hordalékkúp-rendszert épített. Ez fölépítésben és korban is jól elkülönülő kavicstakarók, és kavicstakaró-maradványok összességét jelenti, melyre a jégkorszakban lösz és vályog települt. Északi részén a kavicstakaró mára erősen szétarabolódott, mindössze Balf és Hegykő között maradt egybefüggő.

3.2.3. Domborzati viszonyok

Rábaköz:

Nagyobb részt magasártéri helyzetű medencesíkság északkeleten néhány homokdűnével. A tengerszint feletti magasság az északi 115 méterről délen 135 méterre emelkedik, a legmagasabb pont 141 méteren található. A felszíni változatosság a sűrű csatornahálózatban merül ki.

Fertő-Hanság-medence:

A vidék 50 %-a részben, vagy időszakosan víz alatt lévő mocsár, az országhatárig még a Fertő nyíltvize is idetartozik. A fennmaradó része alacsonyártéri síkság, melynek magassága 116 m, és legmagasabb pontja is csak 117 m-re emelkedik. A Fertő vizeit a széljárástól függően 115 m körüli magasságban van. A felszíni változatosságot mindössze a sűrű belvízi csatornahálózat jelenti.

Ikva-Répcé-sík:

Csak helyenként fordulnak elő 10-20 méternél nagyobb viszonylagos szintkülönbségek. A tengerszint feletti magasság 130 méterig növekszik. Az Ikva és a Répcé régi medrei, elsorvadt holtágai jelentenek némi változatosságot.

A tengerszint feletti magasság jellemzően 110-130 m között változik.

3.2.4. Klíma (2.2.2. tábla)*Rábaköz:*

A mérsékelt hűvös, mérsékelt száraz éghajlat már kontinentális hatásokat mutat. Az évi középhőmérséklet 9,5-10,0 °C, a napsütéses órák száma mintegy 1950, nyugatról keletre enyhén növekedve. A csapadék várható évi mennyisége 630-650 mm, melyből 380 mm a tenyészidőszakban valószínű. A domborzat éghajlat-módosító hatása jelentéktelen, így fagyzugokkal, katlanhatással nem kell számolnunk.

Jellemző meteorológiai adatok:

<i>átlagos évi csapadék</i>	650 mm
<i>a tenyészidőszak csapadéka</i>	380 mm
<i>a hőmérséklet évi átlaga</i>	9,8 °C
<i>a tenyészidőszak hőmérsékleti átlaga</i>	16,3 °C
<i>a hőmérséklet téli átlaga</i>	+3,5 °C
<i>az évi napfénytartam</i>	1950 óra
<i>ebből a tenyészidőszakban</i>	1300 óra
<i>a havas napok száma</i>	40
<i>jellemző szélirány</i>	északi, északnyugati

Csapodi adatok 2002.

<i>Évi csapadék</i>	660,9 mm
<i>A tenyészidőszak csapadéka</i>	414,6 mm

Csapodi adatok 2003.

<i>Évi csapadék</i>	442,7 mm
<i>A tenyészidőszak csapadéka</i>	309,7 mm

Csapodi adatok 2004. január-szeptember

<i>Időszaki csapadék</i>	555,2 mm
<i>Április 15-szeptember 30.</i>	379,2 mm

Fertő-Hanság-medence:

Mérsékelt hűvös, mérsékelt száraz éghajlatú vidék, ahol az évi középhőmérséklet 9,5-10 °C, a napfénytartam nem éri el az 1900 órát. A csapadék mennyisége 640 mm körül várható évente. A domborzat éghajlat-módosító hatásaival a vidéken nem kell számolni.

Jellemző meteorológiai adatok:

<i>átlagos évi csapadék</i>	650 mm
<i>a tenyészidőszak csapadéka</i>	450 mm
<i>a hőmérséklet évi átlaga</i>	9,5 °C
<i>a tenyészidőszak hőmérsékleti átlaga</i>	15,5 °C
<i>a hőmérséklet téli átlaga</i>	+3,5 °C
<i>az évi napfénytartam</i>	1850 óra
<i>ebből a tenyészidőszakban</i>	1300 óra
<i>a havas napok száma</i>	42-45
<i>jellemző szélirány</i>	északi, északnyugati

Ikva-Répcse-sík:

Az éghajlat a szárazföldi éghajlatú Kisalföldéhez közelít. Az évi középhőmérséklet eléri a 9,6 °C-ot. A napfénytartam 1900 órához közelít. A csapadék mennyisége 600-650 mm, nyugatról keletnek csökkenve, melyből 410-420 mm várható a tenyészidőszak alatt.

Jellemző meteorológiai adatok:

<i>átlagos évi csapadék</i>	650 mm
<i>a tenyészidőszak csapadéka</i>	410 mm
<i>a hőmérséklet évi átlaga</i>	9,5 °C
<i>a tenyészidőszak hőmérsékleti átlaga</i>	15,5 °C
<i>a hőmérséklet téli átlaga</i>	+3,5 °C
<i>az évi napfénytartam</i>	1900 óra
<i>ebből a tenyészidőszakban</i>	1300 óra
<i>a havas napok száma</i>	42-45
<i>jellemző szélirány</i>	nyugati, északnyugati

Szombathelyi adatok (1961-1990.)

<i>átlagos évi csapadék</i>	611 mm
<i>a tenyészidőszak csapadéka</i>	395 mm
<i>a hőmérséklet évi átlaga</i>	9,2 °C
<i>a tenyészidőszak hőmérsékleti átlaga</i>	15,7 °C
<i>a hőmérséklet téli átlaga</i>	-0,5 °C
<i>az évi napfénytartam</i>	1853 óra
<i>ebből a tenyészidőszakban</i>	-
<i>a havas napok száma</i>	-
<i>jellemző szélirány</i>	északi, északnyugati

Az erdőállományokban előforduló klímák: a kocsánytalan tölgyes-cseres, az erdős sztyepp és a gyertyános tölgyes, utóbbi kettő az elsőhöz képest igen kis területfoglalással.

3.2.5. Hidrológiai viszonyok, vízjárások (2.2.1. tábla)

Rábaköz:

A Répce-Rábca vízrendszerhez tartozó tájat délen a Rába is érinti. A Répce és a Kis-Rába mellett meg kell említenünk a főbb mesterséges vízfolyásokat is, mint a Vármegyei-csatorna, Tardosa-csatorna, Keszeg-ér stb. Az álló vizek az utóbbi években növekvő területet foglalnak. A talajvíz 2-4 m mélységben jelenik meg, így az erdő számára sokszor elérhető.

Fertő-Hanság-medence:

A Fertő-Hanság-főcsatorna létesítése óta a Rábca, és rajta keresztül a Mosoni-Duna csatorna vezeti le a Fertő vízfölöslegét is. A talajvíz 1 m körüli mélységben megjelenik, de mennyisége az iszapos-agyagos felszínközeli rétegekben nem jelentős.

Ikva-Répce-sík:

Északi része a Kardos-ér, déli része a Répce vízrendszeréhez tartozik. Az árterület kiterjedése igen kicsi. A talajvíz a vízfolyások közelében 2-4 m mélységig emelkedik, egyébként 4 m-es mélység alatt marad. A kiterjedt kavicsrétegek vízzáró hatása miatt, különösen a vékonyabb termőrétegű talajoknál a túlzottan nedves és igen száraz viszonyok váltják egymást. Mélyebb termőréteg esetén ugyanez pszeudoglejességet okoz.

3.2.6. Talajviszonyok

Rábaköz:

A réti, réti öntés és nyers öntés talajok térfoglalása a legnagyobb. Alluviális üledékeken képződtek, többnyire vályog fizikai talajféleségűek. A vízgazdálkodás jó, azt csak a sekély termőréteg ronthatja némiképp. Gyertyános kocsányos tölgyesek, elegyes kőrisesek jó termőhelyei. A Rába-ártérre jellemzőek a *nyers öntéstalajok*, melyeknek kedvező vízgazdálkodása, vályog fizikai talajféleséggel társul. A Rába mindenkori vízszintjének döntő a jelentősége, így a korábban jellemző nemes nyarasok számára ma már határtermőhelyek, a tölgy-kőris-szil ligeterdők és származékaik veszik át a főszerepet. A hordalékkúpok üledékein *pszeudoglejes*, néhol *pszeudoglejes agyagbemosódásos barna erdőtalajok* alakultak ki, melyeknél a cementálódott kavicsréteg felszín közeli előfordulása vízgazdálkodás szempontjából fontos. A túl nedves és túl száraz viszonyok így gyakran váltják egymást, azokkal a cseres kocsányos tölgyesek birkóznak meg legjobban. Az említetteken túl jellemző mesterséges állományok az akácok, és az erdei fenyvesek.

Fertő-Hanság-medence

Az alluviális üledékeken kialakult *réti talajok*, a lecsapolt területek *láptaljai*, és a *nyers öntéstalajok* jellemzőek. A nyugati széleken, Balf és Fertőrákos vonalában harmadidőszaki üledékeken fejlődött *barna-földeket*, és mészkövön telepedett *rendzinát* találunk. Érdekessége a tájnak a síkláp területeket délről és keletről határoló keskeny szikes sáv, melynek szoloncsák talajai értékes növényritkaságoknak adnak élőhelyet.

Ikva-Répce-sík:

A többé-kevésbé cementálódott kavicsréteg, és annak felszín alatti elhelyezkedése erősen befolyásolja a helyileg kialakuló talajtípust. A porhullás, és egyéb üledékek lerakódásának vastagodásával *kavicsos vázta* talajok, cseri talajok, *pszeudoglejes*-, és néhol még *agyagbemosódásos barna erdőtalajok* is kifejlődtek. Ez utóbbiaknak különleges változata a pszeudoglejes altípus, melynél a termőrétegben még érezteti hatását a vízzáró cementált

kavicsréteg. Az előzőekre jellemző fizikai talajféleség a vályog, és az agyagos vályog. A vízgazdálkodás a termőréteg vastagodásával javul, de jellemző a változó fokozat is. A *barnaföld* előfordulása lényegesen ritkább, fizikai talajféleségük vályog, vízgazdálkodásuk közepes. Nagyrészüket mezőgazdasági hasznosításban van. Kisebb kiterjedésben *réti talaj*, Iván közelében kis foltban *réti szolonyec* is előfordul.

Jellemző talajtípusok a körzetben: a közethatású, az ártéri és a réti talajok.

3.2.7. Természetes erdőtársulások

Rábaköz:

A Pannoniai flóratartomány (Pannonicum) átmeneti flóraidékének Kisalföld (Arrabonicum) flórajárásába tartozó vidék egykor lápokban, mocsarakban gazdag volt. Természetes erdőtársulásai az éger ligetek, a nyírlápok, a gyertyános-kocsányos tölgyesek és a tölgy-kőris-szil ligeterdők. Ezek azonban mára csak nyomokban lelhetők fel, helyüket elegyes kocsányos tölgyesek, kőrisesek, cseresek, néhol égerek foglalják el. Jellemző fafaj még az akác és az erdeifenyő, az ártereken pedig a nemes nyarak ültetvényei díszlenek.

Fertő-Hanság-medence:

A Pannoniai flóratartomány (Pannonicum) átmeneti flóraidékének (Praenoricum) Lajtai (Laiticum) és Kisalföldi (Arrabonicum) flórajárásába tartozó vidék természetes erdőtársulásai a nyír és az égerlápok, de a lecsapolások előtt ezek csak kisebb szigeteket alkothattak. A táj Körzetbe eső területén lévő szórványos erdőfoltokat mára nagyobb részben nemes nyárasok alkotják.

Ikva-Répcse-sík:

A Pannóniai flóratartományon (Pannonicum) belül részben az Alföldi flóraidék (Eupannonicum) Kisalföldi flórajárásához (Arrabonicum), részben az átmeneti flóraidék (Praenoricum) Alpokaljai flórajárásához (Castriferreicum) tartozik. A természetes erdőtársulásokat a mészkerülő gyertyános tölgyesek, a mezofil gyertyános kocsánytalan tölgyesek és a cseres kocsánytalan tölgyesek alkották.

Jellemző természetes erdőtársulások: a gyertyános-kocsányos tölgyesek (illetve azok nyomai), a cseres-kocsányos tölgyesek, a tölgy-kőris-szil ligeterdők, a fűz-nyár ligetek és az égerligetek.

Az erdőgazdálkodás számára legfontosabb őshonos állományalkotó fafajok: kocsányos tölgy (szlavón tölgy), magas kőris, cser, gyertyán, nagylevelű hárs, kislevelű hárs, fekete nyár, szürke nyár, fehér fűz, mézgás éger.

Idegenföldi (nem őshonos), illetve nemesített fafajok: fekete dió, vörös tölgy, amerikai kőris, akác, nemes nyarak (Pannónia, Kopecky, I58/57), nemes fűzek.

A kedvezőtlen termőhelyeken, amelyeken gazdaságosan fatermesztést folytatni nem lehet, a természetvédelmi szervezet bevonásával önfenntartó erdei ökoszisztémák kialakítására kell törekedni.

3.2.8. Tipikus termőhelyek jellemzése – termőhelytípus-változatok és célállományok

A jellemző tipikus termőhelyeket talaj-főtípus csoportosításban tárgyaljuk:

I. Váztalajok

A korábban *kavicsos váztalaj*ként jellemzett termőhelytípus-változatok egy része most a *cseri talajok*hoz került (a cseri talajok elkülönítésére eddig nem volt mód).

A vizsgált területen alig fordulnak elő.

II. Lejtőhordalék és öntéstalajok

A.) *Humuszos öntéstalajok*. A termőhelytípus-változat jelei: 252245 (GY-T, ÁLLV, HÖ, MÉ, V); 342235 (KTT-CS, IDŐSZ, HÖ, KMÉ, V); 342245 (KTT-CS, IDŐSZ, HÖ, MÉ, V).

Ármentett, vagy igen magas, esetleg közép magas fekvésű területek, így újabb elöntés és hordalék-lerakódás már nincsen, vagy alig valószínű, a talajfejlődés megindult. A már humuszosodó felső réteg kialakulását a megtelepedő erdő is segíti. Az egész szelvény rétegzett a különböző elöntéseknek megfelelően, és így tömödöttségük, összetételük is változik. A vízgazdálkodás és a tápanyag-feltáródás jó, a humuszos réteg már jó víztároló, és a jó kapilláris vízemelés ellensúlyozhatja az elöntések hiányát.

Eredetileg a keményfás ligeterdők, közép mély fekvésben, főleg, ha időnként víz alá kerül, a fűz-nyár ligeterdők termőhelye. A legjobb lehet nemes nyarak számára is, ha elérhető mélységig emelkedik a talajvíz.

III. Közethatású talajok

A.) *Cseri talajok*. A termőhelytípus-változatok jele: 313515 (KTT-CS, VFLEN, CSERI, ISE, V); 313525 (KTT-CS, VFLEN, CSERI, SE, V). A körzetben a legnagyobb területfoglalású talajok.

Mindig kavics vagy erősen kavicsos, - általában kettős eredetű - savanyú alapkőzetten kialakult „A-C” szintes talajok. A magas váztartalmú (60 % feletti) kavicsos rétegre vékony homokos-vályog, vályog réteg települt. Talajfejlődés tekintetében a váztalajok és a barna erdőtalajok közti láncszemet jelentik. Termőrétegük legfőljebb közép-mély lehet, általában 25-60 cm közé esik. Ennél sekélyebb termőréteg esetében már *kavicsos váztalajról*, mélyebb esetében általában *barna erdőtalajokról* beszélhetünk.

A szélsőséges viszonyok (főleg a vízgazdálkodásra nézve) erősen próbára teszik az ilyen talajokon álló erdők faállományát. Legjobban a cser és a kocsányos tölgy alaklmazkodik. Az akác a talaj levegőtlenése miatt csak sínylődik, hasonlóképpen a fenyők. Ennek megfelelően kell a vágásérettségi korokat a szakaszok alsóbb tartományában megállapítani, de a talajvédelmi rendeltetésű erdők fönntartása még alacsonyabb záródás mellett is indokolt lehet. A fölújítások sikerében kulcsfontosságú a megfelelő talaj-előkészítés.

A termőhely feltárás során tapasztaltak szerint a 25-30 cm-es, vagy ennél vékonyabb termőréteg esetén már az idős állományok sem záródnak megfelelően. Véghasználat során célszerű lehet az ilyen gyöngé foltokat fönnhagyni. A fenyveseknél nem ilyen egyszerű a helyzet, mivel fiatalon még jó fejlődést mutatnak, és később hirtelen romlik le egészségi állapotuk. Esetükben fokozottan kell támaszkodni a termőhely feltárás eredményeire.

IV. Barna erdőtalajok

A.) *Agyagbemosódásos barna erdőtalajok*. A termőhelytípus-változat jele: 314335 (KTT-CS, VFLEN, ABE, KMÉ, V); 314345 (KTT-CS, VFLEN, ABE, MÉ, V). Megjegyzendő,

hogyan a klíma itt több helyen már átmeneti jellegű a gyertyános-tölgyes és a cseres-tölgyes határán.

Ahol a vízzáró kavicstakaróra már 80-100 cm vastagságban rakódott lösz és por, azokon a helyeken alakultak ki a talajoknak pszeudoglejes altípusai. A jól bomló avartakaró alatt vékony, humuszos, morzsás „A₁” szint található. Ez keskeny átmenettel csatlakozik a porosan morzsás kimosódási („A₃”) szinthez, melynek pH-ja az egész szelvényben a legalacsonyabb (5,0 körüli). A „B” szint felső rétege még átlegezőzött, diós szerkezetű vályog. Folyamatosan megy át a glejes, agyagos „B_g” szintbe, mely már poliéderes, és vas-mangán kiválásokat is tartalmaz. Ha a glejes réteg nincsen túlzottan közel a felszínhez, akkor jó a vízgazdálkodás és a tápanyag-főltáródás is. A talajtípust különösen a kocsányos tölgy kedveli, magasabb vágáskorra is tervezhető a fafaj.

B.) Pszeudoglejes barna erdőtalajok. A termőhelytípus-változatok jelei: 314425 (KTT-CS, VFLEN, PGBE, SE, V); 314435 (KTT-CS, VFLEN, PGBE, KMÉ, V).

A vastag, humuszos, morzsás szerkezetű, jól átlegezőzött „A” szint alatt keskeny átmenettel következik a jóval kötöttebb „B” szint. Ennek alsó rétegei már vízviisszaduasztó hatásúak, pszeudoglejesek. A homokos-, vagy többé-kevésbé cementált kavics alapkőzet szintén pszeudoglejes. Az időszakos túlnedvesedés és kiszáradás ezt a talajtípust is jellemzi. Ha a glejes réteg nincsen túlzottan közel a felszínhez, akkor jó a vízgazdálkodás és a tápanyag-főltáródás is. Az erdő ezeket a felső, átlegezőzött rétegeket tudja hasznosítani. A pszeudoglejes állapotokat elviseli a gyertyán, a cser, a kocsányos tölgy és az erdeifenyő is.

C.) Barna föld (Ramann-féle barna erdőtalaj). A termőhelytípus-változatok jelei: 414535 (ESZTY, VFLEN, BFÖLD, KMÉ, V); 314535 (KTT-CS, VFLEN, BFÖLD, KMÉ, V)

A barnaföld „A” szintje humuszosan morzsás, a „B” szint vályogos, diós, rozsdabarna. A termőréteg mészmertes, kémhatása 5-6.5 pH közötti, egyenletesen vályogos, a felső réteg gazdagon humuszos, morzsás, ezért a vízgazdálkodás abban jó. A tápanyag-főltáródás jó, de a vízgazdálkodásnak a viszonylag vékony termőréteg, és a szárazabb éghajlati viszonyok gátat szabnak, így csak közepes termőerejű talajok.

Elsősorban a cseres-tölgyesek termőhelye, de kedvező kitettségekben, völgyekben a *Poa nemoralis* gyertyános-tölgyesek is éltek rajta. Nagy területen erdeifenyőt és akácot telepítettek a termőhelyre. Az állományok közepes-jó növekedésűek. A vágásérettségi korok kerüljenek a szakaszok közepére.

V. Szikes talajok

A körzet erdőterületein nem fordulnak elő.

VI. Mezőségi (csernozjom) talajok

A körzetben nem fordulnak elő.

VII. Réti talajok

A.) Típusos réti talaj. A termőhelytípus-változatok: 327125 (KTT-CS, VÁLT, TR, SE, V); 347135 (KTT-CS, IDŐSZ, TR, KMÉ, V); 447135 (ESZTY, IDŐSZ, TR, KMÉ, V).

Kialakulásukban fontos szerepet játszott a felszínhez közel emelkedő talajvíz. A humuszban gazdag „A”-szint morzsás szerkezetű. A humusztartalom lefelé csökken, majd hirtelen tűnik el. A „C”-szint felső rétegére jellemző lehet a mészföhlalmozódás, és ez a szint már időszakosan glejes is lehet. Tápanyag-gazdálkodásuk jó, de a talajvíz felszíntől való mindenkori távolsága erősen behatárolja lehetőségeinket.

Természetes állapotukban nem erdei termőhelyek. A lecsapolt területeken nemes nyarasok, kőrisesek, égeresek élnek, gyakran már túl száraz viszonyok között.

B.) Öntés réti talaj. A termőhelytípus-változatok: 347535 (KTT-CS, IDŐSZ, ÖR, KMÉ, V); 357535 (KTT-CS, ÁLLV, ÖR, KMÉ, V); 347546 (KTT-CS, IDŐSZ, ÖR, MÉ, AV); 347555 (KTT-CS, IDŐSZ, ÖR, IMÉ, V); 247555 (GY-T, IDŐSZ, ÖR, IMÉ, V).

Az elöntésekből származó rétegzettség már elmosódik, a humuszos rétegek vastagsága a 100 cm-t is meghaladhatja. A tömött, poliédes szerkezet gyakran levegőtlen és változó mélységekben glejes is.

Természetes állapotában fátlan talajtípus, de a lecsapolt területeken a szántó és legelő hasznosítás mellett erdők(kocsányos tölgyesek, kőrisesek, égeresek) is állnak.

C.) Lápos réti talaj. A termőhelytípus-változat: 457637 (ESZTY, ÁLLV, LR, KMÉ, A).

Az „A” szint humuszban igen gazdag, de már jelentős az ásványi anyagtartalma is, laza, morzsás szerkezetű. A „C” szint rendszerint mésztartalmú, vályogos homok, vagy agyag, legalább időszakosan glejes, a kettő szint között az átmenet keskeny. A talajvíz kapilláris úton a felső szint alját is nedvesen tartja. Felső rétegek víztároló képessége nagy, de laza szerkezetük miatt gyorsan kiszáradóak is. A lecsapolásoktól nem érintett területeken túl nedvesek az erdő számára.

A patakok és folyók mentén égeresek és füzesek élnek ilyen talajokon. Sokszor nemes nyarasokat telepítettek, melyeknek növekedése a humuszos réteg vastagságától, és a talajvíztől függ.

VIII. Láptalajok

A körzet erdőterületein csak kis foltokban fordulnak elő.

IX. Mocsári és ártéri erdőtalajok

A.) Réti erdőtalaj. A termőhelytípus-változatok kódja: 319135 (KTT-CS, VFLEN, RÉTIE, KMÉ, V); 349135 (KTT-CS, IDŐSZ, RÉTIE, KMÉ, V); 349136 (KTT-CS, IDŐSZ, RÉTIE, KMÉ, A).

Az eredetileg réti körülmények közt kialakult talajokon a vízjárások változásai után megtelepedett erdő alatt kialakult termőhelyek. Az erdő hatását a talajban a diós szerkezet és a rozsdabarna elszíneződés jelzi. Vályogos szövet esetén kedvező, jó termőhelyek lehetnek. Agyagos szövet esetén gyakori a levegőtlenesség, tömődöttség.

A természetes erdőtársulás a tölgy-kőris-szil ligeterdő, magasabb térszinteken ill. többletvízhatástól független állapot esetében a gyertyános-kocsányostölgyes. A Körzetben mindkettőnek csak nyomai találhatók.

A körzet termőhelyi adatainak összefoglaló ismertetése

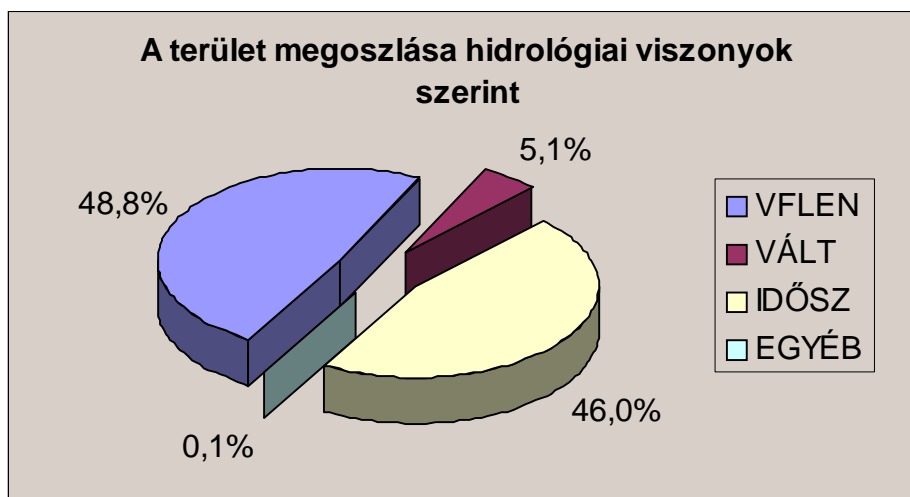
Klíma. A terület döntő része a *kocsánytalan tölgyes-cseres* klímába tartozik, elenyésző hányada a *gyertyános-tölgyes*, illetve az *erdős sztyepp* klímába. Az elmúlt évek csapadékhiánya azonban, főleg a kiritkult állományokban, és a felújításokban *erdős sztyepp*-közeli viszonyokat eredményezett. Gyakoriak a határozottan be nem sorolható, átmeneti jellegű termőhelyek is.

Területi megoszlás klímák szerint

9. ábra

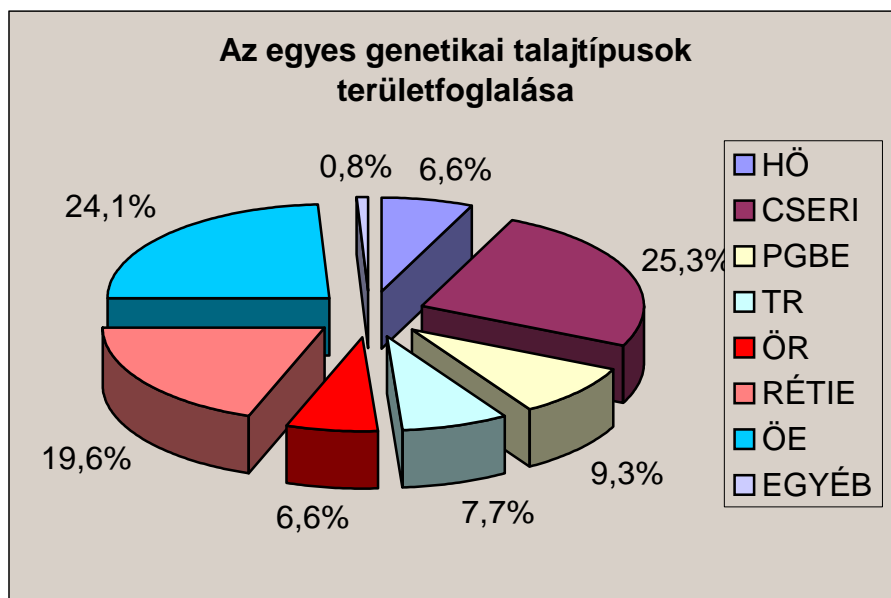
Hidrológia. A többletvízhatástól független termőhelyeken túl jelentős az *időszakos vízhatásúak* területfoglalása is. Köszönhető ez a gyakran a gyökérszóna számára elérhető mélységig emelkedő talajvíznek, főleg az árterületeken, de a réti talajoknál is.

Hidrológiai viszonyok

10. ábra

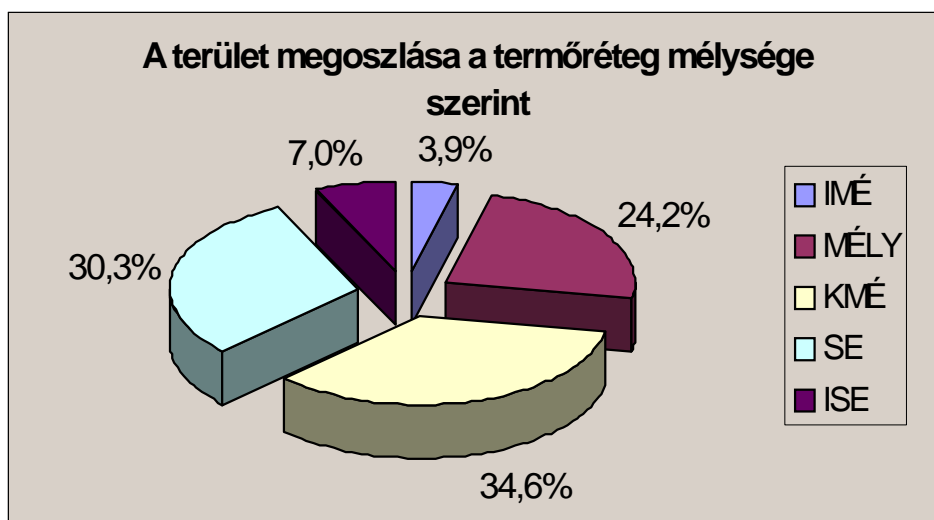
Genetikai talajtípus. Föltűnő sajátossága a területnek a közethatású talajok közül a *cseri talajok* nagy területfoglalása (felszínközeli folyami eredetű kavicsstakaró). Ezek mellett az *ártéri* és a *réti* a nagyobb területfoglalású talajtípusok.

Genetikai talajtípusok

11. ábra

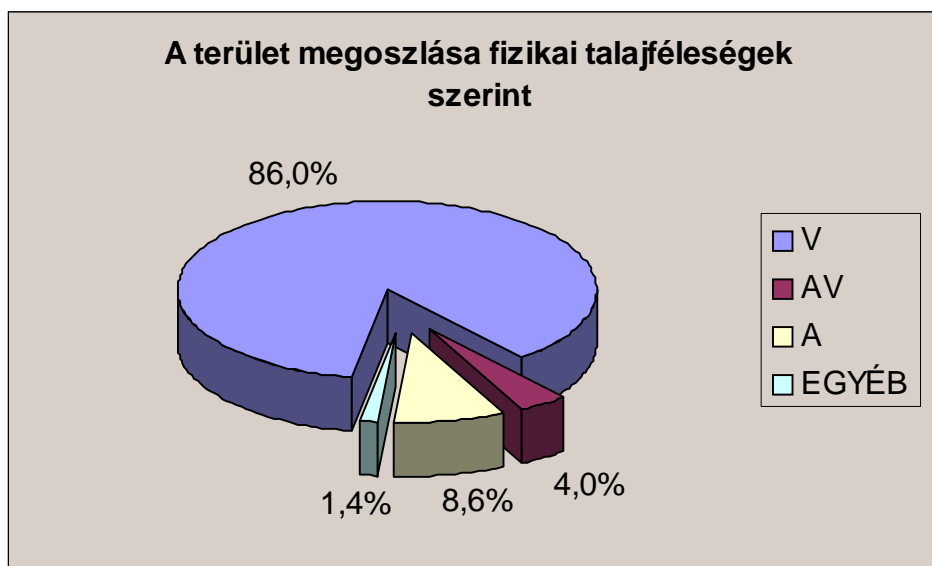
Termőréteg mélysége. Az előbbieken megfigyelhetőekkel összhangban meglehetősen nagy a *sekély* és *közepesen mély* termőhelyek területaránya.

Termőréteg mélysége

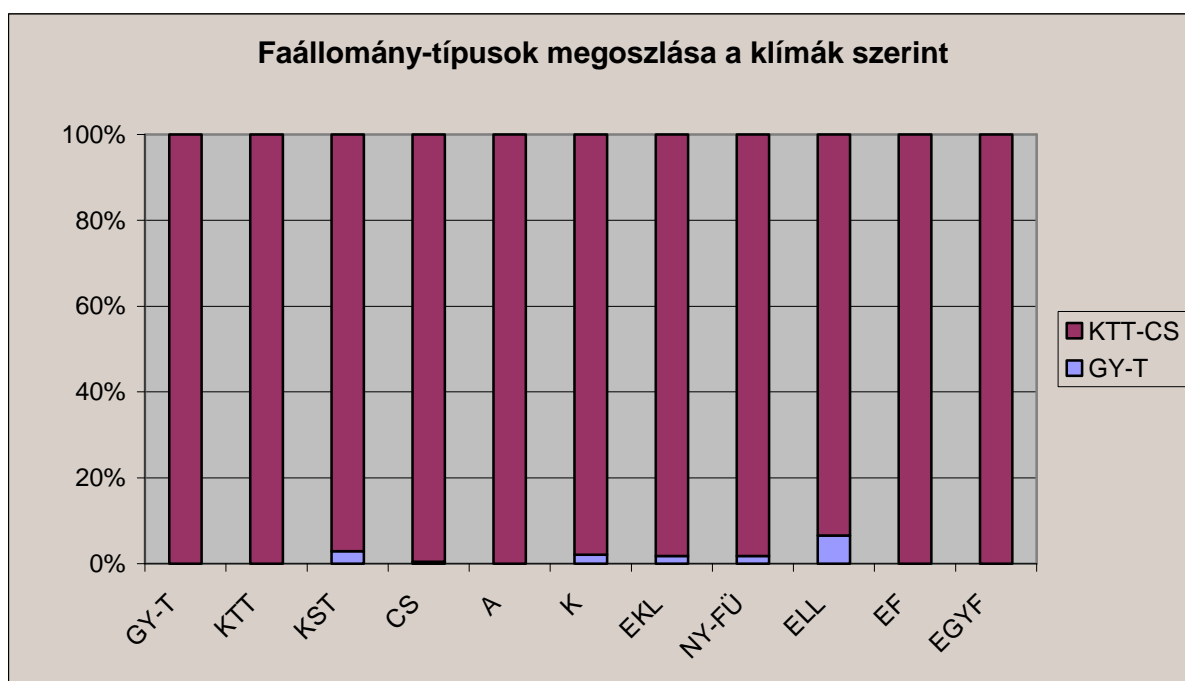
12. ábra

Fizikai talajféleség. A talajok zöme vályog fizikai talajféleségű.

Fizikai talajféleség

13. ábra

Faállománytípusok megoszlása

14. ábra

A területen 139 termőhelyfeltárásról van felhasználható adatsor (T-lap), ebből 55-höz nemcsak helyszíni, hanem laboratóriumi vizsgálatok is készültek. A jelenlegi felvételhez kapcsolódóan ebből 9 helyen készült részletes feltárás. A vizsgálatok átlagos sűrűsége: 39,5 ha-onként egy talajgödör illetve fúrás.

A termőhelyfeltárási adatsorok (T-lapok tartalma) a Körzet erdőszet nélküli területeire vonatkozóan a mellékletben csatolva van az erdőtervhez.

Az erdőrészletenkénti termőhelyi adatok az előforduló termőhelytípus változatok közül a legnagyobb területűt tartalmazzák.

3.3. Az erdő állapotának értékelése

3.3.1. Az erdő múltjának történelmi áttekintése

Az erdő múltjára vonatkozóan sajnos kevés ismeret áll rendelkezésünkre. A legfőbb források az előző üzemtervek, valamint a saját terepi tapasztalataink. Helyenként hivatkozunk más dokumentumokra is. A forráshiány legfőbb oka abban keresendő, hogy Körzetünk jelentős része nem erdővidék, kicsi erdőterülettel, szétszórt erdőfoltokkal jellemezhető.

A Rábaközi körzet egységes képéhez hozzá tartozna a Hanság déli és a Győri körzet nyugati része is. Ezek a területek együtt fejlődtek a körzet nagy részével, de jelenleg a szigorúan vett Rábaközi körzet tárgyalása a cél.

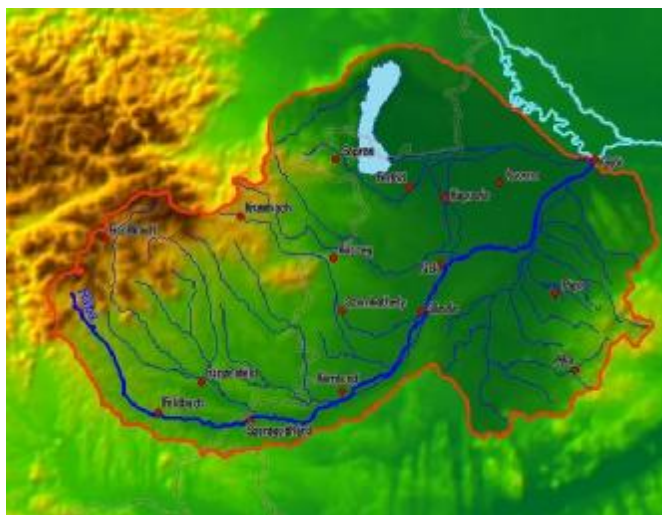
A Rábaközi körzet képét elsősorban a vízfolyások határozták meg és határozzák meg ma is. A víz régóta formálja a táj képét.

Vízrajzi szempontból a Rábaköz legjelentősebb folyója a tájat keletről és délről határoló "Öreg"- Rába. A másik természetes vize a Répce, amely a tájegység nyugati határa. Jelentős még a Rábából Nicknél kilépő Kis-Rába. A Répce és a Kis-Rába a Hanságban egyesül, s az egyesüléstől Rábca néven folytatja útját, s egyben a Rábaköz északi határát képezi. A Rábasziget - gyakran nevezték így a tájat a XVI. században - belső része sem szűkölködik vizekben. A Rába egykori fattyúágai behálózják a Rábaközt. Ilyen például a Mák-ér, Sárdos-ér, Keszeg-ér, Linkó-ér. Az utóbbiak Csorna alatt Malom-érré egyesülnek (1. kép).

A Rába, Répce, Marcal ma szerényen megbúvik az ártéri ligeterdők koszorújában, a síkvidékből kiemelkedő tölgy, kőris, fűz, nyár erdők tövében.

A Rábaköz vízrajza a 17. és a 20. sz-ban

1. kép

Hajdan a puszta létért is kemény férfias küzdelmet kellett folytatni a víz ellen. Turisztikai szempontból még felfedezésre vár ez a látszólag egyhangú kultúrtáj. Szántóföldek, gazdag ártéri legelők simulnak a csendes, néha eldugott falvakhoz. A szorgalmáról híres rábaközi ember nemcsak néphagyományokat teremtett, de felépítette Árpás, Szilsárkány, Csorna csodálatos templomait, és a térség nemessége sem csak a harcban jeleskedett. Beled, Szany és Rábasebes kastélyai az egykori gazdáik ízléséről is árulkodnak.

Honnan számíthatjuk itt a történelmet? Visszamehetünk az ember előtti időkre, de ennek lényegét és a folyamat végét már a termőhellyel kapcsolatos fejezetben tárgyaltuk.

A régészeti leletek bizonyossága szerint az őskor embere ezen a vidéken is megfordult. A terület már a bronzkor óta lakott. A terület akkor valószínűleg még erdősebb volt.

A római terjeszkedés után a Rábaköz képe először változott jelentősen. Több átkelőről tudunk a Rábán. A fejlett római úthálózat ezen a tájon vezetett Arrabona felé is. Az utak, folyók mentén települések alakultak ki. Ezzel párhuzamosan az erdőterületet az ember birtokba vette.

A Hunok nyomait szintén fellelhetjük régészeti leletekből. Több temetőt feltártak a körzetben. A hunok után az avarokat találjuk itt. A Rábaköz volt a Kisalföld legsűrűbben lakott része. Bágyog, Szil, Bősárkány, Mihályi, Szany mellett tárták fel temetőiket.

Honfoglalás után letelepedő magyar törzseket a 9. sz. végétől találunk a területen. Több lószerszámos temetkezést is feltártak. Az Árpád korban épült ki a nyugati gyepűrendszer is, a gyepük védelmére a besenyő törzseket telepítették ide. A védelemben nagy szerep jutott a vizeknek, amik segítségével a laposabb részeket könnyedén el lehetett árasztani. Ez ugyanannak a gyepűrendszernek volt része, mint Vasvár környéki sánc, vagy a Somogyvár környéki sáncrendszer. Minden esetben megtaláljuk a védelmi vonalon az átjárókat is. A Rábaközben az átjáró Kapuvár volt, ahogy a „kapu” név is mutatja. Ebben a korban az erdő is a védelmi rendszer része volt, feleslegesen nem irtották. A legelőket a Rába menti réteken alakították ki, vették birtokba.

A Középkorban alakultak ki a ma is használatos dűlőnevek is, amelyek esetenként szemléletesen árulkodnak az egykori viszonyokról, az adott dűlő múltjáról, vagy termőhelyi viszonyairól, esetleg egyéb jellemzőiről.

A Rábaköz a XIV. század táján már sűrűn lakott tája volt országunknak. Rengeteg kisebb község volt a Körzetben, amelyek a művelt földek nagy kiterjedése miatt sűrű, aprófalvas régiót alkottak.

Mohács után alakították ki a Bécs védelmét szolgáló rendszert. Ennek jelentősége nem a harcokban, hanem inkább a lakosság riasztásában volt. Fontos szerep jutott a vizes, mocsaras fás ligeteknek, ahol a lakosság és az állatállomány könnyebben átvészelte a vészterhes időket. A török kiűzése után nyugalmasabb időszak következett.

A földterületek jó része nagybirtok szerkezetbe tagolódott. Jelentős érdekeltsége volt a csornai prépostságnak és az Eszterházyaknak. Erre az időszakra tehető a népművészet és a hagyományok jelenkori formáinak kialakulása és rögzülése. A jellegzetes rábaközi viselet és a népdalok őrzik a föld és az ember egykori kötődését. A pásztorkodásra utal a „szili kút, szanyi kút, szentandrás kút, sobri kút” is. Köztudott hogy Sobri Jóska is erről a vidékről származott el bakonyi betyárnak, miután egy fiatal kori csínytevés miatt a csendőrség a kérdőre akarta vonni.

Néprajzilag érdemes kiemelni a körzetben található sárkány motívumot is (Bősárkány, Szilsárkány), amely a magyarságkutatók szerint népünk Kelet- Ázsiai eredetére utal. A Kelet- és Közép-Ázsiai népek között a sárkány szerepe a kapuőrzésben van. Képi megjelenítését a székelly kapukon is megtaláljuk.

Hiába voltak szabadságharcok, Bécs közelsége és az udvarhoz hű urak miatt a lakosság a harcokból jórészt kimaradt. Ennek a viszonylagos nyugalomnak eredménye, hogy a mezőgazdaság fejlődhetett. A kövér földek miatt a gabonatermesztés került előtérbe, ennek nyomait a vízfolyásokon lévő malmok sűrűségén is lemérhetjük. A növénytermesztés és az állattenyésztés előtérbe kerülésével az erdőgazdálkodás elvesztette jelentőségét. Mindez az erdősültség mértékén is tükröződik.

A kiegyezés után a malomipar jelentős fejlődésnek indult. Ez a Csornai malom méretében és kapacitásában jól tükröződik. A malomipar megkövetelte a növénytermesztés biztonságosabbá tételét, ezért elkezdődtek a folyószabályozások. Az erdők képe jelentősen megváltozott. Az addig mindenfelé kanyargó Rába folyó gát közé zárásával egyes területek vízháztartása jelentősen leromlott. Elindult egy szárazodási folyamat. A régi meder meandereit még ma is lehet követni az árkok felferődött bozótjai mentén.

Valószínűleg kb. 150 éve jelent meg az akác fafaj a térségben (is), majd egyszerű kezelést, nevelést, gyors növekedését, faanyagának kisparaszti felhasználására nézve kedvező tulajdonságait megismerve rohamosan el is terjedt. Az addig őshonos fafajokból álló, tűzifaerdőként és legeltetésre használt, valószínűleg cserjés-bokros-ligetes erdőket hamar lecserélték a kisparaszti kezelésben rentábilisabb akácra. Ezt a folyamatot elősegítette, hogy a történelmi Magyarországon máshol (Kárpátok), lényegesen jobb termőhelyen, jobb minőségű iparifát lehetett termelni és nem volt szükség a mai határokon belül minőségi fatermelésre.

Az erdők szerepe jelentős volt a legeltetésben is. Bécs felé a csordákat és kondákat ezen a területen hajtották át. Gyakori volt a legeltetés és a makkoltatás.

A faanyag közelítése és kiszállítása évszázadokig azonos módon, azonos eszközökkel, szekérrel történt. Ezt ló, ökör, tehén, ritkán bivaly húzta. A szekeret fából és a hozzá való vasalkatrészekből készítették helyi bográrok és kovácsok. A hozzávaló faanyagot helyben szerezték, vagy a környező községekben vették.

A kerékagy szilból vagy kőrisből, a zápok, nyújtó és tartozékai és az oldalak, csapszegek akácból, a löcs, a talp kőrisből készült. Esetenként eper, ihar, gyertyán, fenyő, nyír, nyár anyagot is használtak különböző alkatrészekhez.

A folyószabályozás hosszú folyamat volt. A Rába mentén közkeletű volt az a vélekedés, hogy az árvizek legfőbb kiváltói a vízimalmok. A tulajdonosok, illetve bérlők a gyakori alacsony vízállás miatt gátakkal duzzasztották fel a vizet. Korabeli szakkifejezéssel élve; a „malomfej”-et megemelték. Ezeknél a gátaknál a levonuló árhullám rendszeresen kilépett a folyómederből.

A folyószabályozás a XX. században is folytatódott. A Trianoni békekötés után a fejlődés megakadt. A határ relatív közelsége itt is éreztette hatását.

Az érintett erdők képeire alapvetően a legutóbbi három birtokrendezés, pontosabban tulajdonos-változás nyomja rá a bélyegét (a történelem folyamán több is volt, de ezek hatása a jelenben már alig érezhető):

1. A II. Világháború,
2. az MGTSZ-ek megalakulása,
3. a kárpótlási folyamat és a részarány tulajdon nevesítése.

Látható, hogy az utóbbi 50 év mozgalmas volt az erdők szempontjából is. Tudjuk, hogy a történelem menete gyorsul, intenzívebbé válik. Erdő esetében 50 év általában még jól nyomon követhető időintervallum. A múltat szakaszoló fordulópontok nem egy-egy „schnitt, csapó, felvétel indul”-szerű időpontok, inkább több évig tartó időszakok voltak. Az új rendszer egyazon állomány esetében is hozhatott jelentős változásokat, hiszen 50-100 év egy faállomány élettartama.

A vázolt fordulópontok jelentős történelmi események voltak, amelyek tabula rasa-t okoztak a gazdálkodásban, utánuk pedig szükségszerűen szakmai újjáépítés következett be.

Így az 1. pont előtti reformkorszak, jobbágyvilág megszűnése, úrbéri rendezés, majd az 1848-as forradalom, amelynek következményeként a kiegyezés (és még 10 év) után a volt jobbágyok végre kezükbe vehették az erdeiket.

Trianon a Körzetben erdészeti szempontból különösebb változást nem hozott, bár az erdők szerepe átértékelődött.

A II. Világháború pusztítása, a nagybirtokok államosítása, a földosztás, majd folytatásként a téjeszesítés(tagosítás) lényegesen új helyzetet teremtett.

Ennek ellentétes hatásaként a 80-as évek végétől a csődbe ment tsz-ek, majd a maradék tsz-ek földtulajdonainak és az állami erdők egy részének magánosítása volt egy-egy, „égszakadás-földindulást” okozó változás.

A most napirenden lévő átalakítás indikátora pedig az erdők fokozottabb közhasznú-természetvédelmi szerepét előtérbe helyező társadalmi igény. Ennek hatása is felér majd az előbbiekével.

Az elmúlt 50 évben a tudományosan megalapozott, fejlett erdőgazdálkodás hosszú távon csak részben érvényesült, a lassan növekvő fafajok állományait az erdősítéstől a véghasználatig egyazon eljárásokkal, célokkal és elvekkel a forrongó világ miatt nem kezelhették.

A II. Világháború utáni birtokrendezés:

Ennek során sok erdő került a (földosztások keretein belül, a felfebb felsorolt magánbirtokoktól leválasztva) kiosztásra magángazdák között, valamint a nagybirtokok államosításával, azok utódaként megalakult az Államerdőszet.

Az 50-70-es évek egyik megemlíthető, már történelemszámba menő irányzata volt az erdőgazdálkodási termelés intenzívvé alakítása. Előtérbe került a gazdasági racionalizálás, a természetes folyamatok követése háttérbe szorult. A célszerűen minél nagyobb erdőrézset kialakítása, az ipari jellegű erdőkezelés volt a kornak megfelelő kíváncsi. Ennek egyik útja a gyorsabb növekedésű, kevesebb törődést is elviselő, „kényelmesebb” fafajok, mint az erdeifenyő, nemes nyarak és az akác alkalmazása voltak.

A „térszerítést” követően, az addigi önálló gazdálkodás megszűnt. Mindössze a háztájiban maradt kisebb földterület. Az egykori magánerdők ekkor mind szövetkezeti kezelésbe kerültek.

Az MGTSZ szintjén mindenképpen egységesebb, tervszerűbb, és az eltérő egyéni érdekektől független gazdálkodás kezdődött. Úgy is felfogható, hogy újabb "erdőbirtokosságok" keletkeztek. Ennyit az MGTSZ-ek javára írhatunk. Azonban a régi erdőbirtokosságok MGTSZ-be lépése után a gazdálkodás színvonalában nem történt igazán javulás, sőt, esetenként előfordult a negatív változás is. Az MGTSZ-ekre általánosságban igaz (és a tárgyalt területek régi tsz-ei sem kivételek), hogy a fő profiljuk a szántóföldi növénytermesztés és az állattenyésztés volt. Az erdészeti ágazat "mostohagyermek" volt, energia, anyagiak csak az előbbiek után jutott az erdészeti műveletekre. A megfelelő fafajjal való erdősítés, az ápolások, gyérítések sok esetben elmaradtak, vagy szakmailag nem megfelelő szinten lettek elvégezve. Esetenként az erdészeti ágazat mentette meg a TSZ-t a likviditási gondoktól.

A jelentős méretű állattenyésztés tekintélyes mértékű hígtrágya termeléssel is járt. Eleinte a patakokba folyt a szennyvíz, vagy a közeli kavicsbányákba eresztették a hígtrágyát. Aratást követően jutott a szántókra is. Az erdészeti és a mezőgazdasági termelés összekapcsolásának egyik mára kiható következménye a nemesnyár főfafajú szennyvíz-hígtrágya elhelyezést szolgáló erdők kialakulása. Ezek maradékát találjuk Szil 12-s tagban.

A 80-as évek vége felé a mezőgazdasági tevékenység iparszerű jelleget öltött (monokultúrák, nagy táblaméret, állattenyésztés). Egyes területeken a TSZ-ek felhagytak a földműveléssel (pl. árokpartok, erdők közvetlen szélei, legelők), és ennek nyomán tovább nőtt az erdőterület.

A 90-es évek végi változások a tulajdonosi szerkezetben hoztak jelentős változást. Megindult egy felosztási folyamat, ahol az erdők jelentős része visszakért magánkézbe.

Innentől az erdők szerepe is változott. Előtérbe került a tőketartalékolás. Sok a túltartott erdő, ebből fakad az egészségi állapot gyengése is.

Sík területen az erdők tájképi szerepe jelentős. Tájegységi jellemző, hogy az ősfolyók hozományaként szinte minden falu határában találunk kisebb nagyobb kavicsbányát (2. kép). A magas talajvíz miatt a felhagyott részeken többnyire nyílt vízfelületek, tavak keletkeztek. Ezeket is általában spontán felterődző galériaerdők szegélyezik.

A kisleludi egykori kavicsbánya ma

2. kép

A közeljövőben a körzet tájképileg nem fog változni. Ugyanígy megmaradnak a ligetes, bokros ártéri jellegű erdők, de a szárazabb területek ugar, szántó, erdő területeiben se várható jelentős változás. A birtokkoncentráció alig folyik.

Erdőtelepítésre alkalmas területet még bőven található, így az erdő terület aránya bizonyosan növekedni fog. A telepítések fafaj-összetételében azonban nem várható lényegi áttörés, ami a termőhelyi tényezők mellett az akác sokcélúságával (tüzifa, tápanyagok, méhészet, vadkár tűrés, stb.) is magyarázható. A földtulajdonosok többségének igényeit az akác célállomány kielégíti, így a nemes tölgyek térfoglalásának növekedése a jelentős támogatások ellenére sem várható.

Az erdőgazdálkodási tevékenységet nagymértékben befolyásolhatja a klímaváltozás. Nem tudható, hogy valóban elindult-e egy szárazodási folyamat és a kutatók álláspontja nem is egységes. Észrevehető az időjárási folyamatok szélsőségesessé válása, de nem tudható, hogy ez egy folyamat kezdete, vagy a sokéves átlag adataiba még az erőteljes kilengések beleférnek. Amennyiben valóban szárazabbá válik a klíma, akkor várható a jelenleg jó famínőséget szolgáltató területek aránya további csökkenése.

3.3.2. Az erdő állapotának értékelése

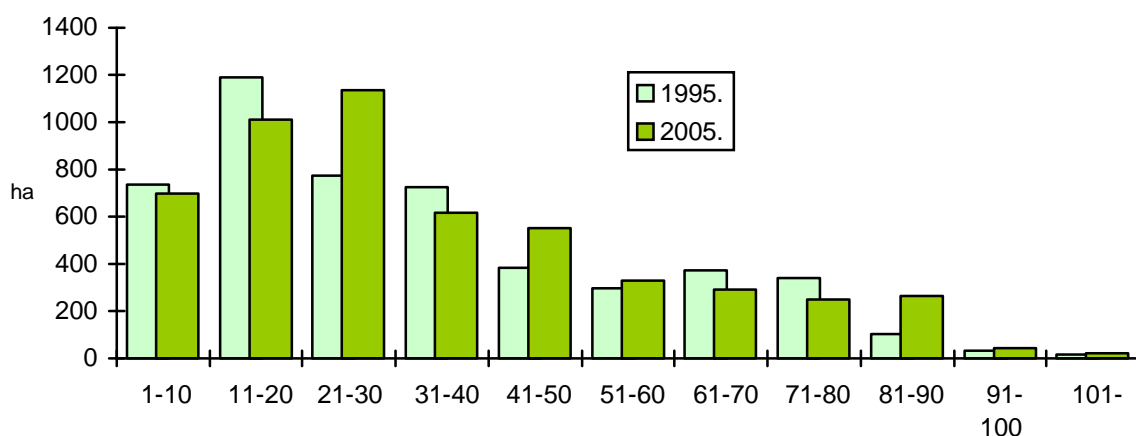
3.3.2.1. Faállományviszonyok

Korosztályviszonyok (2.3.1. táblák)

A korosztályviszonyok elemzése során azt is vizsgáljuk, hogy a 10 évvel korábbi, a Körzetre vonatkozó korosztályadatok mennyit változtak a ciklus során. Fontos megemlíteni, hogy a korábbi bármely korosztályba tartozó adatot, most eggyel magasabb korosztály csoportban kellene, hogy megtaláljuk. A mennyiségi adatok tekintetében ezért fontos képet alkothatunk az adott korosztályban történt tevékenységekről (fakitermelés), történésekről (természetes elhalás, természeti károk).

A korosztályviszonyok vizsgálatát az összes erdőterületre végeztük el. A különleges rendeltetésű területek ~360 ha-ja az összes erdőterület 6%-a. A különleges rendeltetésű erdők alacsony aránya miatt ilyen megbontásban csak indokolt esetben elemezzük a statisztikai eredményeket.

A fentiek után nézzük hogyan alakultak a korosztályviszonyok a 10 évvel korábbi állapothoz képest, amint az a 15. ábrán is látható.

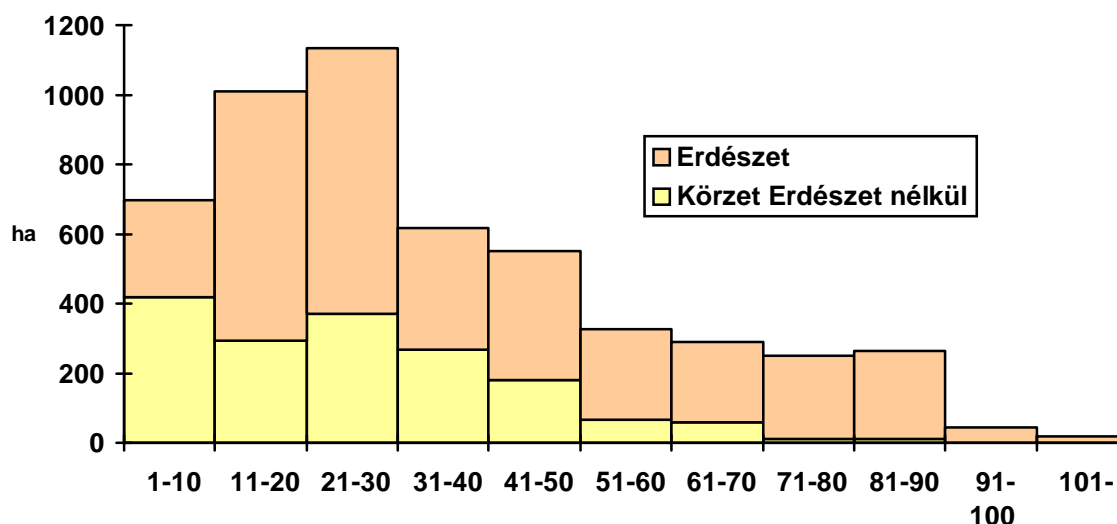

A jelenlegi és 10 évvel ezelőtti korosztályviszonyok összehasonlítása

15. ábra.

A korosztályviszonyokat illetően az Erdészet és a Körzet viszonyában összefoglalóan az alábbiakat állapíthatjuk meg (16. ábra):

- 41 év felett az Erdészet korosztályainak területe relatíve növekszik,
- a paletta az állami erdőben színesebb, a hosszú vágáskorú fafajok döntő szerepet játszanak (ez is oka az előbbieken leírt jelenségnek),
- a Körzetben a rövid és hosszú vágásfordulóú fafajok egyaránt képviseltetik magukat.

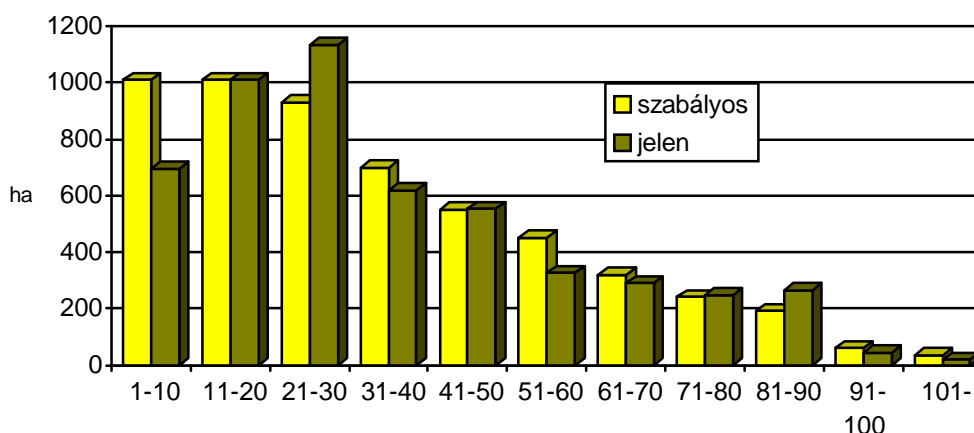
Korosztályviszonyok a Körzetben (összes erdő, terület hektárban)

16. ábra

A Körzet erdőterületeinek korosztályviszonyait vizsgálva láthatjuk, hogy az első korosztály kivételével a korosztályok területe 21-30 éves korosztályig nő, majd hirtelen csökkenő tendenciát mutat. A 81-90 éves terület kiemelkedése az ebben a korcsoportban található hosszú vágásfordulójú fafajoknak (főleg az állami területeken lévő T, CS) köszönhető. Az első korosztály területében jelentkező hiány az üres területekre is visszavezethető (ültetetlen + erdősítések záródáshiányából származó üres terület). Az üres terület 290 ha, közepesnek mondható – az erdőterület 5,3%-a –, a szakmai téren iránymutató Erdészethnél ez arányaiban némileg kevesebb (4,7%). Az Erdészet nélküli Körzet területen hasonló tendenciák figyelhetők meg. Igaz, ott 90 évesnél idősebb korosztályt nem találunk. A 41-50 éves korosztályig aránylag egyenletesen oszlik el az erdőterület.

A szabályos állapotot esetünkben a jelenlegi területarányokat, jelenlegi vágáskorokat alapnak véve számoltuk ki (17. ábra). Ebből az ábrából szemléletesen kiderül, hogy hol van több a szabályos állapot szerinti kívánatos értéknél, és a többlet mértékében hol jelentkezik hiány. Az idősebb korosztályokban több van, a fiatalabbakban kevesebb.

A jelenlegi adatokat érdemes összevetni a szabályos korosztályeloszlással.

A jelenlegi és a szabályos korosztályviszonyok összehasonlítása

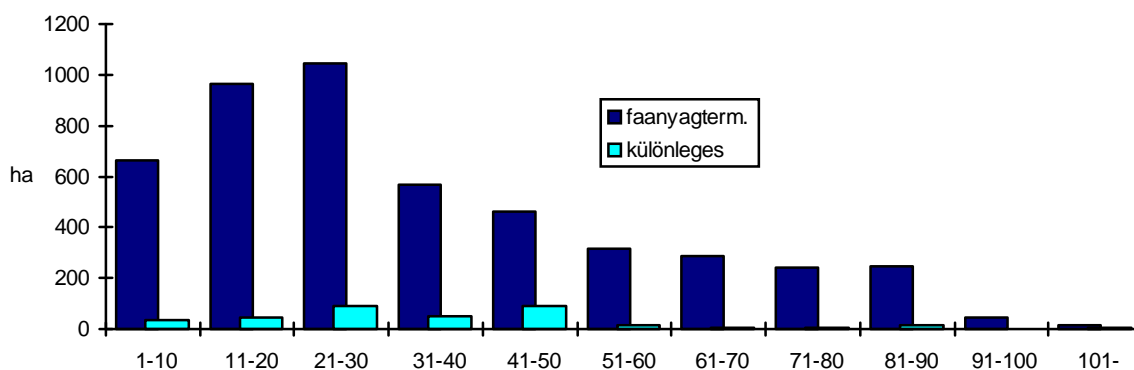
17. ábra.

A 17. ábra szerint a szabályos állapothoz viszonyítva az a jelentősebb különbség, hogy a fiatal, 21-30 éves korosztályokban a jelenlegi terület aránya magasabb. Ennek oka az alacsony vágásfordulójú fafajok egyenlőtlen eloszlásában keresendő. A fafajszerkezet tárgyalásánál még kitérünk arra, hogy a rövid vágásfordulójú fafajok hogyan befolyásolják ezt a képet. A 0-10 éves korosztályban látható eltérésekről már volt szó. Az idősebb erdőknél a jelen állapot a szabályoshoz közelít.

Az erdőterület fele az egész Körzetben az 1-30 év közötti korosztályban összpontosul, mely tükrözi a gyorsan növekvő fafajok (főleg akác, nemesnyár) nagy térfoglalását, valamint az elmúlt 30 év erdőtelepítéseinek (főleg az erdeifenyő) hatását. Ezzel kapcsolatban érdemes megjegyezni a következőket (15. ábra):

- Ø Viszonylag alacsony az első korosztály részesedése, ami az elmúlt években elmaradt véghasználatokra és a nem kielégítő erdőfelújítások záródáshiányára vezethető vissza. A véghasználatok elmaradásának egyik fő oka a kárpótlásból eredő rendezetlen tulajdonviszonyok, a záródáshiány oka pedig a természeti viszonyokban, esetenként szakmai hozzá nem értésben, és a munkaerő hiányában keresendő.
- Ø A régi "Tsz" időkben jelentős akácosítás, elakácosodás figyelhető meg (1-30 éves korosztály), emiatt a magánerdők és rendezetlenek területének a 33%-a az akác, míg az Erdészeti területének csak ~ 6%-a.
- Ø Túltartott akácosok jelenléte. Igaz sok esetben az akác csak elegyként szerepel fenyővel, tölgyel, vagy cserrel, és így az idősebb erdőrészekben mindig túltartottnak tekinthető.

A körzetben kevés a különleges rendeltetésű erdők aránya, de mégis érdemes megnézni, hogy az alapvető viszonyok vajon egyeznek-e a gazdasági és a különleges rendeltetésű erdők esetén.

A faanyagtermelő és a különleges rendeltetésű erdők

18. ábra

A 18. ábrából nyilvánvalóan látszik, hogy a különleges rendeltetésű erdők aránya elenyésző a Körzetben.

A **faanyagtermelést** szolgáló fiatal erdők csaknem fele tölgy és cser állományokból áll. Ezeket zömmel a Vitnyéd, Fertőendréd, Himod állami tömbökben találjuk. Ezen kívül a fiatal korosztályokban jelentős az akác és a nemesnyár jelenléte. Az 1-10 éves korosztály után jelentős ugrást találunk. Ennek oka, hogy bizonyos mértékű vágáskor emelés és véghasználat elhagyása miatt inkább az idős állományok aránya növekedett. Az elmaradt véghasználatok miatt erdőfelújítási kötelezettségek sem keletkeztek, így a fiatal 1-10 éves korosztályok

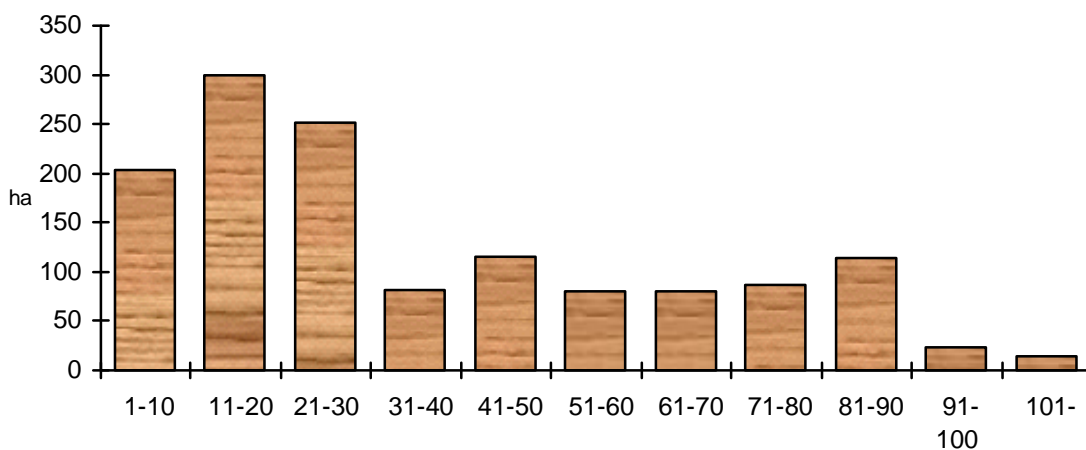
kisebb arányban vannak jelen. A 20-30 évnél idősebb korosztályok területe szabályos képet mutat, ami tartamos erdőgazdálkodásra utal. 90 év után azt tapasztaljuk, hogy a korosztályok területe 200 ha-ral lecsökken. A korosztályok területeinek csökkenése ebben az időszakban törvényszerű, de ez a 200 ha-s ugrás jelentősnek mondható a 31-90 évig látható egyenletes fogyáshoz képest.

A **különleges** rendeltetésű erdők zömmel mező-, part- és gátvédelmi rendeltetésűek, a korosztályszerkezet ebből adódóan is szabálytalan. Látható hogy a 1-50 éves korosztályok a különleges rendeltetésű területek 90 %-át tartalmazzák. Itt is az akác és a nemes nyarak aránya a számottevő. Érdekes megemlíteni, hogy a mezővédő erdők csak 50-60 éves korig találhatók, minden korosztály-kategóriában nagyjából egyenletes elosztásban (20-35 ha/korosztály). Érdekes ugrásokat találunk a 21-30 és a 41-50, éves korosztályokban. Ez arra utal, hogy bizonyos véghasználati lehetőségeket elhagytak, ez a védő funkció kihasználása és az esetleges rendezetlen tulajdonviszonyok miatt érthető folyamat.

Korábban többször szoltunk arról, hogy egyes fafajcsoportok miként változnak az egyes korosztályokban. A továbbiakban a főbb fafajok (területarányuk alapján) korosztályviszonyait egyenként sorra vesszük.

A fő fafajok a következők:

- tölgy,
- cser,
- akác,
- kőris,
- nemes nyár,
- fenyő.

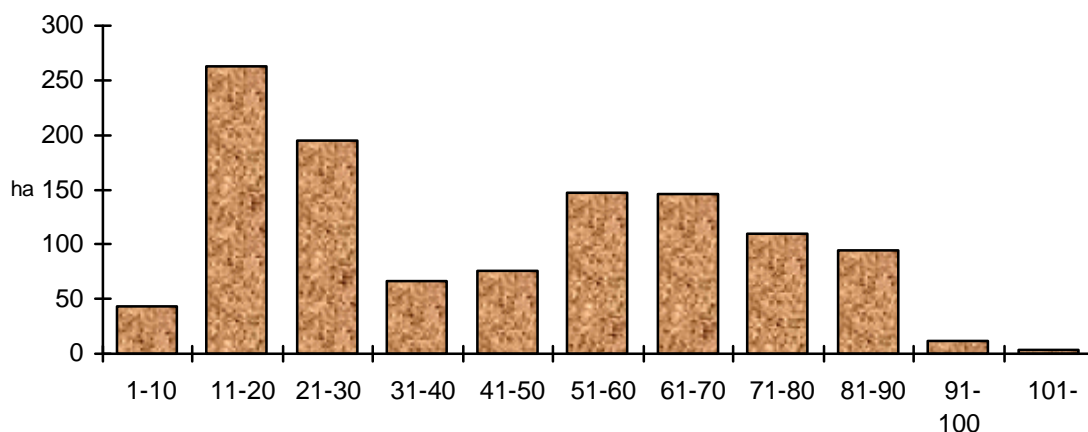
A tölgyek korosztályviszonyai (összes tölgy)

19. ábra

A tölgyek jelentős részét (99%) kocsányostölgy képezi, a kocsánytalantölgy csak elenyésző mértékben van jelen. A tölgyek nagy részét az állami erdészeti területeken, főleg az 1-30 éves korosztályokban találjuk. Ez főképp az ÁESZ által érvényesített „állami akarat” következménye, és ma kissé divat is a tölgytel történő erdőfelújítás és erdőtelepítés. Érdekes a 31-90 éves korosztályokra jellemző egyenletes tölgy eloszlás. Ez egy szabályos erdőképzet mutat, minimális korosztályokénti eltéréssel. A 90 éves kort meghaladva a borított terület drasztikusan lecsökken, a gyenge termőhely magas vágáskort nem bír el.

A sarjeredetű tölgyesek mára már csak jelentéktelen területet foglalnak el, azt is inkább az idősebb korban (véderdők). Erdőgazdálkodásunk egyik szakmai vívmánya a sarjasok területének csökkenése, bár természetvédelmi megfontolásokból nem kellene kizárnunk ezt a felújítási módot sem. (A sarjerdők génmegőrzés és biodiverzitás szempontjából sokszor nem megvetendőek.)

A tölgyek felújítása és nevelése a jövőben is kiemelt figyelmet érdemel. Kíváncsú lenne a mostani, az átlagnál magasabb területű, 11-30 éves korosztályok szintjén maradni.

A cser korosztályviszonyai

20. ábra

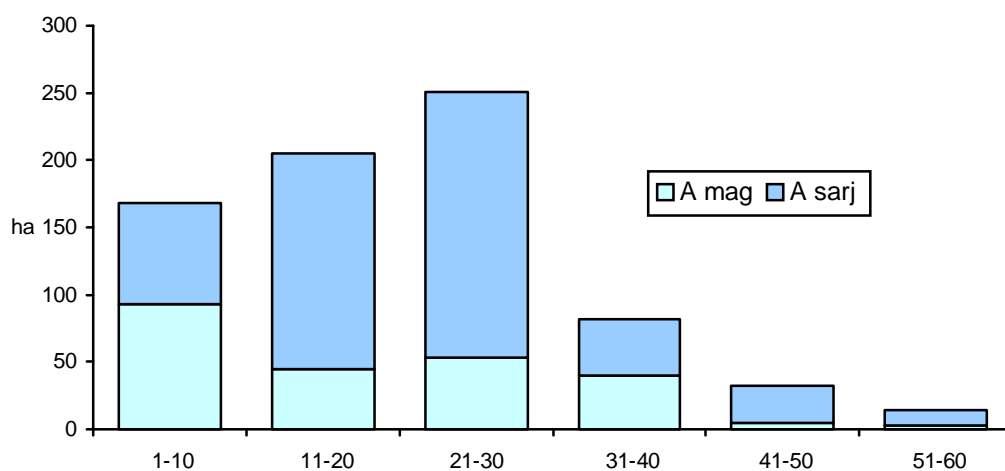
A 20. ábra szerint a cser fafaj területének korosztályonkénti alakulásáról sok tekintetben hasonló mondható el, mint a tölgyekéről. Igaz, itt az 1-10 éves korosztályban aránylag kevés a terület. Ennek oka, hogy az idős cserések felújítása számos esetben tölgygel történik (szerkezet-átalakítás). Látható a 10-30 évvel ezelőtti cser felújítások és telepítések magas mértéke (11-30 éves korosztályok). Cser esetében is jellemző a következetes vágáskor emelés, ami miatt a fiatal erdőfelújítások területe eleve kisebb. Figyelemre méltó az 51-80 éves korosztályokban a cser területi növekedése. (3. kép)

Különböző korosztályok a Vitnyéd 14-s tagban

3. kép

A jövőben kívánatosnak tartanánk, ahol a termőhelyi feltételek is adottak, a **kocsányostölgyek** térfoglalása növekedjen. A cser területe a 51-80 éves korosztályokban nagyobb mint a tölgyeké. Azokban a korfokokban már a jóval életképesebb cser került fölénybe.

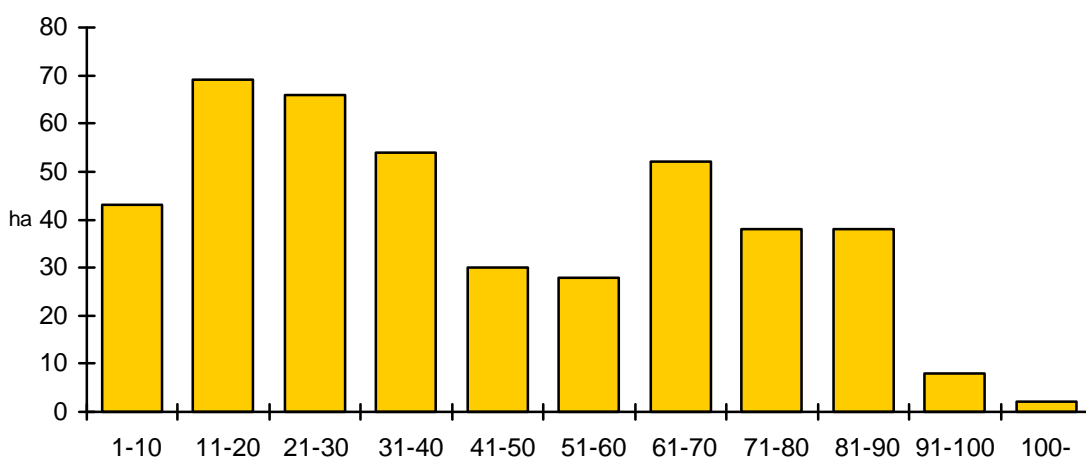

Az akác korosztályviszonyai eredet szerint (összes akác)

21. ábra.

A 21. ábrán látjuk, hogy 1-30 éves korosztályokban az aránynövekedés egyenletes és jelentős. A korábban elegyes erdősávok teljes mértékű elakácosodása számottevő, de ugyanez a nagyobb erdőtömbökben is megfigyelhető. A későbbiekben várható, hogy a 21-30 éves korosztály jelentős része túltartottá válik. A fafaj jó visszaszerző képességének köszönhető, hogy ha nincs fahasználat, az akác akkor is felújul, fiatalodik. Érdekes a sarj és a mag arányának változása. A mageredetű akácok az összes akác harmadát adják. Az idős akácok

között sok tuskósarj akad, míg a középkorúakra ez kevésbé jellemző. A legfiatalabbak (és megújósolhatóan az ezután felújítandók között is) között (az Erdészeti kivételével) újból sok tuskósarj van. A magántulajdonosok nem tudják, vagy nem akarják megszaggatni a gyökereket, és leverni a tuskósarjakat, vagy lekenni a tuskókat. Sokszor inkább csak a szándék hiányzik. Fiatal mag eredetű akác szinte csak az erdőtelepítésekben van. A 41-50 évesek akácok már túltartottnak mondhatók. Ezek közül sok a rendezetlen gazdálkodási viszonyú erdő. A túltartásnak általában csúcsháradás és pusztulás a következménye.

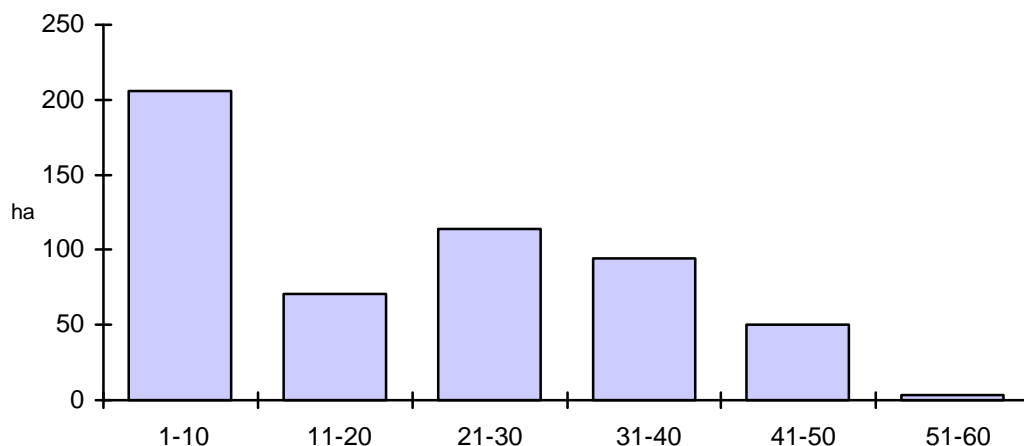
A kőris korosztályviszonyai (összes kőris)

22. ábra.

A kőris² 8 %-nyi arányban van jelen a Körzetben. Sok az elegyetlen kőrises is. A kőris magról nagyon jól újul, így az elegyes állományok könnyen ekőrisesednek. A termőhely sok helyen megfelel a fajtának, hiszen a folyók magasabb térszintjein egykor álló tölgy-kőris-szil ligeterdők régiójában vagyunk. A tölgyet kivágták, a szil kivitte a szilfavészes gutaütés, így előtérbe került a kőris. A Rába és Répce vidéke a kőriseknek igen kedvező termőhely.

A 22. ábra. szerint a kőrisesek nagyjából egyenletesen helyezkednek el az egyes korosztályokban, de mégis megfigyelhető a 40-60 évvel ezelőtti fafajpolitikának a lenyomata, itt a terület alacsonyabb mind a szomszédos időintervallumokban. Mivel a kőris vágásérettségi szakaszát nem lehet nagyon széthúzni, fontos a későbbi tervezések során az idős kőrisesekre (80-90 év között) odafigyelni, mert idős korban akár hirtelen elszáradhatnak az állományok.

² Mindenekelőtt magaskőris. Van emellett nem kevés amerikai kőris, és magyarkőris is.

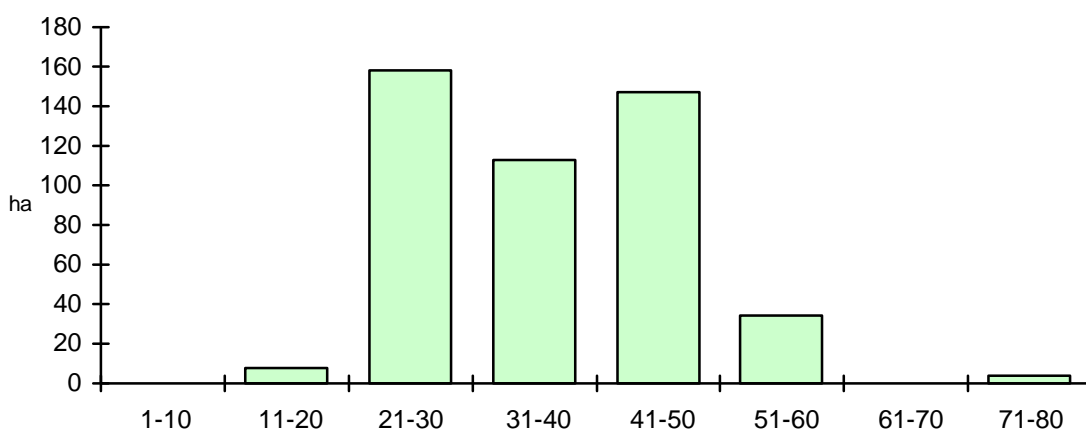

A nyarak korosztályviszonyai rendeltetésenként (összes nyár)

23. ábra.

A **nemes nyarak** a Körzet másik 10 % arányú állományalkotó fafajcsoportja, ezen belül is az olasz-, pannon- és óriásnyár a meghatározó.

A 23. ábrán látjuk, hogy a 21 éves korosztály után a nemesnyár aránya egyenletesen csökken. Jelentős a 1-10 éves korosztályok aránya is. Ezek főleg telepítések. A 11-20 éves korosztályok területe a többi korosztályokhoz viszonyítva alacsony. Ez a kárpótlások után elmaradt erdőfelújítások következtében ilyen csekély mértékű. Ilyeneket találunk többek közt a Rába ártérhez tartozó községekben; Rábacsanak, Szil és Szany területén. A 41 évnél idősebb túltartott nyarak általában rendezetlen gazdálkodási viszonyúak.

A fenyők korosztályviszonyai (összes fenyő)

24. ábra.

Jelentős még a **fenyők** (9%-a) területaránya. A 24. ábra mutatja, hogy a fenyvesek esetén a 21-50 éves erdők a meghatározók. Az említett korosztályok területe az akkori fafajpolitikának köszönhetően kiugróan magas. A legifjabb korosztályban azonban már nincs erdeifenyő.

Ezek az erdők főleg a rossz, kavicspados területeken állnak. Az 1-20 éves korosztályok térfoglalásán látszik, hogy a „fenyvesítési hullám” mikor ért véget. Ügyelni kell arra is, hogy a jelenleg 50 éves fenyő állományok még összeomlás előtt letermelésre, majd jellemzően leváltásra kerüljenek.

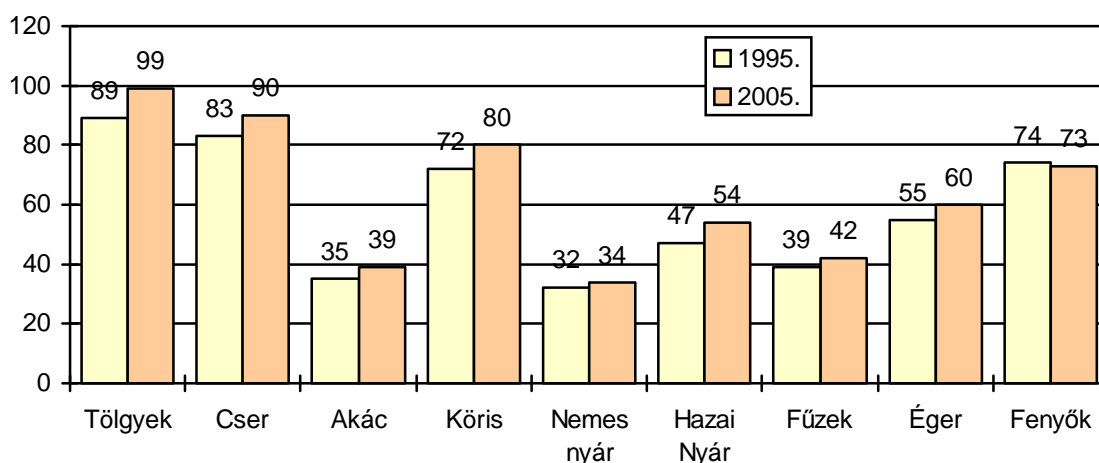
Vágásérettségi viszonyok (2.3.4., 2.3.5. és 2.3.6. táblák)

A következőkben elemezzük a egyes fajok, faállomány-típusok vágásérettségi viszonyait. Mindezeket először a 10 évvel ezelőtti adatokhoz hasonlítjuk, de csak a nagyobb területarányal bíró fajokot vizsgáljuk. A különböző rendeltetések szerint is megvizsgáljuk a vágáskorok alakulását.

A vágáskor elérése után, a rábasebesi EBT területén

4.kép

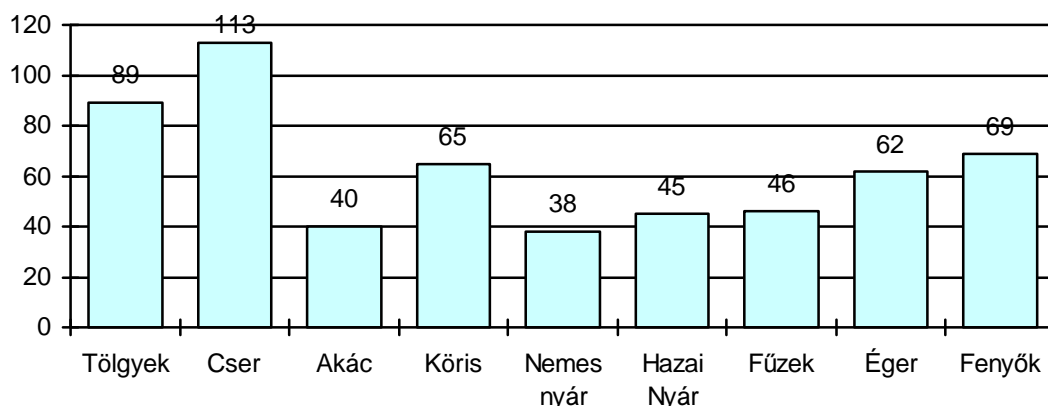

A vágásérettségi korok változása 10 évvel korábbihoz képest, faanyagtermelő erdők 25. ábra

A 25. ábra adatai azt mutatják, hogy a fenyők kivételével minden egyes faj vágáskora növekszik a 10 évvel korábbiakhoz viszonyítva. Fenyők esetén a csökkenés érthető, hisz nem a termőhelyén találjuk az erdeifenyőt. A fenyveseket a kavicspados termőhelyeken tovább fenntartani nem lehet. Cél, hogy alacsonyabb vágásfordulóval kezelve az állományokat mielőbb lecseréljük.

Amennyiben az erdészetet külön vizsgáljuk, azt tapasztaljuk, hogy ott a vágáskor emelkedése nagyobb mint a magánszférában. Az ábra szerint a legnagyobb vágáskor emelést a tölgy és a kőris esetén tapasztalunk. Ez az emelkedés a természetesség felé törekvést vetíti elő. A későbbiekben még további emelés várható.

Ugyanezeket nézzük a különleges rendeltetésű erdők esetén is.

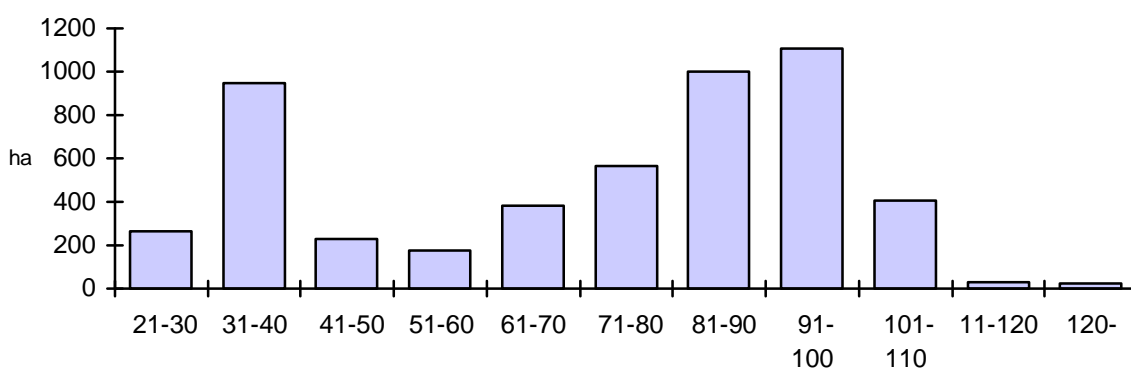

A vágásérettségi korok, különleges erdők esetén

26. ábra

A 25. és a 26. ábra szerint a különleges rendeltetésű erdők összesített átlagos vágáskora alacsonyabb az összes erdőre vonatkozó értéknél. Ezen belül azonban az egyes fafajokat vizsgálva látható, hogy a tölgy, cser, akác és nemesnyarak átlagos vágáskora magasabb. A kőris, hazai nyarak, fenyők vágáskora alacsonyabb az összes erdőhöz viszonyítva. A fenyők vágáskor csökkenése nem szorul újabb magyarázatra, a kőrisek és a hazai nyarak vágáskora a gyengébb termőhelyi viszonyokra utal.

Minden erdőrészletet jellemez a vágáskor, ezért a továbbiakban vizsgáljuk meg a vágásérettségi korok területét az összes fafajt tekintve!

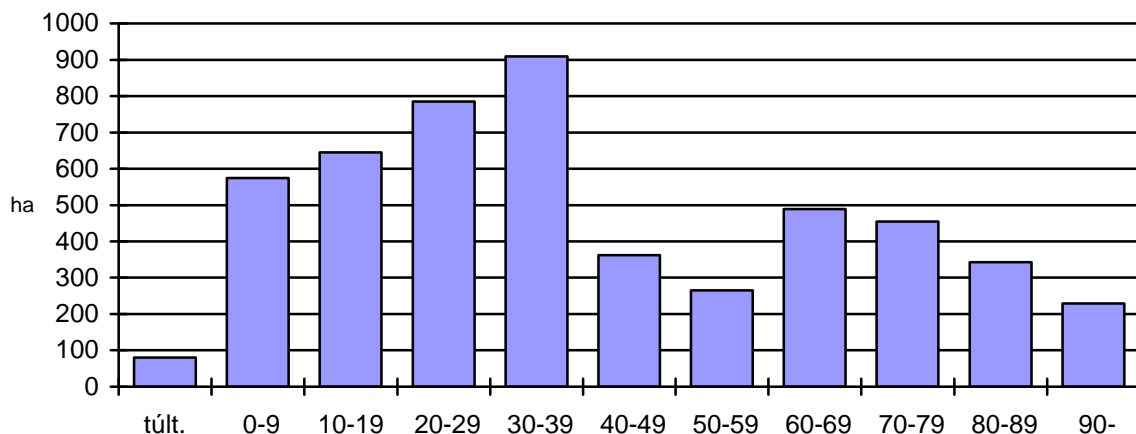
A vágáskorok területe

27. ábra

A 27. ábra adatai a korosztályviszonyok elemzésénél elmondottakat tükrözik vissza. A 31-40 éves vágáskorú terület jelentős, az alacsony vágásfordulójú akác magas aránya miatt.

41 év fölött a vágásérettségi korokhoz tartozó területek egyenletesen növekvő képet mutatnak. Ebben a növekedésben belejátszik a tölgy és a cser magas aránya. 100 év feletti vágáskorokat csak tölgy, cser és kőris esetében figyelhetünk meg. Ez a későbbiekben még kismértékben tovább emelkedhet, hiszen a tölgy és a cser vitalitása száz év körül is megfelelő lehet, legalábbis a jobb termőhelyeken.

Eddig azt vizsgáltuk, hogy a vágásérettségi kor hogyan jelenik meg az egyes fafajok esetében, a továbbiakban a vágáskor és a jelenlegi kor viszonyát vetjük össze, amiből a hozami terület is következik. Ezen adatokat a 2.3.5. táblázatban találjuk meg.

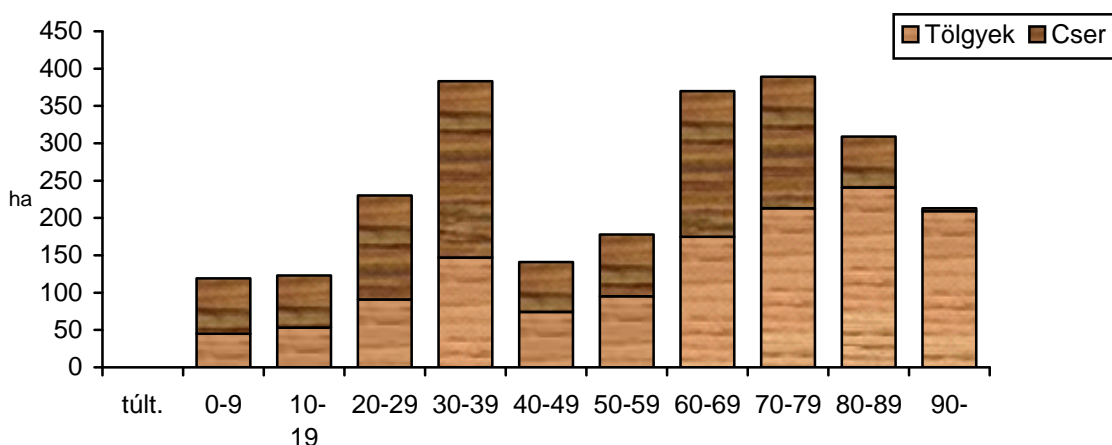

Vágásérettségi csoportok területe 100 évre hektárban

28. ábra

A 28. ábrából láthatóan a következő 40 évben egyenletesen növekvő hozamot prognosztizálhatunk. Az akác és a fenyők jelentős területtel bírnak, így meghatározzák a 0-39 év vágásérettségi csoportjait. A 30-39 éves vágásérettségi csoport területét tekintve azt láthatjuk, hogy ebben az időszakban kerülnek a fenyők, tölgyek, akácok a véghasználat közelébe. A 60 éves vágásérettségi csoportnál magasabb csoportokban csak tölgy, cser és kőris állományok vannak, mivel a rövid vágásfordulójú fafajok felújítását követő eseményeket a vonatkozó statisztika nem modellezi.

Szükséges szétválasztani a fenti ábrát a főbb fafajokra, hogy pontosabb képet kapjunk az egyes vágásérettségi csoportokról!

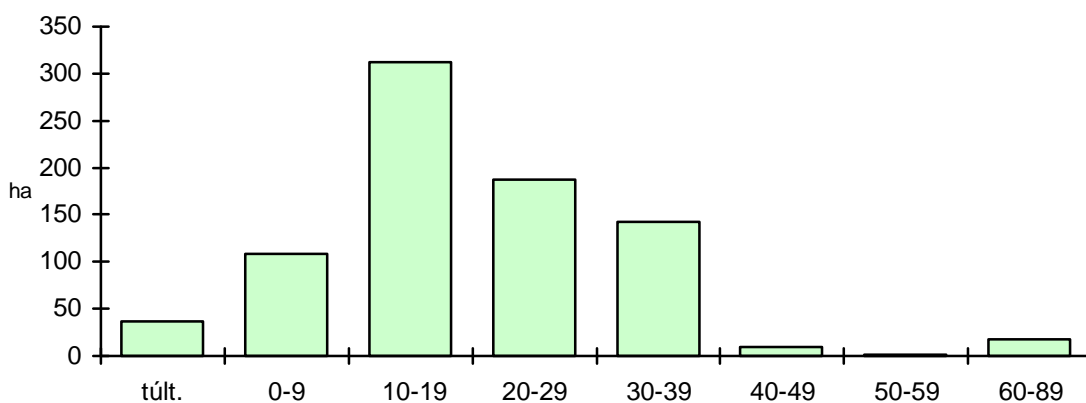

Tölgyek és a cser vágásérettségi csoportjai

29. ábra

A 29. ábrán együtt ábrázoltuk a csert a tölgygel. Ezt azért is tartjuk praktikusnak, mert zömben egymással társulva találhatók, és egyéb jellegzetességeik is hasonlóak. Láthatjuk

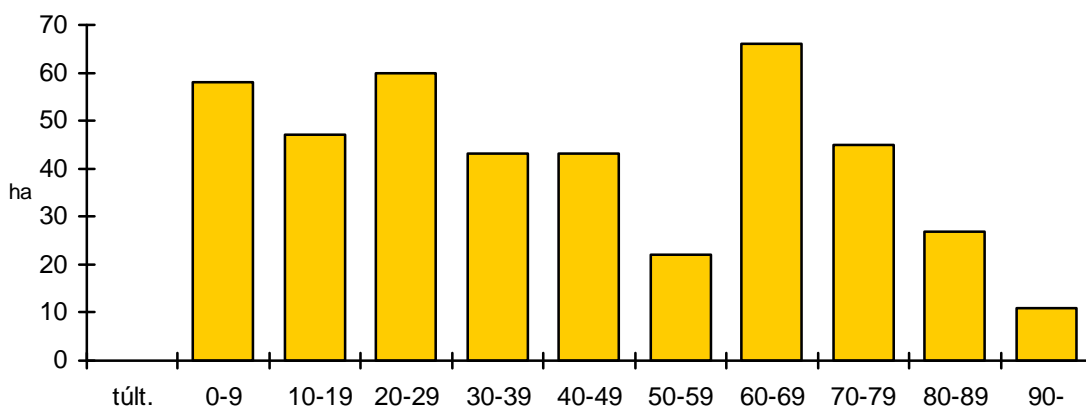
menyire egyenetlen a tölgy esetében a vágásérettségi csoportok területe. Nincs túltartott tölgyes, mert a 10 évvel ezelőtti tervezéskor az egykorú tömbökben elkezdődött az állományok felújítása. A területarány a 60 éven felül vágásérett csoportokban a legjelentősebb. A 60 évnél idősebb vágásérettségi csoportok a fiatal tölgyesek magas arányára utal. Megemlítők még a 30-39 éven belül vágásérett állományok. Ezeknek az aránya főleg a cser miatt kiemelkedő. A tölgyek esetében mindössze 50 ha-s növekedést tapasztalunk, míg cser esetében 100 ha is eléri a növekedés mértéke. A mutató az 50-60 évvel ezelőtti cser telepítések - felújítások nyomait hordozza, valamint az 50 év körüli - a nevelővágások elmaradása miatt jelentős tételben elcseresedett - tölgyesekre is utal. Megfigyelhető, hogy a 70 évnél idősebb vágásérettségi csoportokban a cser aránya fokozatosan csökken. Itt a tölgy felújítások meghatározóak. Ez öröndetes tény, hiszen így az „elcseresedés” jelensége ellenére is fogunk tölgyesekkel találkozni a későbbiekben.

Az akác vágásérettségi csoportjai (összes akác)

30. ábra.

A 30. ábrából következtethető, hogy jelentős a középkorú akácosok aránya. 10-20 év múlva kiugró lesz az akác véghasználatok területe. Az 50 évnél idősebb vágásérettségi csoportban az elegyben előforduló akácosokat találjuk, tervezett vágáskorukban követik a főállományt. Ezek az akácok az erdőnevelési munkák során eltávolíthatók az állományokból. A túltartott akácos főállomány mennyisége elhanyagolható. A 10-19 éves csoport jelentős területében az akác telepítésnek és az „elakácosodásnak” is egyaránt van szerepe.

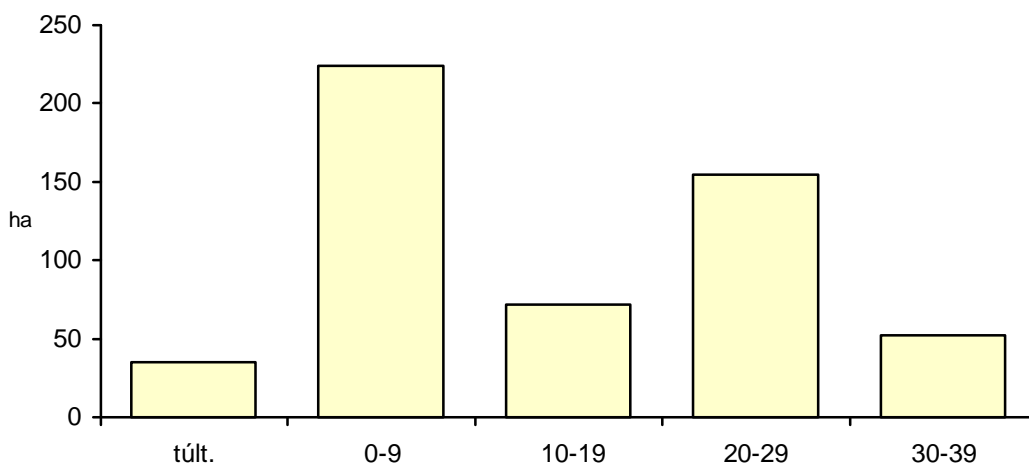

A kőris vágásérettségi csoportjai

31. ábra

A 31. ábrán a korábban már látott (22. ábra) korosztályviszonyokat visszatükröző adatokat találunk. Az egyes vágásérettségi csoportok területe az esetleges hullámszerűségektől

eltekintve csaknem egyenletes. Az 50-59 és a 60-69 éves csoportoknál találunk jelentős kilengést. Mivel ezek szomszédos csoportokban vannak, így a problémát helyes tervezéssel kezelni lehet.

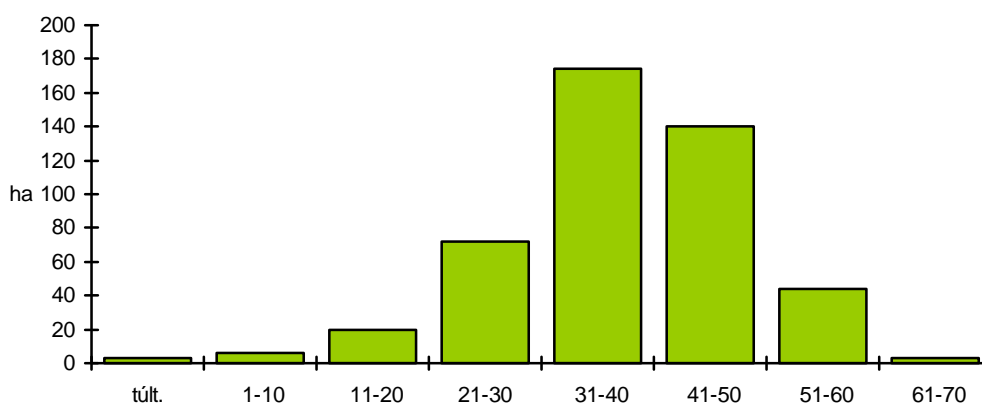

A nemes nyarak vágásérettségi csoportjai

32. ábra.

A hazai nyarak aránya annyira alacsony, hogy azokat külön nem elemezzük. Számottevő viszont a nemes nyarak aránya. (4. kép)

A 32. ábra is mutatja, hogy nemes nyarak esetén a 39 év feletti csoportokban nyarat nem találunk (a statisztika nem modellezi az esetleges NNY felújítások várható hatásait). A túltartott területekre a fafajnál oda kell figyelni. Az utóbbi idők száraz időjárása miatt a túltartott erdők kezdenek először pusztulni. Előfordulhat, hogy az egykor 300 m³/ha -os állomány élőfakészlete harmadára esik vissza. A 0-29 éves vágásérettségi csoportok területe erősen hullámzik. Mivel gyorsan növekvő fafajról van szó, az eltéréseket szabályozással nehéz lesz kiegyenlíteni.

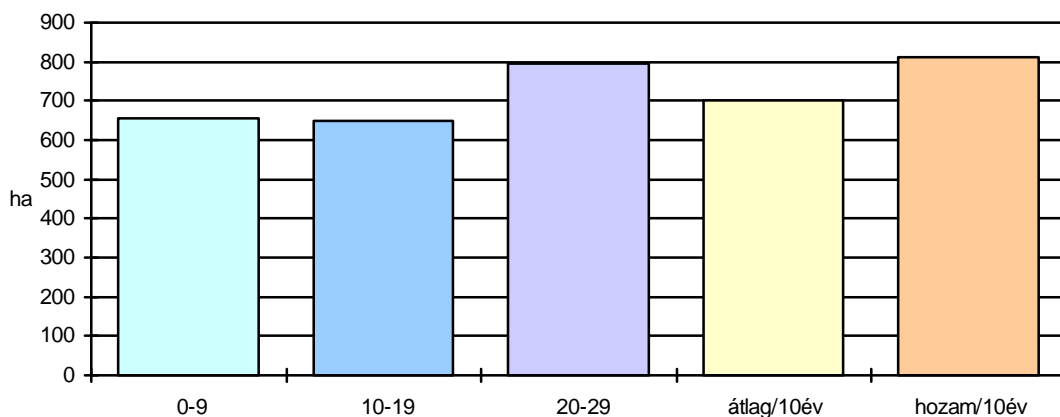
A fenyők vágásérettségi csoportjai

33. ábra.

A 33. ábra szerint a fafaj esetében a hiányzó fiatal és idős korosztályok miatt furcsa képet találunk. 30-40 év múlva a jelenleg középkorú állományok eléri vágáskorukat. Ez későbbi hozamszabályozási problémákat vet fel. A „túltartott” terület minimális.

A következőkben csak az első 30 év vágásérettségi csoportjait vesszük végig, ezek mind a hosszú, mind a rövid vágásfordulójú fafajokat jellemzik. Így pontosabb képet kaphatunk a

faállományok következő 30 évről. A rövid vágásfordulójú fafajok esetében az a probléma lehet, hogy a fafaj vágásfordulója rövidebb, vagy ugyanakkora mint a vizsgált időszak. Ezek a felvetések eredményezik, hogy a fafajokat külön is elemezzük. Mindezeket a 2.3.6. táblázat tartalmazza.

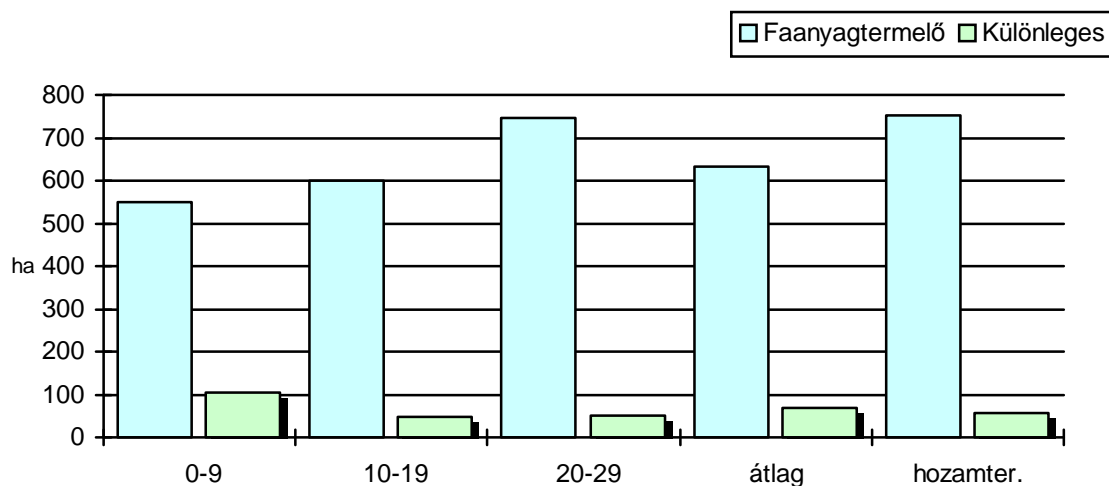
Vágásérettségi táblázat 30 évre (összes erdő)

34. ábra

A 34. ábra szerint az összes erdőterület esetében látható, hogy a hozami terület az egyes vágásérettségi csoportok területénél nagyobb. Egyedül a 20-29 éven belül vágásérett állományok érik el a hozami terület mértékét. Az idős, vágásérett erdő kevés, míg a középkorú és a fiatal erdő sok. Az első kettő vágásérettségi csoportban ~150 ha hiányzik a hozami területhez képest.

Erdészeti terület nélküli területek esetében a kép sokkal kiegyenlítettebb. Itt 380 ha hozami területet találunk, és a 30 év átlaga 390 ha, ugyanígy kiegyenlített (+20 ha) a 0-9, 10-19, 20-29 éven belül vágásérett területek mértéke. Ebből az következik, hogy csak az Erdészeti területen van a hozami területtől elmaradás.

Hogy tovább részletezzük a 34. ábrát, nézzük meg mindezt rendeltetések szerint:

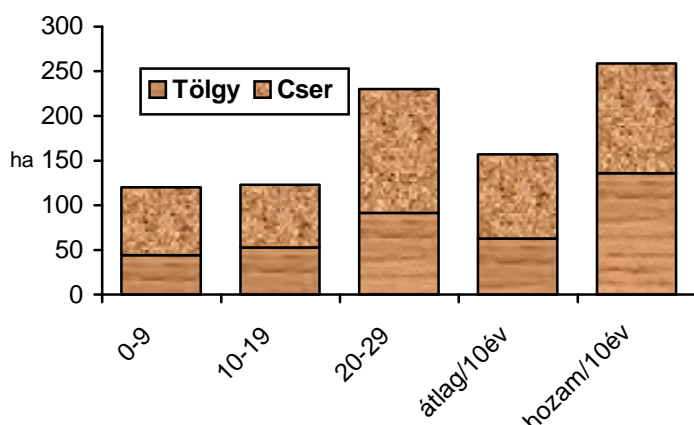
Vágásérettségi táblázat 30 évre rendeltetésenként

35. ábra.

A 35. ábrán látjuk, hogy a **faanyagtermelést** szolgáló erdőkről ugyanaz mondható el mint az összes erdőről; azaz a hozami területtől elmarad az első kettő vágásérettségi csoport területe.

A **különleges** elsődleges rendeltetésű erdők, esetében a 0-9 éven belül vágásérett terület kétszerese a hozami területnek. Itt a túltartott és idős nemes nyár adja az eltérést. A többi csoport a hozami területhez hasonló nagyságú.

A fafajonkénti elemzés további kérdéseket vethet fel.

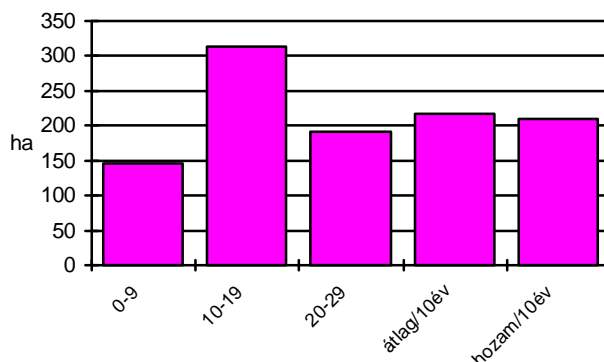

A 36. ábrán láthatjuk, hogy a cser és a tölgyek mennyire hasonlatos képet mutatnak. Mindez a korábban említett állami erdőkben lévő helyzetnek köszönhető. A vágásérettségi csoportok területe kisebb, mint a hozami terület. A lehetőségeknél kevesebb kerül levágásra a következő 30 évben.

Tölgyek vágásérettségi csoportjai, hozami területei

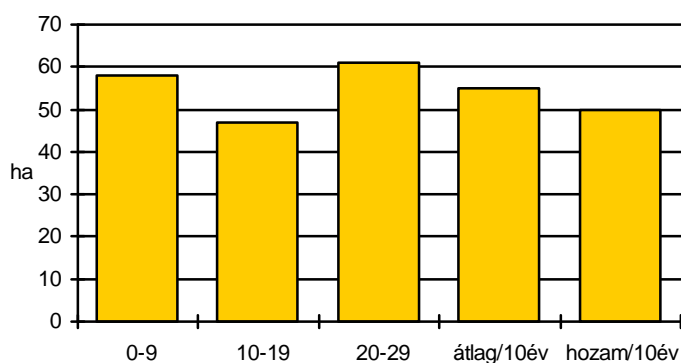
36. ábra

A 37. ábrán is látszik, hogy az akác egyenetlenül (+150-310 ha) helyezkedik el a vágásérettségi csoportokban. A 20 éves csoportig találunk nagyobb egyenetlenséget. Itt a korábbi telepítések hatását látjuk. A 0-9 és a 10-19 éves vágásérettségi csoportok területe kiegyenlíti egymást, a területi különbségek nem kezelhetetlenek. Ugyanezt tapasztaltuk (21. ábra), az összes vágásérettségi csoport (30. sz ábra) vizsgálatánál is.

Az akác vágásérettségi csoportjai és hozam területei

37. ábra

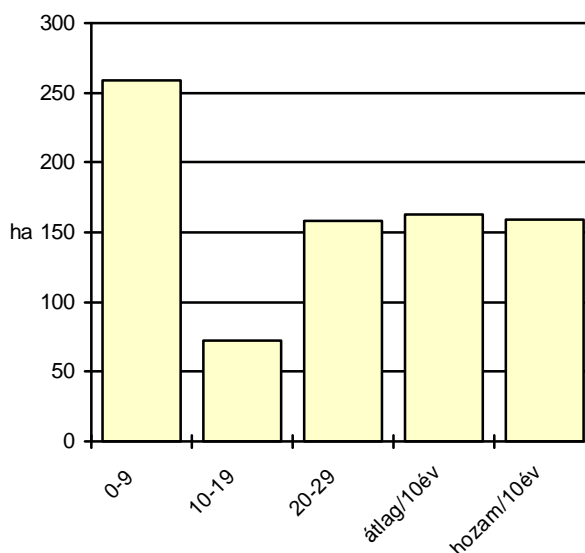

A kőris vágásérettségi csoportjai, hozamai

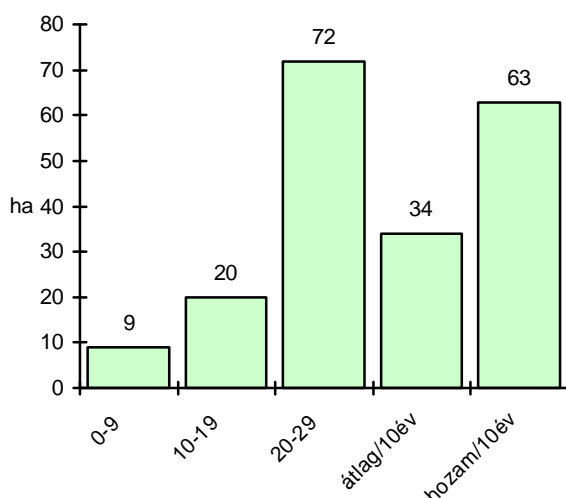
38. ábra

A 38. ábrán az idősebb korosztályokra utaló képet látunk. Az idősebb korosztályok magasabb arányának eredménye, hogy a 0-9 éves csoport meghaladja a hozami területet is és az átlagot is. Maga az átlag is magasabb a hozami területnél. Szerencsére ez az eltérés csak kis mértékű. Összességében a kőris vágásérettségi viszonyai kiegyenlített képet mutatnak.

A 39. ábrán a nyarok területaránya sem kiegyenlített a hozamok és a vágásérettségi csoportok szerint. A nyarakat nem lehet tovább tartani jelentős élőfa-készlet veszteség nélkül, így a 0-9 és a 10-19 éven belül vágásérett erdők közti ugrást vágásbesorolásokkal alig lehet kezelni. Ez a kép a magánosítás után elhanyagolt erdők miatt alakult ki. A későbbiekben várható a kezeletlen erdők nyarasainak kiszáradása. A probléma ellenére a 30 év átlaga alig tér el a hozami területtől. A későbbiekben várható, hogy a nemes nyarok aránya csökkenni fog. Amennyiben a gazdálkodás megfelelő lesz, akkor a túltartásból fakadó eltolódások is kiegyenlítődnének.

A nyarok vágásérettségi csoportjai, hozamai 39. ábra

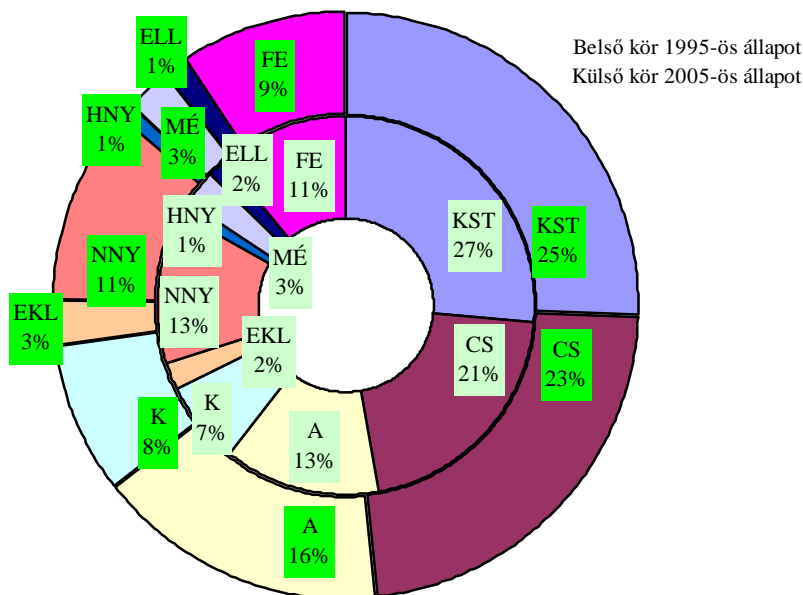
A fenyők vágásérettségi csoportjai, hozamai (összes fenyő)

A 40. ábrán látható, amit már korábban is elemeztünk. A fenyők zöme középkorú, tehát vágásérett állományok szinte nincsenek. 20-30 év múlva fog problémát jelenteni a hirtelen megnövekvő fenyő használati lehetőség. A fenyők 95 %-a az állami kezelésű erdőkben található, így ezt a kérdést feltehetőleg az Erdészeti meg fogja oldani. További kérdéseket vet fel, hogy későbbi esetleges kedvezőtlen termőhelyi változások mellett mennyire tud a fenyő megmaradni.

40. ábra

Fafaj-összetétel (2.3.11. tábla)

A fafaj-összetétel egy olyan jellemzője a tárgyalt területnek, ami meghatározza a külső szemlélőnek is a táj képét, esztétikáját. Mindezek mellett a területi elhelyezkedés sem mellőzhető. Tárgyalni fogjuk a jellemző tájrészek ideális fafaj-összetételének kérdéseit is. Először lássuk a fafaj-összetétel változását a 10 évvel ezelőtti állapothoz képest:

A fafajösszetétel változása 41. ábra

A **tölgyek és a cser** együttes aránya nem változott, némi átrendeződés tapasztalható a cser javára. Ennek oka lehet az állományok elcseresedése. Mivel a termőhelyi viszonyok a legtöbb helyen kedvezőek a tölgyeknek, az őshonosok területarányát a jövőben növelni kell.

A **tölgyesek** kezelése nagy szakértelmet igényel, ezért a Körzet gazdálkodóinak (az Erdészetnek is) elő kell venni legjobb tudásukat és akaratukat a tölgyesek megóvása, e viszonylag kényes fafajjal való gazdálkodás sikere érdekében. A legtöbb erdőrészletben a tölgyek mellett valami más elegyfajjal is találkozunk. Legjellemzőbb kísérő fafaj a cser és a magasköris, de néhány helyen gyertyánnal is elegyedik. Találkoztunk alsószintes tölgyesekkel is, abban gyakori fafaj a mezei juhar. Az elegyetlen, idős kocsányostölgyesek a biotikus és abiotikus károsítókkal szemben érzékenyebbek.

A **cser** többnyire elegyesen fordul elő a kocsányostölgygel, de vannak elegyetlen cseresek is. Fontos őshonos fafaj a Körzetben. Térfoglalásának növelését célszerűnek tartanánk a szárazabb termőhelyeken, leginkább az erdeifenyő és akác rovására. Az akácosokban, fenyvesekben szórtan megjelenő cser magoncok megfelelő állománynevelés mellett esélyt adnak a természetes felújításra, és fokozatos átalakításra. A cseresek természetes úton magról önmaguk után is jól felújíthatók. A cser java része az Erdészeti kezelésében található

Az **akác** aránya jelentősen nőtt. Ez az arány az akác telepítésnek (5.kép) és a szárazabbá válás következtében bekövetkező elakácosodásnak köszönhető. Azokban az erdőkben ahol már szálsként jelen van az akác, várható a fafaj akár tömeges megjelenése is, mely ellen küzdeni kell!

Akác telepítés Himodon

5.kép

Mint már láttuk, a fafaj minden korosztályban jelentős területtel képviselteti magát 41-50 éves korig. Ez érthető, hiszen az akác természetes életkora is valahová ide tehető.

A Körzetben nem fordulnak elő mély vízmosások, meredek területek, ahol a tuskósarj jelenlétének is örülni kell, ezért a tuskósarj eredetű akácosok nem kívánatosak.

Az akácosok majdnem 70%-a sarjeredetű. A statisztikából nem derül ki, hogy milyen sarj, de a terepi bejárás során sok tuskósarjas akáccsal találkoztunk. Főleg a fiatalosok, néhány éves állományok esetében igaz ez, ami az erdősítések elhanyagolására, gazdátlan mivoltára utal. Néha idős erdők is tuskósarjasok.

Az akác a Körzet Erdészeten kívüli (egyéb) gazdálkodóinál jóval nagyobb arányban fordul elő (33,4%). Ez is bizonyítja, hogy az akác a kisparaszti erdők fafaja.

A **kőris** arány 1 %-kal nőtt a 10 év alatt. Ez a változás a nemes nyarok rovására történt. A kőris könnyen újul, ez is oka lehet aránynövekedésének. Magról újul; magról felújítható is lenne! Itt kell megemlíteni, hogy a magas kőris mellett magyar és amerikai kőrist is találunk a körzetben. Utóbbi visszaszorítása fontos feladat.

Az **egyéb keménylombosok** között tárgyaljuk a szileket és juharokat is. Arányuk jelentősen, 1 %-kal nőtt. A növekedés egyik oka, hogy a terepi felvétel során hangsúlyosabban jelentek meg az ártéri ligeterdők egyéb szintjeinek fafajai, mint például a szil. Zömében csoportos elegyfajként szerepelnek, esetleg szálszerűen elszórtan. Néhol alsósztintben is megtalálhatók. Az ezüstjuhar a védelmi (mezővédő erdő) rendeltetésű erdőkben található, míg a zöldjuhar nedvesebb termőhelyeken, a vízparton terjed. Mindkét fafaj visszaszorítandó, viszont szeretnénk a sok célra alkalmas, erdőképet meghatározó, színesítő őshonos juharokat jóval nagyobb arányban látni.

A **szilek** közül a mezei- és vénicszillel találkoztunk (Szil és Szany területén a szinte minden tömbben megtalálhatók). A vénicszil többnyire fiatalosokban, néhol középkorú állományokban fordul elő, de Himodon idős erdőkben is fellelhető fontos elegyfa. Mezei szil szórtan szinte mindenhol látható, de csak cserjesztintben marad meg, mert az erdőgazdálkodási gyakorlat (no meg a szilfavész) nem tűri meg. (6. kép)

Gyakori szil jelenlét a károsítókkal Szanyban

6. kép

A korábbi út, vasút kísérő fásítások kikerültek az erdőtörvény hatálya alól. Ezekben az erdőben is jelentős a kemény lombosok jelenléte.

A **nemesnyár** aránya 2 %-kal csökkent, ez a szárazabbá válásnak és az akác, kőris területnövekedésének köszönhető. Az erdősávokban telepített nemes nyarak általában idő előtt csúcshártya áldozatai lesznek, így azok helyén az alsó szint veszi át a felső szint szerepét. Legnagyobb részük óriás-, olasz-, korainyár. Az újabb telepítésekben pannónia nyár is előfordul. A nemes nyarak legnagyobb területtel a 21-30 éves, véghasználatához közeledő korosztályban képviseltetik magukat (átlagos vágáskor 31 év). Probléma lesz a nagyterületű, egybefüggő vágásterületek keletkezése (később részletesen), valamint az előregedett erdősávok felújítása.

A **hazai nyarak** aránya nem változott. Ennek mértéke 1 %. Főleg szürke nyarakat és rezgő nyarat találunk. Ez utóbbi csak egyben fordul elő.

Az **egyéb lágylomb** aránya nem változott. Itt említjük meg a helyenként felcsapzott bálványfát. Agresszivitása, vitalitása és tájidegen volta miatt mindenképpen figyelmet érdemel. Vissza kell szorítani!

A **fűzek** aránya nem változott. Igaz csak kis mértékben, a vízfolyások mentén vannak jelen. A szárazabbá váló termőhelyeken várhatóan vissza fognak szorulni. Helyükre általában hazainyár, de gyakran akár akác kerül. Észrevehető rovásukra a zöldjuhar előretörése is.

A **fenyők** aránya 2 %-kal csökkent. Ez a változás tanulságos és végül öröndetesnek is mondható. Az egykori „fenyvesítési hullám” eredményeként a Körzetben –mint már a korosztályviszonyok taglalásánál utaltunk rá– a fiatal és középkorú erdeifenyő fenyőállományok dominálnak. Egészségi állapotuk nem kielégítő, tájidegenek, sokszor határtermőhelyen állnak. Más fenyő jóformán csak mutatóban van jelen a Körzetben. Az

akácok lecserélésére ugyanakkor az erdeifenyő néhol alkalmas lehet, mivel a feltörő sarjakat ekkor vegyszerezéssel le lehet küzdeni. Egyéb esetben az elegyetlen erdeifenyő monokultúrák létesítését kerülni kell, az elegység elérése érdekében pedig kemény lombosok és/vagy tölgyek bevitelét javasoljuk szinte minden korfokban.

A későbbi tervadatok fejezetben is szó lesz róla, hogy a jövőben a tölgyek, kőrisek és hazai nyarak arányának növekedését elő kell segíteni. Sajnos az akác területének növekedése külső beavatkozás nélkül biztosan nem áll meg. Bizonytalan az árterek vízviszonyainak és a talajvíznek a jövőbeni változási iránya, de valószínűleg a fűz és a nemesnyarak térfoglalása – kényszerű fafajcsere miatt – tovább csökken. Ez igaz az erdeifenyőre is (szúkár, kiszáradás, fomes).

Érdemes végiggondolni mely fajok azok, amelyek a szélsőséges termőhelyeken számításba kerülhetnek, hogy a borítottság hosszú távon fenntartható legyen. Szélsőséges termőhelyeken, kavicspadokon jelenleg erdei-, feketefenyő, gledícsia, narancseper, akác, vörös- és csertölgy található. A jelen egészségi állapotuk szerint hosszú távon a fenyőknek és az akácnak nincs létjogosultsága. Ellenben a többi felsorolt faj és természetessége okán eközben különösen a cser támogatandó!

A kialakult talajok és alkalmazható célállományok összefüggése:

Humuszos öntéstalaj: középmező fekvésben a fehérfüzesek, égeresek, magasabb fekvésben a hazai nyár és ármentett területeken a keményfás ligeterdők (tölgy, kőris, szil) talaja.

Réti talaj: mély termőréteg esetén a kocsányostölgyet kell előtérbe helyezni (ahol jobb a vízellátás) a kőrissel együtt. Alkalmazhatjuk a hazai nyarat is (SZNY, FTNY).

Öntés réti talaj: főleg az ártereken gyakori, mély vagy igen mély termőréteggel. A tölgy-kőris-szil ligeterdők talaja lehet megfelelő vízellátás esetén. Mélyebb fekvésben gyakran égereseket találunk ezen a talajtípuson.

Réti erdőtalaj: az öntés erdőtalajokhoz nagyon hasonló. A vízhatásnak van nagy jelentősége. Faállománytípusok tekintetében is ugyanaz mondható el, mint az öntés réti talajnál.

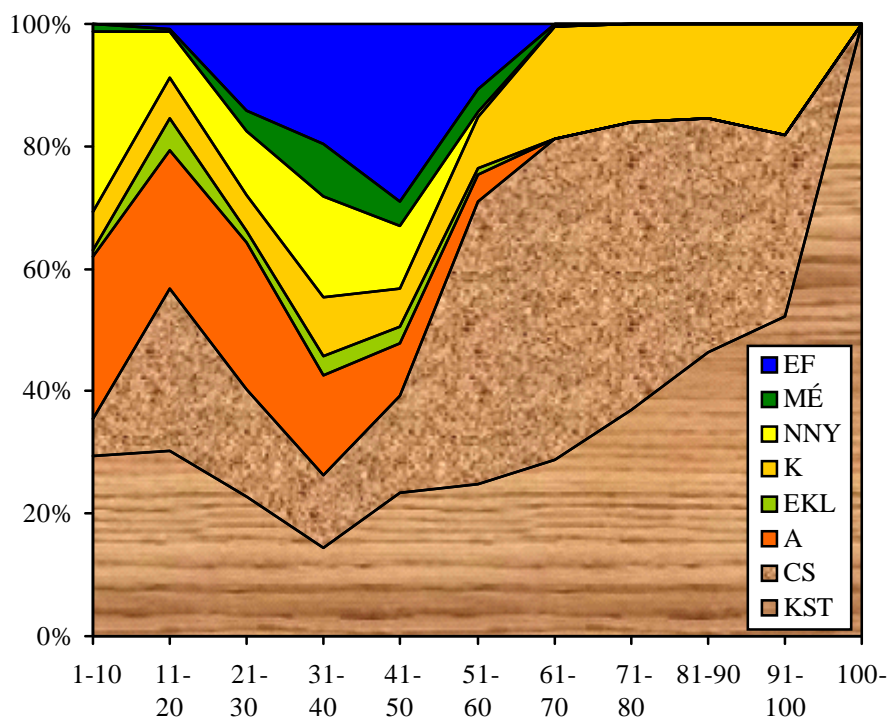
Öntés erdőtalaj: mindenképpen a kocsányostölgynek a termőhelye, lehetőleg kőrissel elegyítve.

A szélsőségesen száraz kavics, homok kibúvások területeken az őshonos fajok csak igen gyenge növekedést mutatnak. Nem szabad megfélekezni a nem őshonos fajokról, esetleg az erdő módszeres művelésének időszakos felfüggesztése is elképzelhető.

Cseri talaj: a körzet leggyengébb termőhelyei. Igen sekély és sekély termőréteggű talajokon találjuk az ültetvényszerű akácokat, fenyveseket. Fontos hogy a tájidegen fenyveseket lecseréljük.

Pszudoglejes barna erdőtalaj: a csereseket, kocsányos tölgyeseket, egyes tölgyeseket zömmel itt találjuk, középmező, mély termőrétegen. Fontos lenne, hogy ezen a talajon álló rontott erdőket cseresekre és tölgyesekre cseréljük.

Külön elemeztük már a korosztály viszonyokat, most pedig mindezt nézzük meg fajösszetétel szerint is.

Korosztálytáblázat területenként és fafajonként

42. ábra

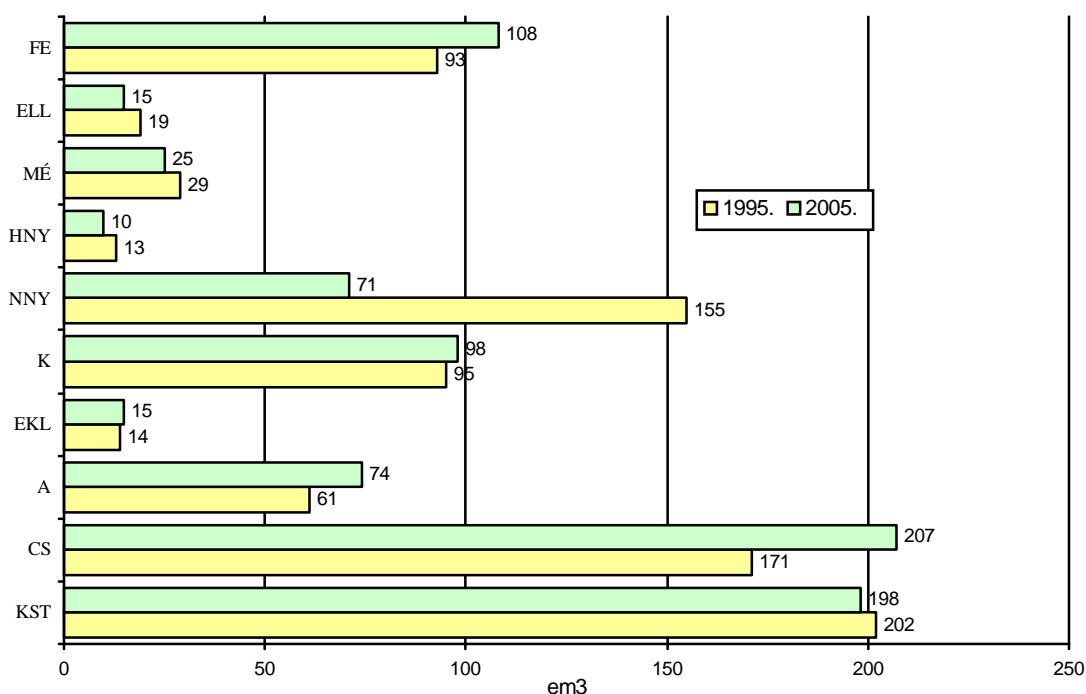
A 42. ábra korosztálytáblázatból a terület arányokat elemezve láthatjuk, hogy a **tölgy** és a **cser** aránya az 1-20 éves és az 50 év feletti korosztályokban meghatározó. Az **akác** a fiatal korosztályokban jelentős arányban van, az elakácósodás és a fiatal akác telepítések miatt. Az (kőrisek kivételével vizsgált) **egyéb keménylombos** fajok aránya elenyésző, az idősebb korosztályokban nagyobb. A **kőrisek** aránya az összes korosztályban nagyjából egyenletes, de idős kőris elegyes erdők aránya is jelentős. A **nemesnyár** egyenletesen oszlik meg a korosztályokban, a fiatal nyár telepítéseket nyomon lehet követni a 1-10 éves korosztályok mértékével. Az **éger** aránya egyenletes, az idős égerek általában elegyben fordulnak elő. Az alacsonyabb fekvésű területeken, gyakran találunk fiatal égereket (Szil, Szany). A **fenyőkön** látszik, hogy új fiatal telepítések már nincsenek, de a 20-50 évvel ezelőtti telepítések, felújítások nyomai jól tükröződnek a korosztályviszonyok alakulásában.

Feltétlen el kell mondani, hogy az egyes fajok területe nem csakis és kizárólag erdőtelepítés-erdőfelújítás eredményeként (tehát a véghasználat ill. erdőszítéssel érintett erdőrészekben) változhat, hanem a közbenső (középkorú) korosztályokban is. Az erdőben lejátszódó spontán változások (kiritkulás-felverődés, elmaradás-előretörés), vagy az ember elegyarány módosító tevékenységének (előhasználatok) hatása is számottevő. Ennek eredője megfigyelhető a tíz évvel ezelőtti, és a mostani korosztálytáblázat összehasonlításával. A tíz évvel ezelőtti korosztályok egy évtizeddel való „léptetése” nyomán nem a mostani korosztály-területeket kapjuk meg, hanem ettől kissé eltérőt!

Fakészlet-adatok (2.3.1. táblák)

A korosztályok *fatérfogatai* evidens módon az idő előrehaladtával egyre magasabb értéket mutatnak, egészen a 21-30 éves korosztályig. Innen kezdve alacsonyabb adatokat mutat a korosztálytáblázat, mivel az akác és erdeifenyő idősebb korban nem számottevő előfordulását (lásd előbb, erdőtelepítés, fafajpolitika 16., 18. ábra).

A fakészletadatok és azok változásából következtethetünk a termőhely fatermőképességére, az egyes fafajok növekedésének erélyére. A fatérfogat adatokat a felvétel módja is nagyban befolyásolja, ugyanis kőris esetében észrevehetően nagyobb fakészletet ad a fatermési táblás felvétel, mint akár az egyszerű körlapösszeg mérés. Ez fiatal korban még nem számottevő, de idősebb állományok esetében kirívó eltérések is lehetnek.

A fakészletadatok és változásuk

43. ábra

Az összefakészletadat (2.3.1. tábla) változása nem nagy mértékű a 10 évvel ezelőtti adatokhoz képest. Az összes fakészlet 35.000 m³-rel csökkent. Ez a fakészlet 3-4 %-a. Mindez a korábbi idős erdők felújítása utáni fatömeg csökkenéssel és a szárazabbá válás következtében (a lágy lombos fafajoknál, elsősorban nyaragnál) fellépő fakészlet veszteséggel magyarázható. Az állami erdők korábban egykorú tömbjeinek felújítása után keletkezett fiatal erdősítéseknek a fakészlete is hiányzik.

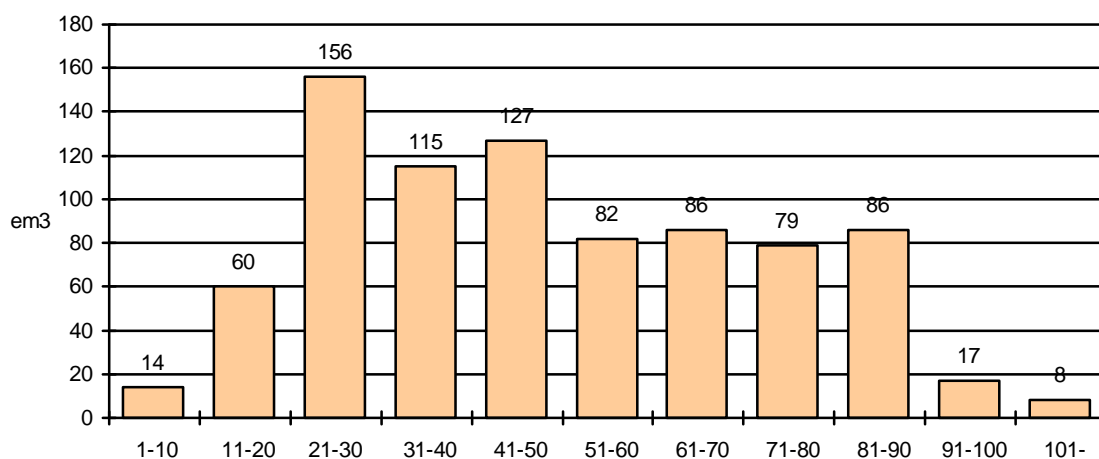
Ha mindezt fafajonként is végignézzük (43. ábra), akkor látszik:

- A **tölgy** és a **cser** összesített fakészlete növekedett. Oka az időződésben és a cser arányának növekedésében van.
- Az **akác** fatérfogata növekedett, egyrészt az átlagkor növekedésnek, másrészt az erdőrézletek elakácosodásának köszönhetően.
- A **kőrisre** vonatkozó adatok nem mutatnak lényegi változást. Korábban is kiemeltük, hogy a kőris mutatja a legszabályosabb korosztály képet a körzetben.

- A **nemesnyár** fatérfogata jelentősen csökkent, de vele összhangban a **hazai nyarak** és a **fűz** fakészlete is. A fatömegcsökkenés 70 e.m^3 nagyságrendű. Ennek oka, hogy a korábban felsőszintes nyaras erdősávok felső szintjét levették úgy, hogy az alsószint maradt a főállomány. A szárazodás miatt sok szép nyaras kiszáradt, (7. kép) ezeket le is termelték felújításuk más fafajjal történt.
- A **fenyők** fatérfogata növekedett. Mivel új telepítések nem történtek, ez a növekedés a korosztály fakészlet növekedésével magyarázható.
- Az éger fakészlet arányának csökkenése is a szárazodási folyamatra utal.

A legnagyobb fatérfogatot a cser és a kocsányos tölgy, fenyő és a kőris adja. Emellett jelentős a nemes nyár, akác, éger aránya. A későbbiekben várható a nemesnyár, éger, fűz arány további csökkenése, míg a tölgy, cser, kőris aránya növekedni fog. A többi fafaj esetében nem kell lényegesebb változással számolni.

Az is látható, hogy a legtöbb fafaj esetében a fatömeg-arányok követik a terület-arányokat. Ez alól az akác kivétel, méghozzá jelentős eltéréssel: míg területe 15,7%-ot tesz ki, addig fatérfogata csak 8,9 %-a az összes fakészletnek. A Körzetben az akác átlagos hektáronkénti fatérfogata $90 \text{ m}^3/\text{ha}$, az Erdészeti viszont $81 \text{ m}^3/\text{ha}$, Körzet erdőszet nélkül $93 \text{ m}^3/\text{ha}$. Az akác a körzetben általában a gyengébb termőhelyeken jelenik meg, sok a fiatal telepítés is. Ebből következően az állomány minősége is gyenge, ahogy a terület-térfogat arány mutatja. Az erdőnevelés során figyelemmel kell lenni arra, hogy az esetlegesen szálszerűen előforduló fafaj ne fusson be egész részleteket.

Fakészlet adatok korosztályonként

44. ábra

A 44. ábra szerinti fatérfogatadatok változása a korosztályokban hasonló, mint a terület-korosztály táblázatban (16. ábra), annyi különbséggel, hogy a lefutás nem olyan egyenletes. Az akkumuláció itt is a 21-30 éves korban van, de előtte sokkal nagyobb a változás korosztályonként. 50 év után a területi arány hiába csökken, a fakészlet ezt nem követi. Jelentős csökkenés 90 év után mutatkozik, ugyanis a cseresek, tölgyesek vágáskora ekörül alakul.

A nemes nyarak elvesző fatkészlete Szanyban

7. kép

Fatérfogat-meghatározás módja, fatermési táblák:

A fatérfogat kiszámításához a személyi számítógépen futó feldolgozóprogram által használt fatérfogat függvényeket illetve az 1971-72-es fatermési nomogramokból manuális leolvasással készített fatermési tábla-mátrixokat (tömböket) használja. Ezek a következők, illetve a következő fafajokra kerültek alkalmazásra:

1. KST (Kiss R.)	kocsányos, későn fakadó és szlavón tölgy, juharok, magyar kőris, diók, platánok, vadgesztenye, bálványfa, szivarfa
2. KTT _{mag} (Sopp)	kocsánytalan, magyar és egyéb tölgyek; szilek, magas és amerikai kőris; vadgyümölcsök, berkenyék, EKEM, hársak
3. KTT _{sarj} (Sopp)	sarj eredet esetén a kocsánytalan tölgyhöz sorolt fafajok
4. VT (Sopp)	vörös tölgy
5. Cser _{mag} (Sopp)	cser
6. Cser _{sarj} (Sopp)	sarj eredetű cser
7. Bükk (B.O.-M.G.)	bükk
8. GY (Birck)	gyertyán, molyhos tölgy, virágos kőris
9. Akác _{mag} (Sopp)	akácok
10. Akác _{sarj} (Sopp)	sarj eredetű akácok
11. ONY (Szodtfridt)	összes nemes nyár
12. NNY (Magyar J.)	választott fatermési tábla=2 esetén egyenlő NNY
13. FRNY (Szodtfridt)	hazai nyarak
14. Fűz (Palotás)	fűzek

15. Éger (Adorján)	égerek
16. Nyír (Greiner)	nyírek
17. EF (Solymos)	erdeifenyő, simafenyő
18. FF (Solymos)	feketefenyő, banksfenyő, borókák
19. LF (Solymos)	lucfenyő és a fel nem sorolt egyéb fenyők
20. VF (Greiner)	vörösfenyő

A Körzet Erdészeten kívüli gazdálkodóinál a következő arányban oszlottak meg a fakészlet felvételi módok:

Az erdőterület kétharmadán fatermési táblás becslést alkalmaztunk, míg a maradék egynegyedén az egyszerű körlapösszeg mérés és némi egyéb ill. átlagfás becslés osztozik. (2.5.5. tábla)

Ez a korosztályviszonyokat, illetve kisebb részben az aljnövényzet járhatóságát tükrözi vissza.

A fakészletfelvételek alakulásában az állományok átlagátmérője, képe, kiterjedése és munkaszervezési okok játszottak szerepet.

Ahol fizikailag lehetséges volt (cserjeszint, erdőrésztlet alakja, vagy a vízviszonyok lehetővé tették) ott a növedékfokozó gyérítésre és véghasználatra előírt állományokban egyszerű körlapösszeg mérést végeztünk. Ilyen fatérfogatbecslést 1.878,81 ha ha-on alkalmaztunk.

Kisebb területen ültetvényyszerű erdőkben, jól kivehető hálózat megléte esetén átlagfás becslést végeztünk.

Az ún. egyéb becslés az átlagfás becsléshez hasonlítható, de kevésbé pontos eredményt ad, mivel kevesebb faegyedet mér meg.

Az erdőterv készítése során alkalmazandó általános fatérfogatbecslési módok az átlagfás becslés, az egyszerű körlapösszegmérés illetve a fatermési táblás becslés.

Az erdőtervezéskor végzett becslések ugyanakkor nem helyettesítik a fahasználat előtti pontosabb felvételeket, mivel az erdőgazdálkodónak erőforrás és piaci oldalról (átmérő és választék eloszlás) egyaránt pontos adatra van szüksége, nem is beszélve az időtényezőből származó lehetséges eltérésekre (növedék-mortalitás).

Fakészletfelvételi módok területkimutatása

Erdőterv 2.5.1.

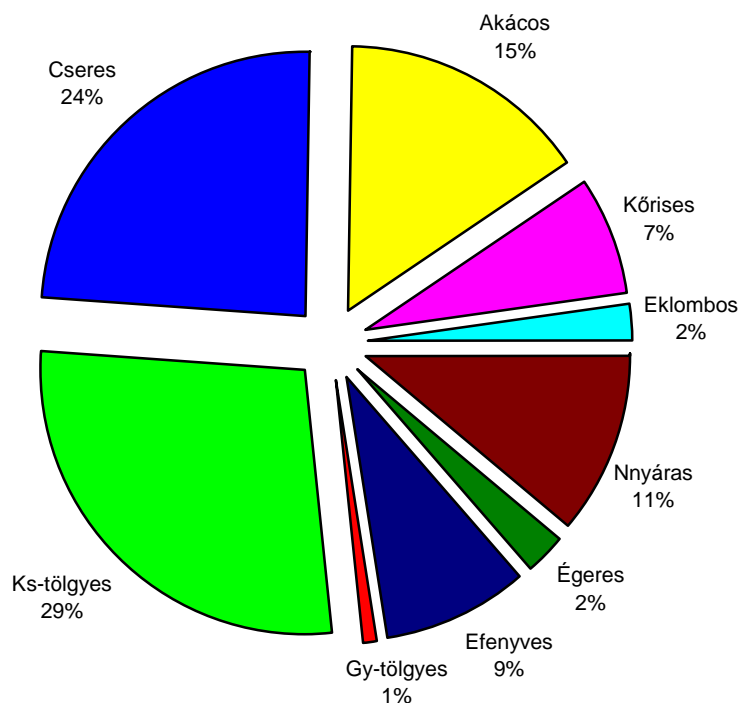
Körzet: 324. Rábaközi körzet

(Körzet Erdészet nélkül)

F A K É S Z L E T F E L V É T E L		T E R Ü L E T	
módja	rövidítése	ha	%
Fatérfogat nincs (üresen is maradhat)	FN	85,28	1,6
Törzsenkénti felvétel	TF		
Körös mintavétel	KM		
Szögszámláló mintavétel a leszámolt törzsek átlalásával	SZ		
Sávós mintavétellel kombinált szögszámláló felvétel	SK		
Változó mintakörös becslés (Prodan módszer)	VM		
Átlagfás becslés törzsszám meghatározással	ÁT	8,31	0,2
Egyszerű körlapösszeg mérés	EK	1.878,81	35,5
Fatermési táblás becslés	FT	3.206,50	61,6
Egyéb becslés	EB	111,14	2,1
Összesen		5.287,04	100,0

3.3.2.2. Faállománytípusok (2.3.3. tábla)

A termőhely értékelésénél már kitértünk arra, hogy csaknem az egész Körzetre a kocsánytalan tölgyes ill. cseres klíma jellemző. Elhanyagolható a gyertyános-tölgyes és az erdőssztyepp klíma jelenléte. A területen a vízhatás változása az, ami jelentősen befolyásolja a termőhelyet. Tudni kell, hogy síkvidéken a klímából következőnél jobb termőhelyi jellemzőket eredményez a többletvíz hatás. Emiatt fordul elő sok a hidrológiai viszonyoktól függő társulás, mint a tölgy- kőris- szil ligeterdők, az égeresek és füzesek.

A faállománytípusok aránya

45. ábra

- I. Kocsányostölgyesek: Sokszor a folyóvizeket kísérő galériaerdők alaptípusai, itt a tölgy kőrissel, szillel elegyesen helyezkedik el, de gyakori az elegyetlenül felhozott tölgy (kőris)erdősítés is. A folyóvizektől távolabb a síkvidéki tölgyeseknél cser és gyertyán elegyes kocsányostölgyesekkel is találkozunk. A későbbiekben várható ezen erdők további növekedése, fajpolitikái elképzelések szerint. (Fertőendréd 5-s tag, Himod 10-s tag).
- II. Cseresek: A szárazabb termőhelyen találunk csereseket. A kavicspados, gyengébb termőhelyeken is elfogadható képet mutatnak. Sokszor találunk kocsányos, kocsánytalan tölgyet elegyesben. Egyéb elegyfaj a mezei juhar és mezei szil. Gyakran elcserjésednek a cseresek, az élettani kiritkulás miatt (Fertőendréd 11-s tag). Szárazabb területeken gyakori a cseres- kocsányos tölgyesek elcseresedése is. (8. kép)

Cseres a Vitnyéd 13 H-ban

8. kép

- III. Akácosok: Részben telepítések, vagy a szárazabbá válás miatti elakácosodás eredményei. Tájédegen állományok, de a 15 %-nyi arány kezelhető, a paraszti gazdálkodásban jelentős szerepük van. Többnyire elegyetlenek, a rossz termőhely miatt sokszor még a cserjeszint is hiányzik alóluk. Későbbiekben indokolt lenne a fafajt visszaszorítani, ugyanis növekedése, minősége messze elmarad azoktól a kívánalmaktól, ami miatt előszeretettel telepítik. Korán jelentkezik rajta a csúcsszáradás jelei is, érdemes lenne a mostoha viszonyokat jobban tűrő más fafajokkal helyettesíteni. (Edve 1-s tag).
- IV. Körisesek, egyéb keménylombosok: A körises erdők általában az ártéren vannak. Többször találunk elegyetlen állományokat, de vízhatástól függően fekete-, fehér nyár, fekete dió, tölgy elegy is előfordul. Kíváncos lenne, ha a köris elegyesen kerülne felújításra, az előforduló szórt elegyet pedig kímélni kell. Kiváló köris elegyes tölgyeseket találunk Himodon. A körisest általában erőteljes cserjeszint jellemzi. A többi egyéb keménylombos állományt főleg az erdősávok származék állományai adják, jelentéktelen tétel.
- V. Nemes nyarasok: Általában a 60-80-es évek nyarasítási és mezővédő erdősáv létesítési programja hatására alakultak ki. Jellemzően az akkor még jó vízellátású területek erdőtelepítésével. Most ismét a telepítés kedvelt fafajai (Rábacsanak). Fiatal korban még ültetvény jellegűek, később azonban sok erdőrészletben találunk egyéb nyár, fűz elegyfajokat. A vízellátástól függően lehetséges erőteljes cserjeszint előfordulása is. A felújításokban várható a területarányuk csökkenése, a termőhelyi viszonyok és a szemléletmód változása miatt (Szil 2-s tag).

Vigyázzban álló nemes nyarak Rábacsanakon

9. kép

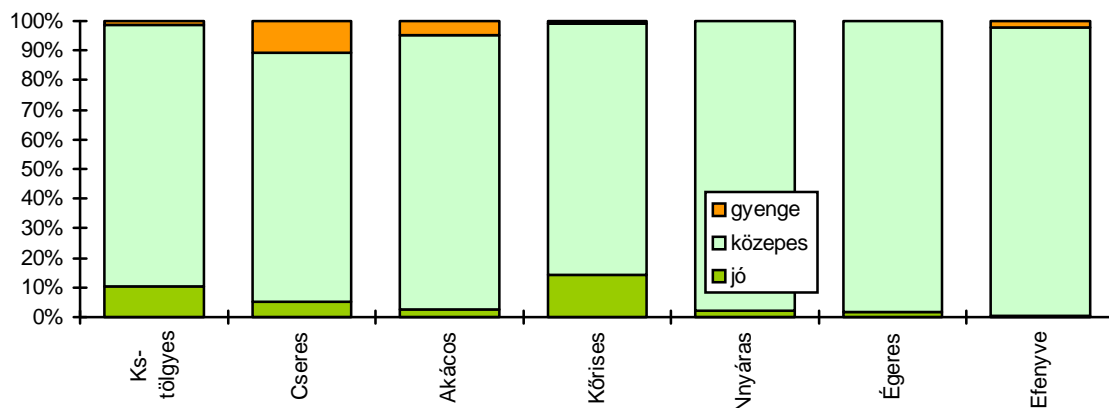
- VI. Égeresek: A Körzetben a mélyebb fekvésű, ártérhez közeli területeket foglalják. Az éger sokszor magról vetődve, pionír fafajként jelenik meg. Őshonos a területen, az utóbbi időben a nemesnyárasok, füzesek helyére is gyakran ültetik. Szil és Szany községhatárokból származó a 20, 30 éves éger telepítés is. Idős korban, amennyiben a talaj vízháztartása leromlik, akkor könnyen csúcscsáradás áldozatává válhat az addig kiváló növekedésű égeres.
- VII. Egyéb lágylombosok, hazai nyarasok: arányuk elenyésző, ez várhatóan a későbbiekben sem növekszik jelentősen. Ebben az esetben meg kell különböztetni a füzeseket a többi lágylombos faállománytípustól. A füzeseket a legjobb vízellátottságú területeken találjuk, főleg a Rába árterében. Megfigyelhető a tájidegen zöldjuhar térhódítása a gyengébb záródású állományokban. A jövőben várható a füzesek területarányának csökkenése, feltételezhetően a hazai nyarak javára. A többi lágylombos faállománytípus nem jelentős.
- VIII. Erdeifenyvesek: Az erdészeti területeken találjuk a legtöbb fenyvest. Ezek nem őshonosak, ültetvényszerű telepítések. Jellemzően sematikusán kezelt erdők. Elegyességet csak a feketefenyő és helyenként a felfertőző cser fafajok alkotják. Idősebb korban és jobb termőhelyen az ültetvényjelleg az elegyfajok betelepülése miatt eltűnik. Fiatal korban az Evetria károsít, valamint folyamatos Panolis flammea jelenlét is lelassítja a növekedésüket. A gyengébb termőhelyeken középkorra degradálódnak, kiritkulnak. A jelenlegi viszonyok alapján várhatóan tölgyesekké, csereszekké és esetleg hazai nyarasokká fogják ezeket az erdőket átalakítani.

3.3.2.3. *Fatermőképesség (2.3.3. tábla)*

A 2.3.3. táblázatban a faállományok fatermőképességét három kategóriába soroljuk: jó, közepes, gyenge.

A fatermőképességi csoportok kategóriáinak csökkentése vont maga után az alábbi képet (46. ábra). Nehéz objektíven megítélni, hogy egy termőhely mitől átlagos, vagy mitől

kiváló. A jelenlegi gyakorlat általában a legkiválóbb termőhelyet sorolja a jó kategóriába a leggyengébbeket pedig a gyengébe. A legtöbb állomány a közepes kategóriába kerül. A korábbi átlagnövedék szerint történt értékelés árnyaltabb képet mutatott.

A faállományok fatermőképesség szerinti megoszlása

46. ábra

A 46. ábra szerint a terület 90 %-a a közepes fatermőképességi csoportba tartozik, 6 % a jó 4 % a gyenge fatermőképességűbe. A fatermőképességet a vízhatás és a talajviszonyok befolyásolják jelentősen. A legjobb fatermőképességű területek ebből következően a vízpartokon, vagy mélyebben fekvő jobb vízellátottságú területeken vannak.

A másik szélsőség, a gyenge fatermőképességű csoport, ebbe a kategóriába a legnagyobb arányt a cseresek és fenyvesek adják. Ezek kavicspadokon, száraz termőhelyeken lévő állományok.

A jó termőhelyeken létesült új erdőtelepítésekben a talajpotenciál és a terület kihasználása érdekében találtunk köztes mezőgazdasági művelést is(9. kép).

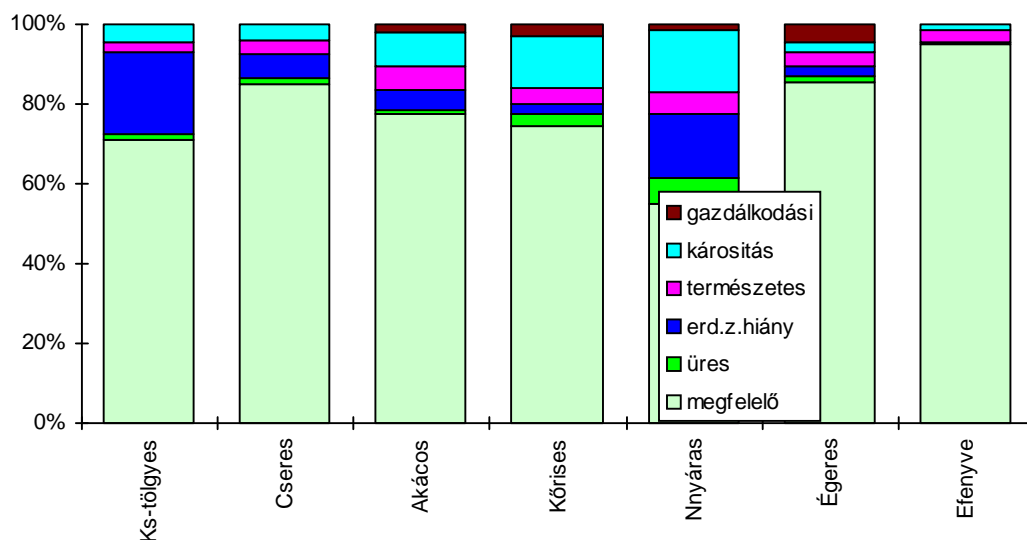

Köztes művelés Szanyban

9. kép

3.3.2.4. Záródás minősítése (2.3.7. tábla)

A záródás is fontos mutatója az erdő állapotának. Képet kaphatunk az erdők kezeléséről, az egészségi állapotról, az erdősítések tőszámáról és a termőhelyi viszonyokról egyaránt.

A faállományok fatermőképesség szerinti megoszlása

47. ábra

Összességében a 47. ábra alapján a terület erdeinek 75 %-a megfelelő záródású (10. kép), de fafajonként ez a kép változik. Jelentősnek mondható a termőhelyi anomáliákból következő károsítások miatti záródáshiány (9 %). A 2.3.7. statisztikából látható, hogy a felújítandó üres vágások területe mindössze 2%, de magas a folyamatos erdősítések záródáshiánya (11%).

Sűrű középkorú nyáras Szanyban és megfelelő záródású cseres Fertőendrén

10. kép

Mindezekről záródás-minősítésként is beszélhetünk:

- Az erdősítési záródáshiány a kocsányos tölgyeseknél, csernél és a nemesnyárnál a legszembetűnőbb. Nemes nyarasok esetében a telepítések adják a területet. A tölgyesek és a cserések az állami erdészeti területek felújításaiban meghatározóak. A fiatal erdők hiányait a szakszerűtlen erdősítés, az ápolás elmaradása, a túltartott vadállomány és a csapadékszegénység egyaránt okozhatja. A természetes mag felújítások állapota is torzíthatja a képet.
- A gazdálkodási záródáshiány gyakran a kezeletlen erdőkben keletkezik, (akác, kőris, nyár, fűz állományok), de ennek mértéke nem jelentős.
- Az előző csoporthoz hasonlóan a károsítás miatti záródáshiány is az idősebb állományokban jelentkezik. Köztudott, hogy a szélsőséges időjárás is a károsítók felszaporodásával jár. A legfontosabb károsításokról a 3.3.2.6. fejezetben olvashatunk.
- Fontos a természetes záródáshiány, ami minden faállománytípusnál megtalálható. Általában az időskori kiritkulás, csúcscsúszadás miatt csökken az állományok záródása.
- Bontási záródáshiány, és túlzott záródás (10. kép) gyakorlatilag nincs.

3.3.2.5. Vadeltartó-képesség, vadállomány

A Rábaközi Erdőtervezési Körzetet a VI/1 (Vas-Soproni nagyvadas) és a VI/3. (Bakonyalja, Észak-nyugat Komáromi) vadgazdálkodási tájban találjuk.

A Körzet területének nagyobb része ugyan apróvadas, de az erdőterületet tekintve mégis a nagyvadas jelleg kerül előtérbe (Fertőendréd, Vitnyéd, Himod).

Gímszarvas: A Körzeten belüli gímszarvas az erdei élőhelyeken nem hoz kiemelkedő trófeát. Az állomány minősége jó-közepesnek mondható. A vadfaj az erdő állapotára jelentős kihatással van. A gím táplálékának 80 %-a fásszárú növény. Ekkora létszámnál az erdei vadkár problémaköre még kezelhetőnek látszik, azonban egyes helyeken szükséges a létszámcsökkentés. Az erdősítések általában kerítéssel megvédhetők, az idősebb korban is hántásra érzékeny állományok térfoglalása a körzetben pedig csekély (fűz, hazai nyár, kőris).

Vaddisznó: Vaddisznó a bokros, vizenyős, erdős területeken mindenütt előfordul, terítéke helyenként kimagasló. Erdei vadkárt csak a makkvetéses felújításoknál észleltünk, ami villanypásztoros területvédelemmel olcsón és megbízhatóan kiküszöbölhető.

Őz: Az őzállomány a mezős és erdős részeken egyaránt jelentős létszámú, minősége a mezőségen jobb. Erdei vadkára számottevő, a csemeték rágása, csipkedése általános. Az ültetvényyszerű nyarasokban a bakok hántási kára kritikus helyzetet is teremthet. Sok esetben az általa okozott károkat a gímnek tudják be. Ugyanakkor el kell mondani, hogy őz ellen hatásos védelem, kerítés nincs. Erdőben a létszámapasztást szorgalmazzuk.

Az apróvadas területeken számottevő a fácán és mezei nyúl állománya, míg a fogoly stagnál. A fácánnak, fogolynak erdei kára nincs, a mezőségi területeken alternatív vadászati lehetőségként szorgalmazzuk telepedésüket és telepítésüket, ebben nagy szerepe lehet a kisebb erdőfoltoknak és sávoknak is. A mezei nyúl esetenként a hazai- és nemesnyár állományokban télen a kéreg rágásával, a rügyek kivakolásával okoz kisebb kárt.

A nagyvaddal való intenzívebb gazdálkodás igénye a gyenge fatermőképességű erdőkben alternatív hasznosításként szóba került. A Göbös-majori vaddisznókert Fertőszentmiklós, Fertőendréd és Csapod községhatárokat érinti.

A Körzetben vadvédelmi rendeltetésű erdők a következők:

<i>Községnév</i>	<i>Tag,részlet</i>	<i>Terület</i>
Beled	4 A	1,48
Csapod	17 E	0,82

A csapodi terület kijelölésében a gyenge fatermőképességnek is szerepe volt, a beledi terület a korábbi rendeltetést örökölte.

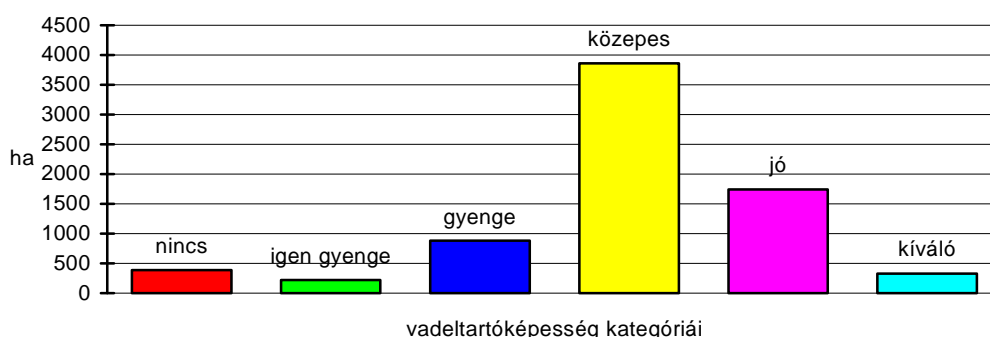
A vadföldön kialakított szóró Himod nyugati részén

11. kép

A vadföldet (11. kép) jelenleg a területen az alábbi táblázat szerint találunk:

<i>Községnév</i>	<i>Tag,részlet</i>	<i>Terület</i>
Babót	1 VF	0,27
	3 VF	0,62
	4 VF	0,35
Fertőendréd	1 VF	1,82
	3 VF	1,86
	8 VF	0,48
Páli	3 VF	0,45
Vitnyéd	10 VF	1,01
	16 VF	1,72

A fenti két táblázatból látható, hogy a vadgazdálkodásra átadott terület nagyon csekély. A vadeltartó képesség jelentőségét az erdő életében nem kell külön hangsúlyozni.

A vadeltartóképesség területi aránya

48. ábra

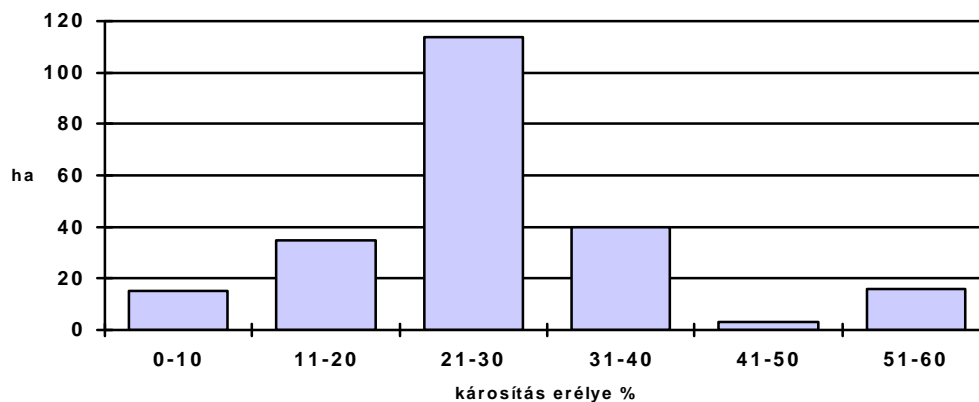
A vadeltartó képesség eloszlás grafikonja (48. ábra) egy normális eloszlás képét adja vissza. Ezek alapján a közepes vadeltartó képességű területek aránya a legnagyobb a Körzet egészét tekintve. Azt látjuk, hogy az alacsonyabb vadeltartóképességű területek kisebb arányúak, mint a jobbak. Ez is jelzi, hogy a szárazabb cseresek, tölgyesek gazdag cserjeszinttel bírnak. Az ártéri erdők gazdag aljnövényzetét is visszatükrözi a fenti ábra.

A nagyvadas területen a bekerített erdősítések elvileg el vannak zárva a vad elől, így azok táplálékbősége kiesik a vadeltartó képesség elemzésekor. Az tény, hogy a vegyes korosztályviszonyok és a dús cserjeszintek lehetővé teszik a változatos táplálkozást. A jó vízellátottságú, gazdag aljnövényzetű, cserjeszintű erdők előnyösek a vad táplálkozása szempontjából, főleg a szeder tömeges jelenléte.

Az apróvadas területeken lévő erdők, erdősávok inkább csak búvóhelyül szolgálnak.

Az utóbbi időkből országos szinten csökkent a vadállomány. A jelenség a Körzetben kevésbé észlelhető. Különösen a kemény teleken (2001/2002. , 2002/2003.), amikor a tartósan fagyos időszak elég hosszú volt, jelentős kéreghántás kárt lehetett megállapítani egyes erdőrészekben. Ebben a vadgazdálkodók helytelen, koncentráló etetési gyakorlata is közrejátszott.

A vad által okozott kár területben kifejezve (érintett terület) eléri a 223 hektárt. A nettó károsodott terület pedig mintegy 58 ha (49. ábra). A vadkárosítások érintett területének károsodás mértéke szerinti megoszlása a 2.3.8. statisztikából olvasható ki.

A vadkár területi megoszlása korosztályonként

49. ábra

A vadkárosítás mértéke a 49. ábra szerint a fiatal korosztályokban a legjelentősebb. Itt számolni kell a csemeték visszarágásával, de a makkvetések esetén a makk kitúrásával is, később a kéreghántás is jelentőssé válhat. Dagonyák körül a dörzsölési kár is feltűnő, de ez csak nagyon kis területeket érint. Az állami vadászterületeken gyakran találunk dagonyázó helyeket (Fertőendréd 6-s tag 13. kép). Ezeket esetenként mesterségesen alakítják ki.

A dagonyák körül erőteljes lehet a dörzsölési kár is

13. kép

A 2.3.9. statisztikában láthatóak a vadgazdálkodási egység kódok és megnevezések.

A területen működő vadgazdálkodási egységek:

Kód	Név
1029	Rábamenti Vadásztársaság
1030	Sobor és környéke Vadásztársaság
1033	Bogyoszlói Vadásztársaság
1034	Szanyi Dózsa Vadásztársaság
1043	Kardos-Répcementi Vadásztársaság
1044	Sólyom Vadásztársaság
1047	Kisalföldi Erdőgazdaság Rt
1048	Kisalföldi Erdőgazdaság Rt
1049	Kittenberger Kálmán Vadásztársaság
1050	Nadler Herbert Vadásztársaság
1053	Körismenti Vadásztársaság
1054	Beledi Nimród Vadásztársaság

3.3.2.6. Egészségi állapot (2.3.8. és 2.3.9. táblák)

Az állományok egészségi állapotának ismerete igen fontos az erdőállomány-gazdálkodás során. Az erdőket ért jellemző károsításokat és kórokozókat erdőrészletenként és fafajonként 10%-os kárfokozatos pontossággal vettük fel. Az erdőrészlet lapokon fafajonként a jellemző károsítás és erélye is megjelenik.

Az erdőben mindig van károsítás, nélküle nem létezne az erdő. A gyenge károsításokat nem is szoktuk feltüntetni, hiszen ez az erdő természetes kísérője. A természetben más élőlények is élnek, amelyek az erdővel, a fákkal eddig is együtt éltek. Ezek hatásait a fák

többé-kevésbé tolerálják. (Ez a biodiverzitás egyik fontos tényezője, ezért is szeretjük az erdőt.) A fatermési táblák, növekedési függvények is ennek figyelembevételével készültek.

A Körzet erdeinek mintegy 40 %-a (~2100 ha) érintett valamilyen károsítással. Átszámítva ez teljes károsított területre, nettó ~495 ha terület (kb.: 9 %) teljes károsítását jelenti. Ezek közül a legjellemzőbbek a csúcsszáradás (49 %), fagyléc, fagyrepedés (19 %), bekorhadt tuskó (12%) és a vadkár (11 %). A teljes károsodás stigmájával vigyázzunk, mert van olyan károsítás, amely nem jár a fa, vagy annak egy része pusztulásával (pl. fagyléc, golyva), hanem csak minőségi (érték) csökkenéssel. A kívánt növedék nem rönkre, hanem tűzifára rakódik, ami ráadásul a csernél teljesen mindegy.

Az összes károsítások 68 %-a abiotikus, 32 %-a biotikus károsítás. Jelentős emberi eredetű kárt nem jegyeztünk fel.

A felvett kár jelentős része csúcsszáradás, mely főleg az idős akácokban, nyarasokban, tölgyesekben és cseresekben lépett fel. Az akác és a nyár nehezen bírja a vágáskorán felüli túltartást, de a mostoha termőhelyi viszonyokat is visszajelzi. Az utóbbi évek szárazabb klímája is közrejátszott a csúcsszáradás erősebb kialakulásában. A száradásként jelentkező tünet sok betegség következménye lehet, amit csak tudományos felkészültséggel és módszerekkel lehetne beazonosítani. A tölgyek és a cserék szintén az idős koruk miatt viselik egyre nehezebben az időjárás szélsőségeit.

A fiatal vagy középkorú akác száradása többnyire a fagyhatással összefüggő rákos sebeken megjelenő, vagy aszály következményeként fellépő gombák számlájára írható³. Jelentősnek mondható még az evetrias hajtástorzulás és a már említett erdeifenyő bagolypille (*Panolis flammea*) kártétele az erdeifenyvesekben. A vad (49. ábra) által okozott kár a tölgy és cser erdősítésekben, fiatalosokban általános. Törzstaplók, golyvák rákos sebek⁴ az idős kőriseken jelennek meg többnyire. A Körzet és az Erdészeti arányuknak megfelelő nagysággal képviseltetik magukat. A fagyléc, gyantafolyás, törzstörés károsodások az Erdészetenél jelentősebbek. Nemesnyárban mindenütt előfordul az *Aegeria apiformis* (darázscincér), valamint *Saperda carcharias* (nagy nyárfacincér), amelyek a fa értékes tövi részét furkálják össze, számottevő árbevétel-kiesést okozva. A *Saperda populnea* (kis nyárfacincér) pedig a fiatal fácskákat fúrja meg 1,5-2 m magasságban, amely fák könnyen eltörnek a károsított pontokon.

Újdonságként az akác, sőt a gledícsia fatestét is megtámadja a darázscincér (*Plagionotus arcuatus*). Tanulmányaink szerint még csak a tölgyet rágta.

A kártípusokon belüli /Erdészeti kontra Körzeti egyéb gazdálkodók/ eltérések szignifikánsak, hiszen elsősorban a fafajösszetétel differenciáiból adódnak. A kártípusok sokszor egy-egy fafajhoz köthetők, így mint: az említett akác csúcsszáradás, fenyő gyökérrontó tapló az erdeifenyőhöz, fagyléc a cserhez, ismeretlen okból bekövetkezett pusztulás a tölgyhöz (tölgypusztulás), kőrisekhez a golyvák rákos sebek stb. Mivel az Erdészeti bővelkedik tölgyben, cserben, kevesebb az akác, így az ennek megfelelő kárképek is ott nagyobb arányban jelennek meg. (Lásd 2.3.9.A táblázatok Körzeti összes és Körzeti Erdészeti nélküli statisztikáit!)

A többi károsítás-típus, mint pl. bekorhadt sarjtuskó, farontó bogarak, kéregsebzések, talajkárosodás, tűzkár csak névleges területtel szerepel. Károsítással érintett a fafajok közül

³ Szabó Ilona: *Diaporthe* fajok okozta kéregbetegségek erdei fák. A MTA Székházában a Növényvédelmi Tudományos Napok 1998. előadás-sorozat alkalmából 1998. 02. 25-én elhangzott előadás.

⁴ A legjellemzőbb a kőrishárka (*Pseudomonas savastanoi*), amely a kőrisháncsszú (*Hylesinus fraxini*) rágása nyomán támad).

leginkább az akác, az erdeifenyő, a cser, a tölgy (2.3.11. táblázat). A fafajok arányuknak megfelelő mértékben szerepelnek a 2.3.11. táblázatban a károsodott fafajcsoportok között.

Az erdők egészségi állapota a Körzetben részben a termőhelyi adottságokból, részben a helytelen gazdálkodás és nem utolsósorban a helyenkénti nagy vadlétszám miatt nem mondható kedvezőnek. Különösen igaz ez az idős akácosokra, ahol jelentős csúcshárpadás figyelhető meg. Ez jellemző még a cserre, tölgyekre is. Az akácosok, hazai- és nemes nyarasok egy bizonyos koron túl nem tarthatók. Azon erdőrészekben, ahol pusztulást tapasztaltunk, egészségügyi termelés, vagy véghasználat végrehajtását írtuk elő.

Az erdőgazdasági táj talajainak jelentős része félszáraz, száraz, ezt a tényezőt nem tudjuk befolyásolni. Ezeken a területeken számottevő pocok- és pajorkárral is kell számolni.

A vadlétszámnak a terület vadeltartó képességével való összhangban tartása fontos feladat. A vadkár a területen a tölgy és kőris felújításokban jelent problémát, itt kerítés építése, vadlétszám csökkentése jelenthet megoldást.

Az erdőszegélyek képe Fertőendréd, Vitnyéd száraz részein

14. kép

A tűzkár elleni védelem céljából a közforgalmú utak és vasutak mentén tűzvédelmi pászták létesítését írja elő a szakirodalom, de ennek kialakítása a körzetben meglehetősen ritka. Ugyancsak utal arra, hogy az utak és vasutak mellett elegendő fenyvesek felújításra, vagy telepítésre ne kerüljenek, ugyanakkor a fenyő fiatalosokat nyiladékokkal kell megosztani.

A biotikus károk ellen ellensúlyozó szerepe lehet az erdőszegélynek. Sajnos az erdőszegélyek kialakítása, megőrzése még nem épült be a gyakorlatban (14. kép).

A Nagy Távolságra Ható Légszennyezésre vonatkozó 1979-es Genfi Konvenció keretében, az ENSZ Európai Gazdasági Bizottsága által koordinált nemzetközi együttműködési program útmutatója alapján, Európa 35 országában évente felméri az erdők egészségi állapotát.

Hazánkban az Erdővédelmi Hálózat (EVH) 4 * 4 km-es hálózatban elhelyezett állandó mintapontjain 1988. óta azonos módszer szerint vesszük fel kb. 22 000 mintafa egészségi állapotát.

A körzetben lévő EVH mintapontok

EVH pont száma	Térképszelvény	Helység	Tag	Részlet
382	62-231	Bogyoszló	7	B
383	62-141	Vitnyéd	34	B
390	62-143	Himod	26	A
424	62-413	Rábakecöl	31	A
1065	62-421	Szany	22	C

3.3.3. Természetvédelem helyzete a körzetben

A Körzet összképileg bármilyen nagy hatással is van ránk, mégse találunk természetvédelem szempontjából kiemelt területet. A védettség éppen e töltések közé szorított és állandóan módosuló világ lényegi állandóságát, azaz háborítatlanságát óvná. A népi hagyományokon alapuló gazdálkodás miatt maradtak meg máig rétek, kaszálók az ártereken. Találunk még tölgy- kőris- szil ligeterdőket is Himod, Szany, Szil területén. A csatornák menti bokrosok élőhelyet adnak énekesmadarainknak.

Megemlíthetők még a régi, felhagyott kavicsbányák, melyeken a vízi madarak is megtalálják életfeltételeiket.

Ezeknek a természeti szépségeknek ellenére a Körzetben mindössze 1 védett erdőrészletet találunk: **Páli 11 E** erdőrészletben. Ez helyi védettségű természeti terület (2,35 ha) szintén az ártéri ligeterdők elkőrisesedett maradéka. Ezen a területen kívül se tájvédelmi körzetet, se egyéb természetvédelmi területet nem találunk.

A Körzethez csatlakozik dél-nyugatról a Vasegerszegi Körzet Répce menti tájvédelmi körzete.

A Körzet területén a következő fontosabb természetes erdőtársulás csoportok fordulnak elő:

- Sík- és dombvidéki cseres-, kocsányostölgyesek,
- Síkvidéki fűz-, nyár ligeterdők,
- Síkvidéki tölgy-kőris-szil ligeterdők

Érdemes (a teljesség igénye nélkül) felsorolni milyen természeti kincsekkel találkozunk a Körzetben.

Az ártéri tölgyesek gyepszintjében tavasszal gazdag lágyszárú szintet találunk odvas keltikéből, szellőrózsából, hóvirágból, tavaszi csillagvirágból. Elvirágzásuk után az orchideaféléké és az erdei gyöngykölesé a terep, s ez így megy hónapról-hónapra, évszokról-évszakra mindig váltott virágokkal.

A réteken tavasztól őszig ezerszínű virágtengert hullámoztat a szél. Tavasszal meglelni itt a szibériai nőszirmot ősszel pedig az őszi kikerics kéklik (15. kép) és az őszi rózsákat lengeti a szél.

Az őszi kikericsok gyakoriak az erdőszéleken és a réteken

15. kép

A Rába, Répce, Rábca menti vizes-füves élő helyek kiváló lakó- és táplálkozó területek védett állatfajok számára is (vidra, haris, gólya stb.). Fontos, hogy ne csak a védett fajokra koncentráljunk, hanem ismerjünk és ha szükséges óvjunk meg minden olyan élőhelyet, amelynek természetközeli állapota, fajai, társulásai, a tájban élő ember kultúrtörténeti értékeivel együtt, még megőrizhetők!

A tájképi értéket még fokozza, hogy a kaszálással jó állapotban megtartott gyepek számos állatfajnak is élő és táplálkozó helyet találnak. Olyanoknak, mint a sávós szitakötő (*Calopteryx splendens*), nappali pávaszem (*Inachis io*), fecskefarkú lepke (*Papilio machaon*), kis rókalepke (*Aglais urticae*), darázspók (*Argiope bruennichi*), bóbica (*Vanellus vanellus*), fehér gólya (*Ciconia ciconia*), kabasólyom (*Falco subbuteo*), fülemüle (*Luscinia megarhynchos*).

Magyarország természetes növényvilágának 45%-a erdőben él. A többi faj döntően füves területeken fordul elő.

Az állatvilág a jelentős kultúrhatás ellenére gazdag, és jól jelzi a terület átmeneti jellegét. Állatföldrajzilag a Magyar Alpok faunájához sorolható. Míg a gerinctelen faunáról kevés, addig a gerinces faunáról lényegesen több adat áll rendelkezésre.

A Rába legjellemzőbb halfajai a rózsás márna, a dévérkeszeg és az ezüstös balin. A holtágak jellegzetes állóvízi, sőt helyenként tipikus mocsári életközösségeket is őriznek.

A vizekben való gazdagság eredményezi a terület változatos kételtű és hullófaunáját. Ez utóbbit 6 faj képviseli, a vízisikló, a fürgegyík, a törékeny kuszma, az erdei- és a rézsikló, a zöldgyík.

A terület madarai közül először a Rába-völgy településein nagy számban költő fehér gólyáról illendő szólni. Az erdők gyakoribb ragadozómadara a héja, a karvaly, az erdei fülesbagoly és a macskabagoly. A homokbányákban néhány pár gyurgyalag is költ.

A Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság felvételei alapján a következő ritka állatfajok is fellelhetők:

Kuvik (*Athene noctua*) Vizsgálatok szerint néhány pár költött egy-egy padláson.

Közép fakopáncs (*Dendrocopus medius*) A területen található tölgy-kőris-szil ligeterdőben vizsgálatok szerint 2 pár költött.

Fürj (*Coturnix coturnix*) Az egész területen előfordul, a száraz időszak kedvez fészekaljainak.

Sárga billegető (*M. flava*) Mind a hálózásos mintavétel, mind pedig a távcsöves megfigyelés alapján elterjedtnek mondható a területen. 15-20 pár költött.

Vidra (*Lutra lutra*) Rejtett életmódja miatt pontos állományviszonyait nem sikerült tisztázni. Nyomai alapján 1-2 példány jelenléte látszik biztosnak.

A **gyöngybagoly** (*Tito alba*) megfigyelték már templomtornyokban fészkelni.

A **kékgalamb** (*Columba oenas*) előfordulása utóbbi időben nem igazolt.

Megemlítjük a számtalan kastélyparkot is. Sajnos némelyik állapota annyira leromlott, hogy csak jelentős erőfeszítéssel lehetne újra eredeti állapotába hozni.

3.3.4. Közjóléti, turisztikai értékelés

A vízi turizmus egyik jelentős hazai fellegvára a Rába. A Körzetben már nem olyan vadregényes a folyó, mint a felső szakaszon, de még mindig találunk csónakkikötőt, és táborhelyet. Mindezekben a folyót kísérő erdőknek nagy szerep jut.

Fontos megemlíteni azt, hogy a tájképet mennyiben alakítják az egykori holtágak, csatornák, egyéb vízfolyások mentén fellelhető erdők, bokorsorok. Az aránylag sok folyóvíz egyértelműen „erdős” táj benyomását kelti, még ha az erdősültség aránylag alacsony is.

Az egykori felhagyott kavicsbányák közelében nagyobb erdőtömbök is vannak (Szil). Ez a környékbeli pihenni, horgászni vágyó közönségnek kiváló helyszín (2. kép).

A Körzet községei történeti hagyományokban bővelkednek (ld.: 3.3.1.). Fontos néphagyománya máig élő néptánc, jellegzetes a rábaközi verbung, a különféle pásztortáncok. Ez utóbbi az állattenyésztői múltból fakad. Nagyon sok hagyományörző csoportot találunk. Szinte minden nagyobb faluban van ilyen közösség.

Tóth Jenő erdőmérnök kopjafája 16. kép

Jelentős a régi kismesterségek művelőinek száma is (fazekas, takács, fafaragó). A népviselet már nem olyan hangsúlyos mint a XX.sz. elején, de különféle rendezvényeken még ma is találkozunk velük.

A múlt lenyomatait látjuk a községek látnivalói között is, az egyes emlékhelyeket nem részletezem, de útikönyvekben bőséges információt találhatunk:

- Babót – 300 éves tölgyfája, és temploma,
- Beled – Barthodeiszky kastély,
- Egyed – Kastély és a kőcímere,
- Jobaháza – Kastély,
- Kapuvár – Csermajor a körzethez illeszkedik, ipari műemlék jellegű épületegyüttese figyelemre méltó.
- Mihályi – Vár, Szentháromság szobor, Nepomuki szobor, I. világháborús emlékmű,
- Páli – Kálvária és templom,
- Rábacsécsény – Mária oszlop
- Rábasebes – Kastély, templom,
- Szany – Helytörténeti gyűjtemény, Püspöki nyári rezidencia, Szent Anna, Vendel Kápolnák, Tóth Jenő kopjafája (16. kép),
- Szilsárkány – Kiss Ferenc erdőmérnök szülőháza.

Mária kép Szanyban

17. kép

A népi vallásosság számtalan nyomára is rábukkanhatunk. Ennek a magyarázata szintén a történelemben rejtezik; itt csak rövid ideig tartott a reformáció. Erőteljes katolikus hatás érződik a környék lakosságában. Ha csak a Szany külterületén fellelhető kápolnákra, vagy az útszéli keresztekre gondolunk. Érdekes módon ma is látunk olyan gondozott vallási „szent” helyeket, ami meghatározza a lelkeséget (17. kép). Ezekben az emlékhelyekben keverednek az ősi pogány hitvilág és a keresztény hit jelképei.

Hiába haladnak át fontos útvonalak a Körzeten keresztül, azok csak kevés erdőterületet érintenek ahhoz, hogy az erdőknek a közlekedéshez kapcsolódó szerepe legyen. Nem találunk kialakított erdei pihenőhelyet, parkolókat.

A Körzet egyes önkormányzataiban felmerült, hogy a tulajdonukban lévő erdőket esetlegesen parkerdőként kezeljék, de ezek ma még csak tervek. Az egykori kastélyparkok is az épületekkel együtt az önkormányzatok, vagy magánszemélyek birtokába kerültek. Állapotuk anyagi források hiányába leromlik.

A közjóléti rendeltetésű erdők kezelése speciális, többlet pénzügyi forrást igénylő feladatokat jelent, ennek finanszírozási oldala sokszor bizonytalan.

Számos település körül találunk településvédelmi rendeltetésű erdőt (Szil 23 -tag), itt a közjóléti szerep is fontos.

Erdészeti turisztikai létesítmények közül az Erdészeti kezelésében lévő Göbös-majort kell említeni.

3.3.5. Az erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló területek

Az **egyéb részletekről** a 2.1.3.C táblázat ad tájékoztatást, ezekről most bővebben:

Csemetekert, bot-vessző termelést szolgáló egyéb részlet 21,8 ha található a körzetben, ennek jelentős része állami kezelésben van. Hasonló mondható el az 5,46 ha karácsonyfatelepről is.

A Körzetben 115,39 ha-os területen találunk nyiladékokat, mely 6 m-es átlagos szélességgel számolva ~194 km-nyi hálózatnak felel meg. Karbantartottságuk zömében megfelelő, egyben a vadászat igényeit is kielégítik. Nem számoltuk ide a 6 m-nél keskenyebb részletekhez fűzött nyiladékokat. Sajnos gyakori a kárpótolt erdőkben az egykor jól járható nyiladékok önerdősülése. Az utak esetében észrevehető, hogy egyre romlik az állapotuk, a magánerdőkben csak a használatnak van gyakorlata, a javításra alig-alig van példa.

Erdei tisztás és terméketlen terület 146,61 illetve 40,90 ha-on található.

A vadföldek felsorolását a 3.3.2.5. fejezetben láthatjuk.

Erdei vízfolyás 3,07 ha található a területen

Parkot nem találunk, de cserjés (13,34 ha) is erdőtervezésre került.

Erdőfeltárás, úthálózat, épületek (erdészeti létesítmények):

A Körzet területén az alábbi *fő közlekedési út* halad át:

- 86. sz. főút (Szombathely - Mosonmagyaróvár)

A szállításra felhasználhatók a fenti út továbbá az egyéb mellékutak.

A Körzet területén halad át a Szombathely-Csorna vasútvonal.

A Körzetben 34,55 ha-nyi területen terveztünk ÚT jelű részleteket, melyek többségében időjárásbiztos, kavicsozott, vagy aszfaltozott, jól járható utak. Átlag 8 m-es szélességgel számolva ez 43 km-nyi hálózatot jelent, mely 7,8 fm/ha-os feltártságnak felel meg.

Nyiladékok (NY) 194 km hosszban terveztünk, a feltártsági mutató 35,2 fm/ha, amely érték az állami területeken lévő utak, nyiladékok miatt ilyen magas. A nyiladékhálózat állapota a száraz talajú területeken elfogadható, a főúttól messze lévő erdőrészekhez vezető utak állapota azonban hagy kívánnivalót maga után.

A magángazdák jobb esetben egy-egy kocsi törmeléket kihordanak a nagyobb kátyúkba. Senki sem veszi magának a fáradságot (finanszírozása is megoldatlan), hogy kavicsot hordjon egy-egy útra. Többnyire más is a tulajdonosa, mint a szomszédos erdőké. Ez a fő oka az útállapotok romlásának.

Az utakat és nyiladékokat együttesen számolva 43 fm/ha feltártsági mutató adódik, mely számmal azonban csak feltételesen számolhatunk, az előző bekezdésben említettek miatt. Ez a szám az országos átlagnál jobb, de ehhez hozzá tartozik az erdészeti területek nagyon jó feltártsága. Az erdészeti területek nélkül a feltártság meglehetősen alacsony lenne.

A Körzetben tervezett épületet Babót, Bogyoszló, Himod, Rábakecöl Szany, Vitnyéd községekben 7,59 ha-n találunk

Mesterséges vízfelület, csatornák: 10,18 ha-t borítanak.

Bánya: 1,51 ha-on található.

Egyéb erdészeti létesítmények: 1,13 ha-on vannak.

3.5. Átfogó tervezés

(A körzet teljes területére vonatkozóan)

Az átfogó tervezés, a körzet teljes területre vonatkozó műveletek és hozamok tervszámainak kialakítása, az erdőrésztlet szintű tervezés alapján történt.

3.5.1. Hosszú távú tervezés a körzet teljes területére

3.5.1.1. Távlati erdőkép, erdőprognózis (2.4.1.A-C. táblák)

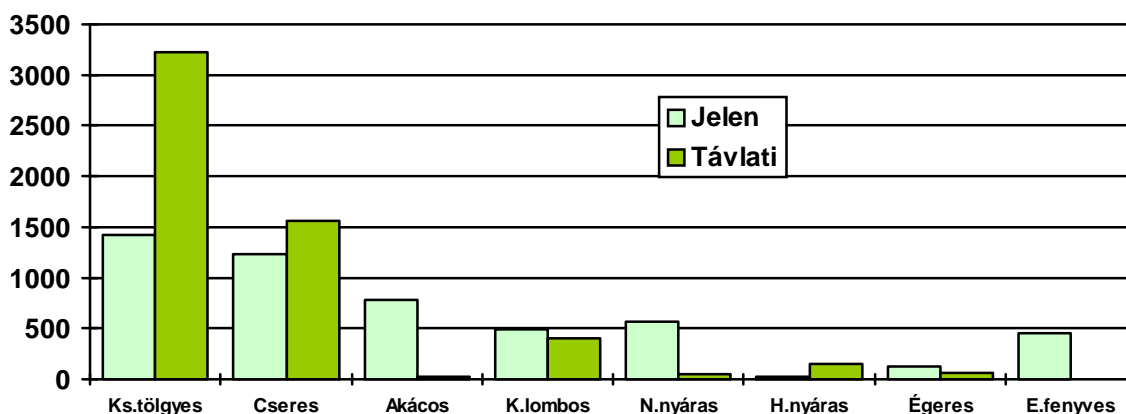
A rendeltetések változásai:

Jelen tervezés során végrehajtott elsődleges (és további) rendeltetés változtatások és azok indokai a 3.1.2.2. fejezetben találhatók. A gazdálkodást leginkább befolyásoló módosulást az erdészeteknél a talajvédelmi rendeltetésű területek jelentették. A jelenlegi tervezés során a körzet erdészeti nélküli területeire csak kisebb mértékű rendeltetés-változtatásra került sor.

További, nagyobb volumenű rendeltetés-változtatást igénylő folyamatról nincs tudomásunk.

Kimondottan rontott erdővel csak kevéssel találkozunk a körzet területén. Példaként említhetnénk a Bogyoszló 15A erdőrésztletet, amely egy leromlott állapotú mezei juharos. Az állomány lecserélését írtuk elő, a tervezett célállomány a magas körises, vagy a kocsányos tölgyes. Szigorúbb értelemben véve rontott erdőnek minősülhet azonban számos, cseres-tölgyes helyén létesült elegyetlen akácos, vagy erdeifenyves, vagy a cseres-tölgyes klímában egykoron ültetett lucfenyves is (Rábakecöl 6H). A leromlott állapotú akácosok átalakítása igen nehéz feladat. A körzet erdészeti nélküli területein csak néhány helyen tettünk erre javaslatot (pld. Hövej 15D). A véghasználatos akácosok legtöbbje az első őshonos fafajokból álló erdősítési célállomány mellett egy második akác erdősítési előírást is kapott, amelyekből a gazdálkodók szabadon választhatnak (pld. Rábakecöl 32B,C), de prognosztizálható is, hogy mit fognak választani.

Távlati erdőkép (2.4.1. táblák):

Jelenlegi faállománytípusok és távlati célállományok

51. ábra

Az 51. ábra-ból láthatóan a kocsányos tölgyesek, a cseresek, a hazai nyárasok jövőbeni térfoglalásának növelését tarjuk kívánatosnak. A cseresek aránya hosszú távon szintén

emelhető, főként az erdei- és fekete fenyvesek, továbbá az akácok rovására. Célunk a kemény lombosok legalább szinten tartása, ezek közül a legfontosabb a magas kőris, melynek terület növekedése a távoli jövőben nem elképzelhetetlen. Célkitűzés továbbá az akác és az erdeifenyő területének csökkentése. Lucfenyő célállományt egyáltalán nem tervezünk.

A 2.4.1.B. táblázat értékelésénél hasonló megállapítások tehetők, mint az előző táblázatnál. Itt látható, hogy az eltérések már kisebbek (kivétel az akác), vagyis a középtávú tervezésünk már inkább a távlati célállománytípusok felé mutat. Az akácok tervezése a jelen helyzet elfogadása, miszerint a gazdálkodók zöme akácosa helyén ismét akácot szeretne felújítani.

A 2.4.1.C. a távlati célállományok és a jelenlegi faállománytípusok részletező táblázata. A táblázat adatai kapcsán a 2.4.1.A. táblánál leírtak érvényesek.

3.5.1.2. Erdőtelepítések távlati lehetőségei

A Körzetben viszonylag alacsony az erdősültség, és a gyenge mezőgazdasági határtermőhelyek okán is az erdőtelepítések bővülése várható.

3.5.1.3. Tartamosság - hozamvizsgálat, hozamkiegyenlítés

A hozamvizsgálat célja annak a megállapítása, hogy a körzetben az erdőállományok jelenlegi szerkezete, bennük rejlő távlati lehetőségek mennyiben biztosítják hosszú távon a tartamos erdőgazdálkodás feltételeit, az erdőben rejlő hozam egyenletes hasznosíthatóságát. Ebből fakadóan a körzeti erdőtervben a véghasználati előírások összesített terület és fatömeg adatai, mint fahasználati lehetőség jelennek meg. A hozamvizsgálat eredménye az üzemtervekben a hozamszabályozás feltételrendszerében érvényesül.

A hozamszabályozás feladata a véghasználati előírásokban rejlő hozadék és a hozamvizsgálat során megfogalmazott korlátok, mutatók összehangolása. Eredménye az erdőrészlet szintű tervelőírásokban jelenik meg.

A hozadék megállapítása az erdőállomány gazdálkodás alapvető kérdése, megmutatja a jelenlegi - üzemtervben rögzített - lehetőségeket, s egyben előre vetíti - a hozamvizsgálat tükrében - a jövőben várható feladatokat.

A hozamszabályozás során vizsgált legfontosabb mutatók az évi átlagos véghasználati hozami terület, a folyónövedék az előhasználati fatömeggel és mortalitással csökkentve, valamint a átlagnövedék az előhasználatok fatömegével csökkentve, illetve ezek viszonya a véghasználati előírásokhoz.

A körzeti erdőtervezés során az erdőrészlet szintű szakmai elvárások megfogalmazására, illetve az erdőállományok hozamvizsgálatára van csak mód, a hozadékszabályozás és az ennek megfelelő tervelőírások adása már az erdőgazdálkodási üzemterv feladata.

Hozamvizsgálat táblázatai

	Egy évre eső átlagos T E R Ü L E T			
	ha/év			
	véghasználatra tervezett	0 - 9 éven belül vágásérett	30 évben belül vágásérett átlaga	hozami terület
fatermelés	61,99	55,05	63,23	78,78
különleges	11,85	10,52	6,78	6,04
összes	73,84	65,57	70,01	84,82

	Egy évre eső átlagos F A K É S Z L E T				
	m ³ /év				
	redukált folyónövedék	redukált átlagnövedék	véghasználatra tervezett fakészlet		
			mennyisége	a folyónöv. %-ában	az átlagnöv. %-ában
fatermelés	26.742	13.439	16.080	60,1	119,7
különleges	1.303	983	2.077	159,4	211,3
Összes	28.045	14.422	18.157	64,7	125,9

Látható, hogy a véghasználatra tervezett összes terület valamelyest meghaladja a 0-9 éven belül vágásérett csoport területét. Ez úgy a fatermelési rendeltetésű, mint a különleges rendeltetésű állományokra igaz. A véghasználati hozami területhez képest a fatermési rendeltetésű erdők esetében a véghasználatra előírt terület viszont jóval kisebb. Érdekes módon a különleges rendeltetésű erdők esetében ez pont fordítva van. Ez azzal magyarázható, hogy a védelmi rendeltetésű nyarasok már jócskán elérték vágáskorukat, elöregedtek, a vágáskorok emelésére már tovább nem volt lehetőség. Így is több nyaras egészségi állapotának végső határáig érkezett. Mivel a különleges rendeltetésű erdők területe jóval kevesebb a faanyagtermési rendeltetésű erdők területénél, ez az „anomália” összes erdő tekintetében bőven kiegyenlítődik. Az első vágásérettségi csoport területe és fakészlete eltér a 30 év átlagától.

Az összes véghasználati fakészlet a redukált folyónövedéket nem haladja meg, annak mindössze 64,7 %-a. Rendeltetés bontásban már más a helyzet. A különleges rendeltetés itt is kilóg a sorból, a már említett okok miatt. A redukált folyónövedék nem más, mint a folyónövedéknek az 5 % mortalitásával és az előhasználatokkal (TI, TKGy, NFGY, készletgondozó, EÜ termelés) csökkentett értéke. A redukált átlagnövedék pedig az átlagnövedéknek az előhasználati fatömeggel csökkentett értéke. Az elkövetkező 30 évben a véghasználatok egyenletességéről aligha lehet beszélni. A 2.3.6. táblázat egy, a mostanival megegyező véghasználati lehetőséget mutat a következő évtizedben. Ezt követően a véghasználati lehetőségek növekedése prognosztizálható.

Mindezekből megállapítható, hogy a véghasználati tervezés a következő tervidőszakban a tartamosság határain belül marad.

3.5.2. Egyéb átfogó tervezés

3.5.2.1. Egyéb erdei haszonvételek tervezése

A fakitermelésen kívül erdei haszonvételnek számít a vadászati jog hasznosítása, az erdészeti szaporítóanyag, az elhalt fekvő fa- és gally, a kidöntött fáról történő fenyőgally, toboz, a fenyőgyanta, gomba, vadgyümölcs, moha, virág és gyógynövény gyűjtése, a bot, nád, gyékény termelése, a fű kaszálása, a méhészeti tevékenység.

Az első és a legfontosabb az erdészetnél a vadászat. Erről már a 3.3.2.5. alfejezetben bővebben is szóltunk. A saját vadászterületeken folyó vadászati és vadásztatási tevékenység jelentős bevételi forrás.

A gyógynövények, erdei gyümölcsök és gombák gyűjtése is általánosan elterjedt tevékenységnek nevezhető, elsősorban a helyi lakosság részéről.

Az akác méhlegelőként ~800 ha-on hasznosítható. Továbbá fontos mellékhaszonvételi lehetőség a karácsonyfatelepeken a karácsonyfa- és zöldgallytermelés.

3.5.2.2. Természetvédelmi tervezés (természetvédelem kezelési tervei)

A Körzetben nincs Nemzeti Park, Tájvédelmi Körzet és így természetvédelmi kezelési terv sem készült.

3.5.2.3. Egyéb szakhatóságok kezelési tervei

Egyéb szakhatóságok (vízügyi, vadászati, közlekedési stb.) részéről véleményezést, kezelési tervet nem kaptunk, ilyen dokumentumokat jelen erdőterv nem tartalmaz. A Rába hullámterében a 46/1999. (III. 18.) Korm. rendelet előírásait követve történt az erdőtervezés.